

გულნაზ სატაიშვილი

თიქტის სვიჯანი

პოქნია

გამომცემლობა „უნივერსალი“
თბილისი 2017

© გ. ხარაიშვილი, 2017

გამომცემლობა „**უნივერსალი**“, 2017

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის გამზ. 19, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge; universal505@ymail.com

ISBN 978-9941-22-981-7

პოეტი – იქრისტიანული სიბაღდოს სულის

გარკვეული ხნის წინ ნაშრომი დაწვრე ამ წიგნის ავტორის შესახებ. მას შემდეგ ოთხი წელი გავიდა და მყარად შემიძლია ვთქვა, რომ მე დღეს კიდევ უფრო მათეებს პიროვნება გულნაზ ხარაიშვილისა. ქალბატონი გულნაზი, როგორც საზოგადო მოღვაწე, ერთი დიდი თემაა, ხოლო მეორე დიდი თემაა: იგი, როგორც პოეტი. ეს ორი ძირითადი ხაზი, ასევე სხვა მნიშვნელოვანი ხაზებიც, ხატავენ მისი, ვითარცა მთლიანად ადამიანის განსაცვიფრებელ სახე-ხატს, რომლის დარი ძალიან ცოტა შემხვედრია მთელს ჩემს ცხოვრებაში.

ქალბატონი გულნაზი არის პიროვნება, რომელიც ამ ნაკლებდალხენილი ქვეყნის პირობებშიც კი აარსებს აკადემიებს, ჟურნალებს, ქმნის ანთოლოგიებს, არის მოძღვარი მთელი თაობებისა და... ყოველივე ამის ფონზე, წერს შესანიშნავ ლექსებს!... მისმა განუწყვეტელმა საზოგადოებრივმა მოღვაწეობამ, რომელიც ათეულობით წლებს მოიცავს, ხელი ვერ შეუშალა განვითარება-სრულყოფას მისივე პიროვნებას, ვერც ასაკმა დააბრკოლა პოეტი. პირიქით: რაც უფრო გადის დრო, მით მეტად იხვეწება მისი სტრიქონები, სტროფები, რითმულ-რიტმულობა თუ მუსიკალობა ქალბატონ გულნაზის ლექსებისა, იხვეწება სახისმეტყველება (პოეტური სახეებით მეტყველება) ამ ლირიკის;

უფრო ღრმა გახდა აზროვნებაც და გრძნობაც პოეტური...

მოკლედ, გულნაზ ხარაიშვილმა ბოლო წლებში იმდენად განიმტკიცა ავტორიტეტი – უკვე როგორც ხელოვანმაც, რომ დღეს თამამად შეგვიძლია ვთქვათ: ხომ ოსტატი იყო ნამდვილი, და როგორც პოეტიც – ნამდვილი ოსტატი აღმოჩნდა. მისი სახელი გაუტოლდა თავისი ადრედაღუპული ძმის – დღეს უკვე ლეგენდად ქცეული ბეჟან ხარაიშვილის პოეტურ სახელს; ხოლო ეს ორი პიროვნება ერთად, მთელი ისტორიაა, ერთი გამთლიანებული, ლამაზი ისტორია ...

ბედნიერი ვარ, რომ მე მერგო რედაქტორობა გულნაზ ხარაიშვილის წიგნისა – „ფიქრის ხეივანი“. ნეტა რატომ გამომარჩია ამ ღვთისნიერმა ადამიანმა? არ ვიცი. არ დამიმსახურებია მისგან ამხელა პატივი, არადა, მეტიც ისმის ხოლმე: ამბობენ, რომ მას

საკუთარი შვილებივით ვუყვარვართ მე და ჩემი მეგობარი – პოეტი კახა ბაციკაძე. ბედნიერი ვართ ამით.

აი, რას ამბობს თვითონ კახა მის შესახებ: „გულნაზ ხარაიშვილი მთელი ეპოქაა თანამედროვე ქართული კულტურისა. ეს გნებავთ ირწმუნეთ, გნებავთ – არა... ნება თქვენია...“

უნდა ვირწმუნოთ, რადგან, კახას გარდა, ბევრი სხვაც არის, ვინც ქალბატონ გულნაზს განსაკუთრებულ პიროვნებად თვლის.

ადრიდანვე ვამბობდი, (ბევრ პიროვნებას ვეუბნებოდი), რომ პირველად იყო პოეზია, და საკმაოდ მკვეთრად დავამკვიდრე ეს ფრაზა. ხომ პოეზიაა, სწორედ, სიტყვა იგი პოეტური, ვითარცა იესო, და ქართველთათვის ხომ, მითუმეტეს, რუსთაველის შემდეგ, ზერელიგიადაა ქცეული ხელოვნება (ზეხელოვნება) პოეტთა!

და მიჰყვა გულნაზ ხარაიშვილიც კლასიკოს პოეტთა გზას. ხოლო რამ გამაოცა მის ნაწერში ყველაზე მეტად?

გრძნობის სინაღდე-სინამდვილემ, სიღრმემ პოეტური გრძნობისა;

სახისმეტყველებამ;

თემების სიმრავლემ, -

მითუმეტეს, ქალისთვისაა უჩვეულო ასეთი სიმრავლე თემებისა...

არის კიდევ სხვა კომპონენტებიც, რომელნიც მაოცებს მის ნაწერებში. თუნდაც აი, მაგალითად, ავიღოთ სტილი. მთელი მისი სტილი (არა, ეს უკვე აღარაა რაიმე ცალკეული ნიუანსი ან კომპონენტი);

განა ვინმე წერს ასეთი სტილით?

არავინ! აბსოლიტურად არავინ!

ხომ ვთქვი წელან, კლასიკოსების გზას გაჰყვა –მეთქი, მაგრამ არაა მთლად მართალი კი, შეიძლება მართლა შეუყვა, ერთ დროს, სხვათა (დიადათა) ნაკვალევს, თუმცა ქალბატონი გულნაზი მალევე გადავიდა თავის გზა-ბილიკზე და შექმნა წერის მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი მანერა თუ სტილი. უკვე ესეც კი, სხვაც რომ არა ყოფილიყო რა, დიდ მიღწევად ჩაითვლებოდა. მოგეხსენებათ, რა რთულია ის, რომ ყველაფერი სადავეც, ყოვლისმომცველ ქართულ ლიტერატურაში შენი ხელწერა შექმნა, მხოლოდ შენეული,

მხოლოდ, და პირადად შენი გზა-ბილიკი გაკაფო გენიოსთა ამ უზარმაზარ გზებს შორის...

მან გაიმარჯვა როგორც არა მარტო მოღვაწემ, არამედ – როგორც პოეტმაც ამავე დროს...

ხოლო როგორც ადამიანი, პიროვნება, უამრავ სხვას დაუდგა გვერდში. აი, თუნდაც ჩემი იდეით, ჩემს მიერვე შექმნილი შემოქმედებითი ჯგუფი „ზღვარი“ ავილოთ („ზღვარის“ თავიდან მე ვხელმძღვანელობდი, შემდეგ – კახა და ზუხბა ერთობლივად, მცირე ხნით, თუმცა ზუხბა მაინც, თითქოს, „არასრული ლიდერი“ გახლდათ, არა სურდა პირველობა და მალევე ხელმძღვანელობა კახას დაუთმო... საერთოდ, ასეა თუ ისე, ჯგუფის ხელმძღვანელად დღემდე სულ მე და კახა აღვიქმებით) ... ჩვენ, ქალბატონ გულნაზისთან ერთად, დიდი შემართებით ვბრძოლობთ ქართული კულტურის აღზევებისათვის, ხოლო ეს თანადგომა ამ ადამიანმა თუნდაც იმიტომ დაგვიფასა, რომ „ზღვარის“ ერთ-ერთი საუკეთესო წიგნის გამოცემაში დაგვეხმარა. დიახ, წიგნი მისი წყალობით შედგა! – სხვას რომ ყველაფერს თავი დავანებოთ, მარტო ამ ფაქტს რა დამავინწყებს!..

მეტყვის ახლა ვილაც: ვალში ყოფილხარ მის წინაშე და იმიტომ აქებო.

მაგრამ ამ ქალბატონს ხომ თითქმის ყველა აქებს;

და თუ თითქმის ყველა ვალშია მის წინაშე ...

მაშინ ...

მაშინ, ამდენი სიკეთის გამკეთებელი თუკია, დიახაც რომ მართლაც განსაცვიფრებელი ადამიანი ყოფილა და ესაა! ხოლო ასეთი ქალბატონის ქება მადლია ყოველთვის...

მკითხველო, ბოლომდე მიჰყევი გულნაზ ხარაიშვილის წიგნს – „ფიქრის ხეივანს“; დამიჯერე, მერწმუნე, რომ ამ ფერად ხეივანში შენ არაერთ მარგალიტს, არაერთ ბრილიანტს გადააწყდები...

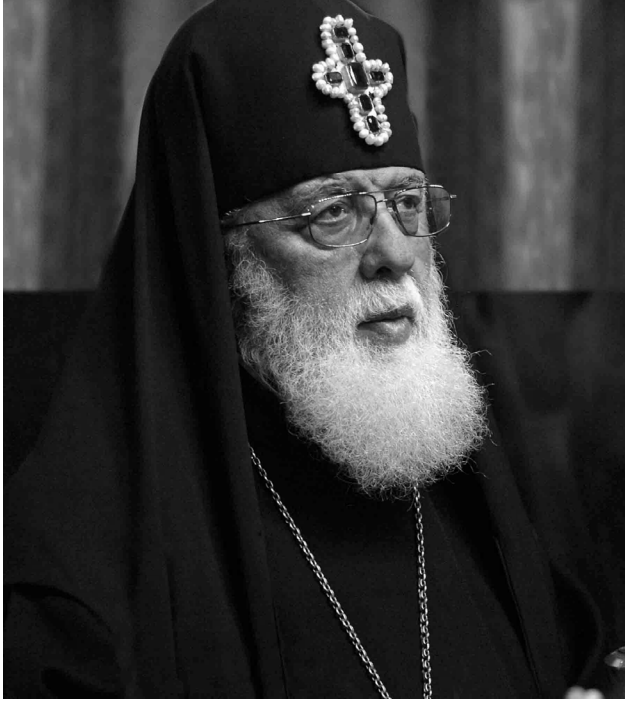
*სერგი ლომაძე, კახა ბაციკაძე
ჯგუფ „ზღვარის“ წევრები*

მამა გაბრიელი

მამა გაბრიელ, შენს სათლავთან სანამ მოვიდოდი ერთი ჩვეულებრივი ქალი ვიყავი. საზოგადო მოღვაწე, დედა და ბებია. ცხოვრების გზაზე არ მელეოდა ქორი და ჭილყვაგი. შენი სათლავის შეხების შემდეგ ლექსების წერის მადლი გამომეცა. ახლა მხოლოდ შენ იცი ჩემს სულში რა ამბებია.

გულნაზ ხარაიშვილი

უწმინდესი და უნეტარესი, ილია II

* * *

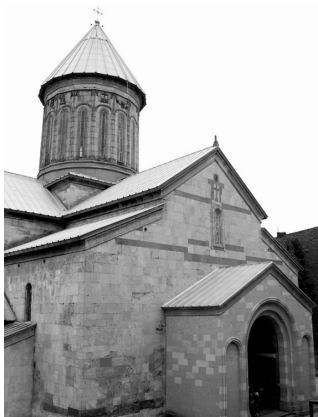
მაჯისცემა ხარ ჩვენი ერის და...
გგლოცაგ და მადლს გვფუნ სულის არესო,
ღვთით კურთხეულო, ლექსით გიმღერი,
უწმინდესო და უნეტარესო.
მტერი შენს ახლოს ისევ ხგნეშის და...
ერს კი სიცოცხლის წყაროდ სჭირდები,
საპატრიარქოს მხოლოდ შენ შეგენი,
მხოლოდ შენით ვართ სულით მდიდრები.

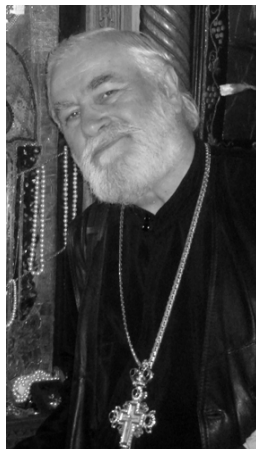
**მეუფე თადეოზი
(იორამ იორამაშვილი)**

შენი ლოცვით

სიცოცხლეშივე მზედ ბრწყინავდი შენი სიმშვიდით...
ახლა სიონში განისვენებ ოლიანდრებთან.
როს ჩემში წვიმდა, გულის დარდებს გადაგიშლიდი,
ვძლიერდებოდი... და ვომობდი, ბედის ავდრებთან.

სიონის საკათედრო ტაძარი

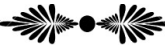

მამა ამირან ამირანაშვილი საქართველოს სიმღერის და სიამყეს

მ-ამაო, კრძალოვით გეტყვი ჩემს სათქმელს,
 ა-რ იტევს გული უკვე ნაფიქრალს,
 მ-ოგიახლოვდი, გადაუხდი სარქველს
 ა-რ დამჭირდება არვინ საფიცრად.
 ა-რც დაფიქრდები, გულს გადაგიშლი,
 მ-უმილი გარს მივლის აღარ შეშვება...
 ი-მედის გზაზე მუდამ კვალს მიშლის,
 რ-ამდენჯერ ბედსაც ჩემთან ეშლება.
 ა-რათურათ ვაგდებ, ვბრძოლობ და ვბრძოლობ,
 ნ-ატყვიარ გულზე ბევრჯერ დამთოვა,
 ა-ლბათ გადავლდი, ბოლოს და ბოლოს,
 მ-ე ტკივილებთან ისეც მარტო ვარ.
 ი-ცის უფალმა მტერსაც რომ ვლოცავ,
 რ-ავიცი მამავ, შური არ მიყვარს,

ა-ლსარებაზე მომიწევს მოსვლა
ნ-აისრი გული თუ ისევ მომყვა.
ა-რაგარ სუსტი, ქალი ვარ მაინც,
შ-არიათ ტალღას როგორ აფეხები.
გ-იცი მომიწევს ბრძოლები დაისს,
ი-ქ მოგროვდება, ქარის მაცრები.
ლ-ოცვა მიშველის, დამლოცე მამავ,
ი-მედინო, ღვთის გზით მავალო...
ს-აქართველოსთვის გაზრდილხარ წამლად,
ა-მომავალ შინს ამომავალო.
ქ-ათინაურის არ მიმღებელო,
ა-ზრთა გაძირიგე, ცეკვის ოსტატო,
რ-ამდენჯერ დარდით ამღერებულო,
თ-ბილი ზაფხულის, სულის არხოტო.
გ-იცი მამაო, დიდ ტვირთს ატარებ,
ე-ს დიდი გზაა, ცათა სოფელის,
ლ-ოცვით დაგემოდღვრამ დიდს და პატარას
ო-ქროს და ვერცხლის უარმყოფელი.
ს-ად არ იარა თქვენმა სახელმა,
ს-აამური ხმით ჭექთი გუგუნით,
ი-ქნებდა მართლაც ღმერთმა ინება,
ა-ხლა ღვთის გზაზე რომ აბუღბუღდი.
მ-ამა ამირან, ვთხოვ მამატო,
ა-მ გაბედვისთვის ვითხოვ შენდობას,
ყ-ინვას გაურბი, რომ არ დამთოვოს,
ე-ხლა ეს გული შენ ერთს ენდობა.
ღ-ედის ცრემლები არ მსურს იხილო,

ა,-ეს სიმწარე ჯვარცმის ტოლია,
ი-მ ტანჯვის მერე როგორ ვილხინო,
მ-ტერი კეთილსაც ბევრი მყოლია,
ე-იფელის კოშკს დარღებით მივწვდი,
დ-ეღამ შვილი, რომ მიწას დაუთმე,
ი-ქ ცის სოფელში ქმარშვილი მიცდის,
ა-ქკი სანთლები უნდა დაუნთო.

(მამა ანდრია აბაშიძეს)

დამლოცე მამა ანდრიავე,
მოგინანიებ ცოდვებს...
იქნებ ჯერ კიდევ აღრეა,
რადგან დარღებით ვგოდებ.

რწმენა შემოდის ჩემს გულში,
შემოდის ჩემთან რჩება,
მინდა რომ დარჩეს წარსულში,
არ მიტეგვის ჩვევა...

აკადემიის წევრების ფიცია

რამდენი ლექსი გირძღვევით მაგრამ,
სიტყვა ვერა ვთქვით შენი საქები.
ვეფერებოდით შენს ჯიშს და ნაგრამს.
კვლავ ბევრი დაგვრჩა ისევე სათქმელი.

შენი სახელის უკვდავებისთვის,
სიცოცხლის ბოლო წუთსაც განაცვლებთ...
კვლავაც ვიბრძოლებთ იდეებისთვის,
არ მოვდუნდებით, წუთს არ გავაცდენთ...

თაობებს შეგვკრებთ დარუბანდამდე,
ნაბიჯს ავაწყობთ ნიკოფსიდან...
ვიბრძოლებთ ცაში წასვლის ვადამდე.
და არ ამოგ შლით ჩვენი სიიდან.

დავალ ფიქრთა ლამაზ ხეივანში

ბნელეთს უფლის რწმენა გაანათებს,
ცინულს გულის სითბო გამოაღვლებს...
ღმერთო, მადლის თესვა დამანათლე,
მზეთა თანჯარა მსურს გამოვადო.
ჩემი, იმედების ბილიკებზე,
გულო, ჩუმი დარდით ნატყვიარობ...
ჰოდა, რწმენით უნდა გამოვკვებო,
ნისლში უიმედოთ არ ვიაროთ...
დავალ ფიქრთა ლამაზ ხეივანში,

ფიქრი ჩემი სულის ნაწილია...
ია ამოსულა იანვარში,
მთაში თეთრი თოვლის ქორწილია.
მთვარეს ირგვლივ კრება გაუმართავს,
ლექსებს ღალანობენ ვარსკვლავები...
თასი ცის მნათობმა გამომართვა,
მგონი რუსთაველის დავალებით.
ცაო, იმედების მარგალიტო,
ლექსთა ღმერთი შენით დავინახე,
შენ მე არასოდეს არ მღალატობ,
შენ მე რუსთაველი დამანახე.

სიმშვიდის ბაღი

ნულარ ჩამაცმევთ სევდის სამოსელს,
ალარა ძალმძის ცრემლის ატანა...
ეს ბედისწერა ჩემს სულს ჩამოსერს,
ნეტავ ცის იქით გადამატარა.
იქ მეგულება სიმშვიდის ბაღი,
ჩემში წვიმები გადაიკარებს...
გულს დავასვენებ ნასეტყვეს და დაღლილს,
ზეწრად ცის საბანს გადავიფარებ.

ვეძებ

ვეძებ ცაში და ვეძებ მიწაზე,
უცხო სამყაროს უნდა მივაგნო....
შავი ღრუბლები ნისლს ფენს ჯვინაზე,
ბრძოლით ღრუბლები უნდა ავლაგმო.
მიუალერსებ მზეს ისევ ფრთხილად,
მინდა კოცონი ლექსის დაუანთო...
თეთრი ღრუბლების ნისლების ფთილა,
ჩემი სითბოთი უნდა გავათბო.
სიკეთის ტოტის სულ თოთო ყლორტი,
უნდა გავზარდო ცათა სიმაღლის...
ვეძლებ წვიმაშიც რაღაცის ლოდინს,
გულო, დარდით მე აღარ გადაგლლი.

წავალ

წავალ ზეცაში, წავალ ბედით,
ნაგვემ-ნაჯიჯგნი,
რადგან ზაფხულის მოლოდინში,
დავღალე თვალი...
მე ცათა აღმართს მივუყვები,
ფრთხილი ნაბიჯით...
მთლად ვალმოხდილი.. სამშობლოსთვის
მლოცველი ქალი.
გაგიოღეთ, მოგიტელეთ ეკაღბარდები,
ნაჯაფ ხელებით ავაშენე, მადლის სასახლე..
და ღვთის სამსჯავროს, როცა ბედით
ღმერთს ჩავბარდები..
როცა ცის სახლში თვალებს გავახელ..
დაგტრიალდები... გადავფერთხავ, ღრუბლებს
თქორიანს..
შემომღიმილებს ვარს კვლავები ფერთა გამებით,
წლები ავთვალე, ცაც არა სჩანს ძალზე შორია...
იქ გაგრძელდება კვლავ სიცოცხლის ყოფნის წამები.

მოვიწადინე

მოვიწადინე რუსთაველის ფუნჯით დახატვა
ო, ღმერთო ჩემო, ნეტავ მგოსნის სულს მივწვდებოდე...
და თუ დაგხატავ, ამისრულდეს ასეთი ნატვრა,
ცაში სიცოცხლე, ხელმეორედ დაიწყებოდეს,
არ იქნებოდეს, შური, მტრობა ბილწსიტყვაობა,
გაუტანლობა, მრუშობა და კაცთსიძულვილი,
იქ ვისწავლიდი ხელმეორედ ვეფხისტყაოსანს,
ალარ მომკლავდა ერთგულების ფიქრის წყურვილი.

ქათა

ქარო, ჩემთან საბოლოოდ ჩაიჭერი,
ბოროტებით ღამეები არა გძინავს...
დამშვიდების აღარ დადგა შენი ჯერი,
შენ, წარსულის ერთგულებას, წყალში ძირავ.
ხან ნიავად გადიქცევი, მშვიდად ქროლავ,
ხან კი ღორღი ვარდის ბუჩქად გეჩვენება.
ბედმა შენთან შერკინება დამაყოლა,
ვერ დამძალავ, კვლავ მოგიწევს შეჩერება.
დავივიწყებ გულში მაგ შენს არსებობას,
ჩემში შენი ნღობა უკვე დახშულია,
არც გიკადრებ... შენნაირთან ომობანას,
წლები მიდის, სიცოცხლე კი საშუროა.

კალმით შექმნი

კალმით შექმნი საოცნებო პიროვნებას,
მიერთგულებს, დაინახავს, ჩემს სიკეთეს...
არც იცრუებს, არც აჰყვება, ვიცი, ვნებას
არ ჩამოშლის, სახლის ბუდეს, რომ ვაკეთებ.
მოვახერხებ, რომ დაეხატო ფუნჯით შეგელი,
ხარირემი, საოცნებო, საყვარელი,
გასაჭირში, მტერო, ბევრჯერ შენც გიშველი
მხოლოდ მქონდეს სურვილი და აკვარელი.

გული

გული ბრძოლასა და წვიმას ნაჩვევია,
ახლა ყვაავი კორტნის... აცხა... სატიალო,
სხივი იმედისა, მაინც დამრჩენია,
სხივმა ამ ჩემს სულში უნდა იბრიალოს.
გეყოთ, ყვაავ-ყორნებო, ხორცებს ნუ მიჯიჯვგნით,
ნულარ შეეცდებით რკინის შერკინებას,
ნისკარტს დაიმტვრევთ და გულს ვერ გამოძვივგნით,
რკინას არაფერი აღარ ეტკინება.

ნღობათა ჯაჭვები

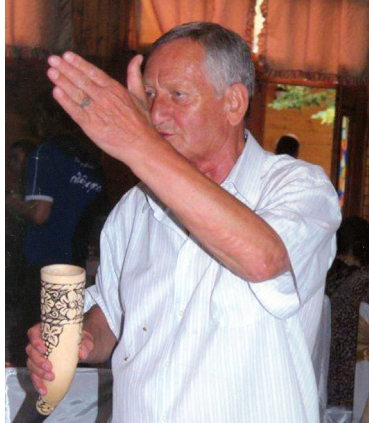
იმ ღღეს დაიწიწკნა ნღობათა ჯაჭვები,
ჩემში სევდის მღმური ჩადგა...
კი მქონდა წარსულშიც რაღაცა ეჭვები,
ყველაფერს იმ სიტყვის გარდა...
მას შემდეგ მოვიდა თოვლი და სიცივე,
ცრემლები სახეზე დადნა...
ბედით ვარ ტანჯული,
ვერასღროს ვიციებ,
მაზოლზე ფეხს ნულარ მადგამ.

ქართ, შერტდი

ნისლმა დაფარა იმედების მთელი სამყარო,
იყო წვიმები, სეტყვაც მომხვდა დასერილ გულში.
ო, ფიქრო ჩემო, სევდის ღრუბლებს უნდა გაგყარო...
აღარ დაგტოვებ, დარდის საესე გამოქვაბულში.
გასული წლების, ნათოვლარებს, ლექსით გავაშრობ,
რადგან ნათელს მფენს ღამის მთვარე,
სულის სიწმინდით....
უიმედობას, იმედების ფიქრით გავართობ,
ქარო შეჩერდი! იქონიე მწირი სინდისი!

ფოთოლცვენა

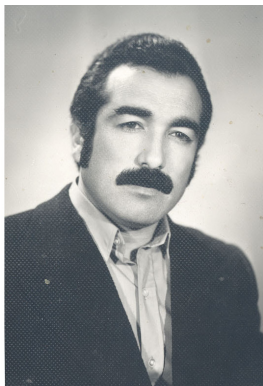
ფოთოლცვენით თმებში თეთრი შექექპარა,
ნისლები მკლავს, აღარ დათბა, ღუმს აპრილი,
სინარული მომეც ღმერთო, სულ პატარა,
განვლილ ჩემს წლებს ჩამოსტირის სახეპირი.

**შენ კეთილი ხარ
(ნოდარ ხარაიშვილს)**

ხარაიშვილთა გვარის არწივო,
რარიგ გიხდება სასმისი ხელში...
ბედისწერისგან სუსხით ნაწვიმო,
შენი სისხლია მემკვიდრედ ჩემში.
შემოგხვევია ძარღვები მკლავზე,
მოგეფერები ძმაო სიტყვებით...
შენ? კეთილი ხარ, კეთილი ძალზე,
და ამ სიკეთით ღვთის გზას მიყვები...

ქვაზე მადლს ღებ სოლომონ სამხარაძეს

ქვაზედაც მადლს ღებ, სიყვარულით
უფლის რჩეულო,
ვარს კვლავს აგინთებს, ლიალია
გულის ტაძარში,
მე ძმა გიბოვნე, ლამაზი და
სულ უჩვეულო...
სულის სიმდიდრით მაღალი ხარ,
როგორც ჭადარი.

ლიალია მალანჩივაძეს

აღუბლის რტოებს შევადარებ შენს ლამაზ სახეს,
სინაზის ქალღმერთს, თავს გიხრიან ოლიანდრები.
მადლობა უფალს, გაგიცანი... ახლოს რომ გნახე
გლოცავ... არ შეგხვდეს, არასოდეს გულის ავდრები.

ღატდის ჭიდილში

ღამაზ ქალბატონს მოგეფერო მინდა მეც ლექსით,
გხედავ შენშია, სიყვარულის სულის გალობა.
გულის გრძნობების მოძახილი, ძილშიდაც გესმის,
სადაც წახვედი, მგზავრად გაგყვა კარგი ქალობა.
ღარღთა ჭიდილში, გზა ეკლიანი გაგითელია,
ნოსტალგიაა შენი ფიქრის ღამის მაცარი.
მწუხრი გულისა, საქართველოს ცრემლის ღელეა,
ხარ პოეზიის ფესვებიდან ამონაყარი.

მწვანე ვერსხები

ამ ღღეთა სითბომ გამოაღლო გულის კედლები...
თუმც ყვაავთა გუნდი, შორიანლოს დაფარტებდნენ,
მწეო, იბრწყინე, შავი ღრუბლით ნუღარ ბნელდები...
ხალხი ზღვის პირთან, ფენშიშველა დატანტალობენ.
გულო, დამშვიდდი, ღარღთა ღღეთა გამონახადო,
ხომ გეფერება, ლურჯი ტალღის სუფთა შხეფები,
მეც შევეცდები, ღარღიანი აღარ გაგხადო,
აშრიალღება, შენს საამოდ მწვანე ვერსხები.

ჩიტბატონა

ო, ალბათ, არც ღირს, წამწამები ცრემლით ავლესო,
 რადგან მტრები მყავს, უამრავი, მთელი ჯოგია...
 შენ, „ჩიტბატონა“, გიღარდო თუ მოგეალეგსო,
 ნუ გაფრინდები, ჩემთვისაც და შენთვის სჯობია...

პოეზია

პოეზიაა... იღუმალაი ფიქრების გზები,
 ცაში დაფრინავს, ზეციური უკიდევანო...
 დედამიწაზე მოიარა, ტყეები, ზღვები,
 ცდილობს მზეს, მთვარეს და ვარსკვლავებს
 რომ დაემგვანოს.

ის არწივია, ლურჯ სივრცეში მალლა აჭრილი.
 ხან ცინცხალ დილის, სინარულის შესატყვისია,
 ასეც მგონია ირმებია, მთებში გაჭრილი,
 ეს ლექსებია, ჩემია თუ ყველა სხვისია...
 ჯინიანია, თავნებაა, ურჩიც, კეთილიც,
 ქართველის ვაზია, ჩვენი მიწის მთის და მდელოსი.
 ბევრჯერ ცრემლია, სიყვარულით გულდაფლეთილი,
 დიდი დარდია, ჩემი ტანჯულ საქართველოსი.

ჩემო კალამო

ჩემო კალამო, შიშით ცახცახობ,
თუ ზაფხულის მზემ კანი დაგიწვა.
მე რასაც გირჩევ, ნუ შეიცხადებ,
ახლა სტროფს რითმა უნდა დაუწნათ.
პირველი ბწკარი, მესამე ხაზთან,
ჩავაგვირისტოთ და ჩავახუტოთ.
ხოლო მეორე შეერწყას აზრთან,
შევეცადოთ, რომ არ გაიბუტონ,
და თუ კალამო, ლამაზ მხარეში
ფიქრმა დასერა, სვედით აგვისტოს,
დარდი მივანდოთ სულის არეს და...
ნალველს ჩვენს გულში ნულარ დავიტოვოთ.
თბილი სიტყვები ვწეროთ და ვწეროთ,
შემოვაქარგოთ ლექსი ნაპირებს,
ლექსო, ამ სულის მდგმურო და წევრო...
შენ ხომ არასდროს გამინაპირებ.

მზის სამოსი

(ხათუნა ჩალოძის)

შენ ხარ თბილი, ნაზი ქალი
საყვარელო ხათო...
ხან მგონიხარ ღმერთის დალი,
და ამიტომ გხატობ...
ხარ სიცოცხლის მაცარი და...
შენით მზე ამოდის.
მოყვარე ხარ... მოყვრების და
გმოსამს მზის სამოსი
მაგ ბაგეთა ღიმილით კი...
შუქ ფენ ღლით და ღამით
იოანე გილიმის და...
ზღვა ჩერდება წამით.
ტკბილ შვილებთან გაიხარე

ბრძენთა-ბრძენო ქალო...
გააბრწყინე არემარე,
მზეთა ტყუპის ცალო.

ჟღერება

მომხადლე ღმერთო, სიკეთის თესვა,
გულის კუნჭულთან მერცხლის ხმაური...
ხელს სამკურნალო მაღამო მესვას,
ერში არ იყოს აურზაური...

ზრდილობით საესევე

ზრდილობით საესევე, დიდი სიმდიდრე...
უფლისგან ბლომად მოგმადლებია.
აწვიადდი და ცამდე იდიდე,
შენი გზა უკვე მოგიძებნია.
წინ დასახული მიზნები მიუღამ,
გქონდეს და მრუდედ არსად იარო...
რომ გაიხაროს გამზრდელმა დედამ,
შვილიშვილი ხარ, სულის ზიარო.
ლევან, ეს სიტყვა ჩემგან გახსოვდეს,
ერს შენნაირი ბევრი სჭირდება,
ჩემი დედაო, შენ არ მასხრობდე,
თუ იტყვი... ქება გამიჭირდება.
მადლობა უთხარ გამზრდელ დედიკოს,
სიკეთის ნერგი შენში რომ დარგო,
ღვთის გზით იარე, ჩემო ლევიკო,
ულამაზესო და მართლაც კარგო.

ქვიმა

წვიმავ, გადამწვარი ბალახის მაცოცხლებელი, მანამ გეფერები, სანამ დედამიწის გულს არ შეენივებები. როგორ შეგიყვარო სხვისი ნათურები, შენ, ყველა რჯულის ადამიანთა ლეიბი ხდები.

სულაც არ დარდობ ვინ ჩაგწინლავს, ან სიფრთხილით ვინ გადაახტება შენგან დაგროვილ გუბებებს, ისლა დამრჩენია, ხელი გაგშალო შენი წვეთები თითთა მტკევენებით შევაგროვო, ჩემი სხეულის სითბოთი გაგიშრო სახის ლოყები და ჩემში დაგტოვო.

ქაბო

ხედავ მშვიდად ვარ, არ გეომები,
გულის გამლეწო, ბოროტო ქარო...
თუმცა არასდროს დაგემონები...
ვცდილობ, რომ არსად გადაგეყარო.
სულის სიწმინდით მივალწევ ვიცი,
მიზანს... რომელსაც გულში ვისახავ...
ისე წრფელი ვარ არ მიყვარს ფიცი,
შენ კი სიავით მუდამ წინასწარ.
ჩემში შენ ვიცი რომ ვერ შეალწევ,
ჩემს სიახლოვეს ნულარ ჩერდები...
მაგ სიბოროტეს კალმით ავლწერ და...
მე შენ არასდროს არ დაგნებდები.

ნეთუ

ნეთუ არ ვარ ყურადღების ღირსი,
წყვილიადში ვარ, მზეო, რად ვერ მამჩნევ...
ლამაზ სხივებს სულ სხვა მხარეს ისვრი,
უკუხეტში მარტოდ როგორ დავგრჩე.

გიბჩუგ

შვილების დედას ცუდი არ კადრო,
ხალხში არასდროს არ დაამცრო...
მოეუაქიზე სიტყვით არ კაწრო,
მტერი არასდროს არ გააციხო.
იყავი კაცი,თუ კაცი გქვია,
და ნუ განდები მაროს სამართი,
ნურც დაუჯერებ საყვარელ იას,
ასავლელი გაქვს დიდი აღმართი...
წინ შემოგხვდება შენი მესია,
ნაზამთრ ხესავით რჩები შიშველი,
ქარაფშუტები ტალახს გესვრიან
შვილების დედა?

მაინც გიშველის...

ჭინჭარი

ო, ჭინჭარო, რა ძალიან მსუსხავ,
დაჭრილ ჩემს გულს, შენი ფოთლით მიხვევ...
ჩემი კანი არის ნაზი, სულსხვა,
რომ არ გითხრა, ამას უნდა მიხვდე...

ლოცებო, სიმშვიდით გულს შემომღიმილეთ,
მოდის ვაზს გაუწყობთ ნაფიქრი სიფრთხილით.
აკეკლუცდებიან ია და ღიღილო...
გულმკერდმა ჩატვირთა ძარღვების ღუღილი.
დღეს მინდა შეგეხოთ ბწკარებო, ხელებით,
სათუთად ჩაგათბოთ, სიფრთხილით უბეში...
უთქვენოდ დამცვივა თვალიდან ცრემლები...
უთქვენოდ ლექსებო, არა მაქვს ნუგეში.

აღარათყრის არ ვჩივი
(ხალხურ მოტივებზე)

ჩემს სუფრაზე მხრებგაშლილი,
ქარი არის დიდგულა.
წყენა არ მაქვს ჯერ წაშლილი...
გული ამომიგულა.
სანოვაგე რაც კი მქონდა,
სულ წაიღო წამართვა...
გაქონდა და გამოქონდა,
არ იკითხა ნებართვა.
გავეცალე... რადგან ბედი,
მქონდა ისეც ტანჯული,
სინდის-ნამუსს შევაბერდი,
თუმც დამჭირდა მსაჯული.
ითათბირეს მეგობრებმა
მლიქვნელებიც ერია,
ისარგებლეს სულით ბრმეებმა,
დამინგრიეს კერია...
ქარმა სხვა გზა აიჩნია,
დადის ბოღმა მოჩრილი...
საქმე როცა გავარჩიე,
გაეხდი უფლის მოჩრილი.

სიბრძნის მდინარე (აკაკი წერეთელს)

საუკუნეებს სულს უბერავენ,
შენი ლექსები სიბრძნის მდინარე...
გაზაფხულს სამოსს შეუკერავენ,
გაადვიებენ, ზაფხულს მძინარეს...

და ვაფრთხიანებთ მტრედების ხუნდებს,
თუშცა სიმები დაფანტულია...
შენ ბრძნულ ნააზრებს რა გაახუნებს
„სულთშესაფარის“ სამელობელოა.

შენ

შენ ქართან ყოფნა გიხდება ისე,
როგორც ბაძაძენარს ყოჩივარდები...
ქარიშხალს ნასუსხს კვალდაკვალ მისდევ,
გაფრთხილდი... კლდიდან გადავარდები.

ცაში

ჩემი რჩეული ცაში მეგულება,
ჯვარს იქ დავიწერ და ვიქნები ბედნიერი...
ჰო!ამოვხსენი ფიქრთა დებულება,
ღრო ახლოვდება, მრავალჯამიერის.

ცის აივანი

როცა მზე თავის სხივებით ღრუბლებს
ცის აივანზე გადაფერთხავს...
ქარი ნისლებს ალოკავს და გული დაიწყებს
გაზაფხულივით ფეთქვას.

გული

გული ბედისწერისგან ნატანჯ-ნაისრია,
სინარულის წუთებს გმარცვლი...
ჩემი დაბადების დღე ხუთი მაისია,
ქარი არაფერს მაცლის.

შეჩვეულ ვარდთან

შეჩვეულ ვარდთან რატომ თრთი გულო,
რად გეშინია შეხება ეკლის...
ვარდი არ არის თვითონ უგულო,
გაბუტულ ბუღბუღს ისევე ელის.
იქნებ აყვავდეს ლურჯი იუბი,
გაზაფხულებას უნდა მოვესწროთ,
უიმედობას ნუ ვეწირებით,
ვარდის ქორწილში უნდა დავესწროთ.

ქართლ

ჰმ! შენ არ იცი ვის შეერკინო,
ვის დაადინო ცრემლი თვალიდან...
ო, გულო ჩემო არ გაეტეო,
ჩვენ ამოვედით დარდის ვალიდან.
მერცხლის ჭიკჭიკი შორიდან ისმის,
მზე ზენიტზეა,ახურავს ჩადრი...
აღარ მაწუხებს ხმაური წვიმის,
რადგან მთარველობს ღვთაება არდი.

ფიქრის გუდა

ზოგჯერ ფიქრი ზღვის და ზეცის ტოლია,
დაქრის ყველგან, არ სჭირდება მაშველი...
ღრუბლები კი სიგარეტის ბოლია,
გავეჭვარტლე, აღარა მაქვს საშველი.
რეალობით? მზე ძალიან შორია,
სევდაშია ჩემი გულის სამყარო...
არ დავიწყებ უკვე არსად ბორიალს,
ფიქრის გუდა აქვე უნდა დავყარო.

თაკარებაა

თაკარებაა... ჩემთვის წვიმს და ქარიშხალია,
ირგვლივმყოფები მარათი, გულს იგრილებენ,
ო, ეს წარსულის მოგონება ანჩხლი ქარია...
ფიქრის ღრუბლები ქვა და ღორღში დამატარებენ.
ჰოდა, სჯობია ეს დარდები დავიმორჩილო,
თავშესაფარი ავაშენო მზეთა სადარი.
ჩემი ტკივილი, რაც მაწუხებს, გულს არ შევჩვილო...
რადგან წლები მაქვს დიდი ავღრით ნაავადარი...

უსასრულობაში

უსასრულობაში საუკუნეებს მზის სხივებით ართავენ...
გარდაცვლილი პოეტები ვარსკვლავებია,
შოთას პოეზიის ღმერთად ნათლავენ,
ცისარტყელები მგოსანის მხარმკლავებია.

* * *

გარდაცვალებას, მეუფისას ვერ შევეჩვევი...
შენმა ღოცვებმა, მომიჩინოს იქნებ იარა...
ღმერთს ცაში მიჰყავს კეთილები, ყველა შერჩევით,
აი, ამიტომ ტკივილებმა არ გამიარა.
დამლოცე მამავ, იქნებ მწუხრი გადავიყარო,
მამა გაბრიელ, უტკბილესო, უსათუთესო...
ხომ მიქადაგებ, მტერი ისევ რომ შევიყვარო,
და შენი ღოცვით ლექსი შევქმნა საუკეთესო.

ჟღერება

რადგან ბედით გული გამეფატრა,
უნდა მივწვდე უსასრულო ზეცას...
ამისრულდეს მხოლოდ ერთი ნატვრა,
იქაც მადლის სამოსელი მეცვას.

მთაფ

მთაო, მეტყველი არა ხარ თორემ,
ხომ მიაძობდი ძირულის ამბავს,
ფიქრით გარს ვუვლი ბარსა და გორებს
და ვეფერები ვაზს ცვარით ნაბანს.

ამბობდნენ

აბობობდნენ ცხელ ზაფხულშიც ქარიშხალი და...
თაენება ღრუბლებს აეშლება თეთრი ფაფარი,
გწუხ! გაერევა შენს იმედში მწარე შხამი და...
უნდა მოძებნო მაშინ ჩემში თავშესაფარი.
გადაღლილი ხარ! აღარ გძალგძის განცდის ატანა,
გზას ხლაფორთიანს მოეზიდე წინ აღმართია,
ფიქრმა მე შენთან გაფრთხილება გამომატანა,
გულიც რომ მისცე უმადური სულ წარმართია.

გული

გული იმედების გრძნობით ავსილია
წვიმამ გადაიღო, მჯერა დაიდარებს...
ფიქრი დანაფარდობს, ზეცის ნაწილია,
დღეს მზე თავის სახლში დამიბარებს.
მივალ ვეახლები, ლექსებს მოვუყვები,
ღრუბლებს მოვაშორებ ნისლიანებს...
აღარ ვიკამათებთ, ისევ დავმოყვრდებით,
ქარიც გაჩუმდება აღარ იღრიალებს.

შენს ნაზ სულეთში

ჩემო ძვირფასო, მინდა ლექსით
მოგესათუთო,
მიმოვაბნო ია-ია შენს ნაზ
სულეთში,
მე ჩემი გული მაგ გულმკერდში
უნდა დაგინთო
ო, არ დაიწვა საყვარელო,
სიმხურვალეთი.

ვარ ისე უმწიკლო

ვარ ისე უმწიკლო, როგორიც დილაა...
ნამი, რომ ბწკრიალებს ოქროსფერ სხივებით...
გულით ვარ მებრძოლი, რადგან სულ წვიმაა...
არ მიყვარს კამათი და ემოციები.

ყურივარღები

შინდს უკვე კაბა შეუკერია,
დარდი შორს ჩემგან გადაბარგდება...
სული მზის სხივით მონაფერია,
ვიცი იმედად დაიბარდნება.

ლექსით მაცოცხლეთ ჩემი ზიქვში (კახას და სერგის)

არ დამასველო ქარიშხლის წვიმავე,
არ დამათოვო, მხრებზე ფიფქებო...
ჩემი ბიჭების ლექსები ბრწყინავს,
ლექსით მაცოცხლეთ ჩემო ბიჭებო.
ჩემი წამალიც მხოლოდ ლექსია,
გამქარვებელი გულის ტკივილის...
სიკეთის თესვა ჩემი წესია,
ლექსია ჩემი სულის ყივილი...
ბედი ისევე ცოტას მადროვებს,
მინდა შევიგრძნო ამ გულის სითბო.
მე ფუტკარივით ტკბილ თათულს ვაგროვებ,
ჩემთვის არ მინდა, ყველაფერს გითმობთ.

გულის ფანჯარა

გულის ფანჯარა გამოვალე,
თქვენთვის შეიღებო....
პოეტები ხართ, არა გაქვთ და
არც გინდათ ფული....
თქვენ ლექსები ხართ,
ცეცხლის ალში გამოწვრთნილებო,
ფუფუნებისთვის,
არ მატკინოთ შეიღებო გული.

შემომღიმილეს (ქალაქ ხაშური)

შემომღიმილეს პოეზიის საღმა ფესვებმა
და ბუნებრივად გადინადა ლექსმა სარქველი,
სული დამიტკბო მასპინძლების ტკბილმა ლექსებმა,
შემომიგროვა გულუხვობამ ბევრი სათქმელი.
ზამთრის დაისი გაზაფხულთან აღარ დაობდა,
ფიქრები გახდა მეოცნებე, სულ მთლად ბავშვური,
თუშცა იმედი დიდი ავდრით აღრეც დაობლდა...
დღეს, ცისკრის დილით მეგებება ქალაქ ხაშური.

მე არ გავცურავ

შენ სიბრძნის ღვინოს
ვერ დალევენ,
და იცი რატომ?
გადათვრებიან...
დაიწყებენ გზადაგზა ბანკაღს.
შენ ერთ სტრიქონში,
მე ვკითხულობ,
რვასა თუ ცხრა ტომს,
ვხედავ სხვა მიწას, სხვა ცასა და
სამშობლოს განცდას.
მე არ გავცურავ, არასოდეს
შენეულ ზღვაში,
რადგანაც იგი შენია და
შენვე გეკუთვნის.
გავილუმბები... ჩემი მთების
ოქროსფერ ცვარში,
და მისი სიყვარულს,
ჩემი გულის გულში შევფუთნი.

თამაში, სცენები

თამაში, სცენები და ხორცი ვაჭრობა,
ქარი და ავღარი, სიტყვათა ტყეები.
არ უნდათ სითბო და არ უნდათ მოყვრობა,
დაღუპავთ უბედურთ ეს ემოციები.
იანხლონ ბატონო, იყვირონ,
ვინ უშლით,
თვალეებზე ცრემლების გაშრობა
მაცალონ..
მე მტერსაც მოყვრულად
დიდ სუფრას გაგუშლი.
ფუტკარი კოლოში არ უნდა
გაცვალონ.

არ მძინავს

არ მძინავს, თიქრებო,
ზღვის ტალღად მაქციე,
აშფოთდი, მოასკდი,
ამ გულის ნაპირებს...
ხან წყნარად იქცევი,
ხან კიდევ მაცდურად,
ჯიუტობ, იმედის ჩაყლაპვას
აპირებ.

ფრთხი მადვს

ხო, ჩემო ლექსებო, დარდი მტვრად
მიქციეთ,
ჩემს მკლავზე, შენს სიბოლს
ხშირ-ხშირად ვაძინებ...
არ ვტირი, ვიყიდი იმედის აქციებს
ფრთხები მაქვს და მიწას,
მე აღარ ვამძიმებ.

აბ დავიგებუნ

არ დავიგებუნ ცოდნის ყვაფილებს,
არც დაემდურო,
ვერ მოგწვდებიან.
გთხოვ, ცუდს პოეტო, გულს
ნუ გაიფლებ,
ვხედავ ისედაც შურით კვდებიან.

მე

მე სხვა პლანეტას დავტრიალებ
ცის მთების იქით...
სასაცლოა... ვინც დამიწყებს
ძებნას ან ლტოლვას...
ლექსების რაშზე ვზივარ და მივქრი
გაჩერდეს ყველა...
წააგებენ ჩემს სულთან ბრძოლას.

უნდა გავეცხო

უნდა გავტეხო ნიჭის გისოსი,
შემოვიჭყიტო, ფრთხილად, შორიდან.
მერე შევცურდე ლექსის ნილოსში,
ერთი დავგრჩებით ბოლოს ორიდან.
მე დავმარცხდები, შენთან ჭიდილში,
შენ ცის და მიწის იცი ბიბლია,
ბრალს ნუ დაგდებენ ამ ჩემს სიკვდილში,
უბრალოდ ბრძოლა ჩემი ხიბლია.

მეუფე, შენი ვიწამე

მომინდა წერა, მეუფევე,
და მოფერება ლექსითა...
სულ ია-ვარდებს მოვაფენ,
ქართული სულის წესითა.
ტანში ამჭინჭრა სიტყვებმა,
სისხლი აღულდა ხმებითა...
ფიქრიც სწორ გზისკენ მიმყვება,

უფლისგან მაუწყებლითა,
„კლდის ჩამოქცევა მეც ვნახე,
მტვრად, ნაცრად ქცევა მუხისა.
გაგვიქდი... მიზნად დაესახე,
არ ავეყვე დარდს და წუხილსა,
მე კრძალვით გულს ჯვარს გიკოცნი,
ღვთიური სიტყვის მესაჭევე...
გზას გაგაგრძელებ ლოცვით და...
მათხოვარს ლუკმას შევაჭმევე.
არ არსებულა სიკვდილი,
მეუფევე, შენით ვიწამე,
სიცოცხლეც გახდა ადვილი,
ნაწვიმარ გულს რომ ვუწამლე.

შენი სამყაროს სიკეთიდან გამომდინარე

ჩემო კეთილო, შენმა ლექსმა
ყინვა დაადნო,
ლღობა დაიწყო გულის არეს,
დარდის მდინარემ,
მეც შევეცდები სულით პოეტს
ფიქრი გაგანდო,
შენი სამყაროს სიკეთიდან გამომდინარე.
კეთილ ქალბატონს შემოგფიცავ,
ღვთით ერთგულებას,
სული ცის სივრცის, სიკამკამის ანაფერია,
თუმც ბედისწერა მიბრიყვებს და
მედიდგულება,
ლექსის ნობათი პოეტისთვის
ყველაფერია.

რეზო მიშველაძეს

სიცოცხლეში ვარსკვლავებთან დასეირნობ,
ნატყვიარობს გული დარღით მაინც...
მტერი სევდით არასოდეს ასეირო,
დაესწარი ასჯერ ლამაზ მაისს...

და ისევ მაინც...

როგორ მოგენდო, მყიფე ტოტო, როგორ მოგენდო,
შენ საღ ტოტებსაც არ ენდობა ჭკუამყოფელი...
როგორ მინდოდა შენს ჩრდილის ქვეშ ყინვა დამედნო,
ვეოფილიყავი დარღის კუნძულს გამოყოფილი.
არ შემიცოდე, თოვლი მხრებზე შემომიგროვე,
ნისლში გამხვიე და ცრემლებმა სევდად მაქცია.
წლებს შევაბერდი... საკმარისად დარღიც ვიგლოვე
და ისევ მაინც... მე სიკეთის კაბა მაცვია.

არ ჟნღო

ვიღაცა იბრალებს რაღაცას,
ვიღაცა გულის გაძღვეს თითქოს.
არ ენდო, სიცოცხლით გაგძარცვა,
ვიღაცამ მტერიც კი გიქო.
მის ხელში, იცოდე, მოკვდები,
მსხვერპლი გახდები ფლიდის.
შენს კვალს წვიმაშიც მოგსდევდი,
მაგრამ ვერაფერს ვცვლიდი.

გამთზათხულზუ

მზემ თბილი სხივით
გაზათხულზე დარგო იები...
თოვლი ჯიუტობს,
აქა-იქა მაინც ბატონობს...
ქარს გავატანე ძველებური ემოციები...
და უნდა შევძლო, კვლავ
სამშობლოს მივეპატრონო.

არ გპატიობენ

არ გპატიობენ, ნიჭს რომ ასე
უხვად არიგებ...
ნუ გეწყინება, ო, ეს სენი გვჭირს
ჩვენ, ქართველებს..
მეც მაპატიე, გულო ჩემო,
რომ ვერ გაგიგე,
წელში გაგტეხე
და ვერაფრით ვერ გაგამთელე.

უსინდისობის ბალიში

ხომ დავიფიცე და სიფრთხილით
შეგბედე სიტყვა,
რჩეული ხარ და... ნუ აყვები
მფრინავ ხალიჩას.
ზღაპრებს ყვებიო, გაიცინე,
ჩამთვალე ბრიყვად...
უსინდისობა დაიდევით თაფქვეშ ბალიშად...

ზღვას შემოგბედე

ზღვას შემოგბედე, აღიღებულს,
აბობოქრებულს,
ო, ამ ბრძოლებმა
მეც გამხადეს ტალღების შვილი.
მე გამოვუშვებ სულიწმინდის, სიმშვიდის
კრებულს,
არც დავბერდები...თუნდაც ვიყო
ხანშიშესული.

ხუთი მაისი

გაზაფხულის ლამაზ თვეს დავიბადე
ხუთ მაისს.
მოვიმარჯვე ანკესი
კალმანის დასაჭერად.
მადროვე ცოტა, ვლექსაობ-თქო,
შევძახე დაისს.
ბედმა სახრით იმდენი მცემა, კანი ამიჭრელა.

მელბოლი ხარ

მანონი ყუბანეიშვილს

ხმით წკრიალებ როგორც ზარი,
მსმენელს უტკობობ გულის არეს,
რას დაგაკლებს წვიმა ქარი,
დაგპატრონებს ღამის მთვარე.
შენ ჰავაის ბულბული ხარ,
ტანწერწეტა ნაზო ქალო,
ვარსკვლავივით უკვდავიხარ
ეგ, გზა აღარ შეიცვალაო.

ყაჯისთერ ტანზე

ყაჯისთერ ტანზე ბაბუაწვერას,
თეთრი ბოხობის ქუდი ახურავს,
მივიღე ჩემი ფიქრების წვერად,
მის სიახლოვეს ვიდრე მსახურად...
ვაკვირდებოდი მის ფაქიზ სხეულს,
მივეკარე და გამიქრა ხელში...
გულის ცახცახით ელოდა რჩეულს,
როგორ მინდოდა მყოლოდა ჩემში.
რძე მოდიოდა თოთო ტანიდან,
ბზინავდა მზეზე ფაფუკი სახე.
ვდარდობ და ვდარდობ მე იმ ხანიდან,
ბაბუაწვერას ხელი რად ვახლე...

სინდისით მოგვედუ

არ მეშინია მგლისა და ვეფხვის,
ზღვის და ქარიშხლის არ მეშინია.
მიწა? დედაა... ციდან ხმა მესმის,
ფიქრით დავეძებ მე ჩემიანებს.
გზათა ბილიკი ირგვლივ საფსეა.
მტაცებლებია... მხედება აფსულიც...
იყო აღრეც და დღესაც ასეა,
ცრემლები იყო ჩემი წარსული.
ახლაც ძალიან გახშირდა თოვა,
ხალხი შემომხვდა დღემეხვალე...
სინდისით მოგვედუ დრო როცა მოვა,
მიმტვევებლობით წლები გავლიე.

მხოლოდ

მხოლოდ მზეთა იმედებით ვცოცხლობ,
ვეღარ უძლებს გული გაწვიმებას...
დაჭრილ ადგილს მზის მალამოს მოვცხებ,
თუ კი შევძლებ დარდის დავიწყებას.

მშვიდობის კრავი

მძიმე ჟამის ღროს შაჰაბასმა სიმკაცრით ბრძანა,
პაატას სისხლით გადაღებულ მთელი სპარსეთი.

თავი მოკვეთეთ... ტანი დადგით

თივეების ზვინად,

ღალატისათვის ძღვენი იცის შახმა ასეთი.

გაუიდა წლები....

ჩამოგეძახის პაატას სული,

ჩემს ძეგლს დაგეძებ,

ვერსად ვნახე ქართულ მიწაზე,

ცხვარივით ვიყავ შეწირული,

მქველად მისული.

თავი შეგწირეთ და თქვენ გპირად,

რად არ მიწამეთ?

იქნებ ღრო არის, საქართველოვ,

იქნებ ღრო არის,

შევრაცხოთ შვილი წმინდანად და

ჰქონდეს ნათელი....

ღამის წყვდიადი როს ნათდება

ღამაზი მთვარით...

პაატა არის, დამავალა მეთქვა სათქმელი.

ნიკო ხერკელაძის ნახატი

ჩემი სათელის მთები

სანთელის მთები, ცის
ვარსკვლავებს
ეთამაშება,
მაგრამ ბაც ღრუბლებს, ცვალებადი
ხასიათი აქვს..
იქ თოჯინების სახლი დავდგით
ერთად ბავშვებმა,
და თვით ბუნება, ლამაზ-ლამაზ
ყვავილებს რგავდა.
საოცრებაა გაზაფხულზე
იების ხილვა,
ლამაზ შროშანებს ჩაუწნიათ
ქათქათა ბათთა,
აქ როგორ გავძლო,
იმ წალკოტში გაზრდილმა შეილმა,
აქ ზაფხულშიდაც ჩემი გული
არაფრით გათბა.

ღარიკო ონიანმა, საში წლის განმავლობაში მწოდირემ, თუხუე სიარუდი შეძლო უფდის რწმენითა და დოცვით. უწმინდესისა და უნუტარესის დოცვა-კურთხევით აღკვეციდი იქნა მონაზუნად (იონანა)

სიცოცხლის განმეორება

ღ-აიბადაო ნაბოლარა პატარა დარო,
 პ-მომავალ მზეს ადარებდნენ ციცქნა გოგონას,
 რ-ამენაირად კალმის ჩრდილში მსურს შევიფარო
 ი-ასაც გავდა, ონავრობით ბიჭიც ეგონათ.
 პ-აცურიც იყო, სულ ცდილობდა ძმებთან მდგარიყო,
 მ-მახიანი, თან კეთილი, უსაყვარლესი,

მ-ცნებიანიც... სხვის მჩავგრელი სულაც არ იყო,
 ნ-უკრის თვალემა, აპურებდა ყველას ალერსით.
 ი-ქნებ უფალმა მოავლინა სხვათა პატრონად,
 პ-ნდა ტკივილის სიმწუხარის გასაქარვებლად.
 ნ-ატანჯ მამულს, რომ მტერი ძალით დაეპატრონა,

მ-ოასკდა მის გულს, ქარბორბალა მგრგვინავ ქარებად,
ა-მან გატეხა, სოხუმში, რომ სხვა ზის ბატონად.

ს-იონის სახტარს სიმწუხარის ზარმა დარეკა,
ა-ვად გახდაო, ეროვნული სულის მფლობელი,
მ-ებრძოლი იყო, კაფავდაო ხელით ნარეკალს,
ი-ს მუდამ იყო, ერის მტერთა უარმყოფელი.

ნ-ელში განყვეტილ მამულისთვის თავს არ ზოგავდა,
ლ-ომგულ ვაჟკაცებს გვერდში ედგა გასამხნეებლად,
ი-ას გავდაო ნაზი ქალი ისე... ზოგადად,
ს-ასმისაც სვამდა, დაღუპულთა გასახსენებლად.

ბ-ავიდა წლები, ასე ბრძოლით, ქალურ-კაცობით...
ა-ღმზრდელიც იყო, პროფესორი, წიგნთა ავტორი,
ნ-ამდვილ დარიკოს ამგვანებდნენ საქმით, ანცობით,
მ-ართლაც ის იყო, დაჩაგრულთა ყველას პატრონი.
ა-ღსდგა ლოცვებით, შეისმინა ღმერთმა ვედრება,
ვ-ის არ უკვირდა ქალბატონის ყოფის ცხოვრება,
ლ-ამაზ სამოსით მონაზონი, ქალღმერთს ედრება,
ო,- უფლით მოხდა კვლავ სიცოცხლის განმეორება.
ბ-ინდს მოეფინა, სხივები და ღვთიური მადლი,
ა-ი, სურათი, ვინ იყო და ვინ არის ახლა,
შ-იშით ვიხსენებ ჩემს ტკივილებს თავს ღრუბლებს ვადრი,
ი-ს გვერდში მედგა, როცა შვილი ცას გადასახლდა.

მ-ოვიდა ცრემლით, ქალღმერთივით კლდემით მოსილი,
ნ-აგეშველები, შვილიშვილებს გაგაზრდევინებ,
ო-რად გავტეხავ შემოსავალს, გქონდეს ნაწილი,
ლ-ელს ბედით ნაწვიმს, მზეთა სხივით გაგაშრობინებ.
ი-ს მპირდებოდა, მივხედავო გელას პატარებს,
ა-ბა, გამაგრდი გავზარდოთო ერთად ობლები,
რ-ამენაირად გაგიქარვებ სევდას ნატარებს,
ე-რთად ვიყოთო, მეგობრები და ახლობლები.
მ-აგრამ დასცინა ბედისწერამ, გმირ ქალს აჯობა,

ფ-არხმალდაყრილი დარჩა თვითონ სხვის მოსავლელი,
ე-ს იმედებიც ბედისწერამ წკეპლით გაჯოხა.
ხ-იდზე შემოვრჩი, ბენვის ხიდი მაქვს გასავლელი,
ზ-ამთრის ნასუსხში, დარდმოსხმული დარჩა სუყველა,
ე-ხ! ზღვა ტკივილით დაიტვირთა დაროს ძმიშვილი.

ს-ამშობლოს გმირი, მართლაც მიკვირს ან ვინ დანყველა,
ი-მედების გზა გაიჟლინთა ფიქრის შიმშილით.
ა-მ დროს თვითონ კი ჩურჩულობდა, ცის ღმერთს ვჭირდები,
რ-ოდის მიმიხმოს უკეთ იცის თვითონ უფალმა,
შ-ნდა ილოცოთ, გული ნუ გაქვთ, ჩემით დაჭრილი,
ლ-ამაზ ვარდებში იპატარძლოს ჩემმა საფლავმა.
ი-მედის ტოტი დაინიეთ, ფიქრის ხეთაგან,

შ-არიშურობდნონ ვერხვები და იასამნები.
ე-ფინებოდეს ირგვლივ ია ყველგან ფარდაგად,
ქ-მებს და დისშვილებს ცის სოფლიდან მოგესალმებით.
ლ-ოყაზე ცრემლი შეიმშრალეთ, არ შემანუხოთ,
ო-მში ვიყავი, ბედის ომში, გულში დაჭრილი,

შ-ნდა გაგიძლო: ქარიშხალსაც ასე ვპასუხოვ,
ფ-არი გატეხე, ამიტირე თეთრი აპრილი.
ლ-ალისფერები მიყვარდა და სულის გალობაც,
ი-ცრემლებიან ჩემიანთა თვალთა უპენი,
ს-ამშობლოსათვის თავგანწირვა, არის ქალობა,

რ-ომ მე ერისათვის, ერთი ლუკმაც ასად დავფშვენი.
წ-ინილებივით დაიფანტნენ საზღვრის იქითკენ,
მ-ამის გარეშე იზრდებიან ბავშვთა ნაწილი,
ე-ს ტკივილია, ხშირად ვთქვი და ბევრიც ვიფიქრე,
წ-ულარასოდეს დაჭრილიყოს, გული არწივის.
ი-ის სურნელში ხეტიალი ხორცის ჟეჟვაა,
ო-ავგანწირვას კი, მუდამ უნდა მსხვერპლის გაღება.
ა-ი, გმირია უკვდავია, ჯუმბერ ლეჟავა,

დ-იდ დარდს გაუძლო, ჯვარცმასა და სულის ნამებას.
ა-ხლა ის ზეცის ბინადრებთან დამოგზაურობს,

ლ-ელიანს ცელავს მიღმიეთში კვლავ გზას გვიკაფავს,
ო,– ის არ ითხოვს ღვთის გულისთვის სანაზღაუროს,
ც-ამი მზეს ხატავს, ვარსკვლავებსაც, ალბათ ნიკალაც.
ვ-ინვი სამშობლოს დაკარგული მიწებისათვის,
ი-ქნება მოხდეს მოგეფეროთ ისევ ცოტახანს,
თ-ავს არ ვზოგავდი საქართველოს დიდებისათვის,

შ-საქართველოდ ერთ ლუკმასაც მე არ გავტეხავ.
წ-ლები გავა და კვლავ ლოცვებით უფალს შევხვდები
მ-იღმის სოფელში სუფრას გავშლი სვანურ წესებით,
ი-ქ როცა ავალ, როცა ბედით გადავსახლდები,
ნ-ინო წმინდასთან საახლებლად მოვწესრიგდები.
დ-აუჩოქებ და მოვუყვები, გულში ნაფიქრალს,
ე-რთ საიდუმლოს არ დავიტოვ, ვიტყვი ყველაფერს.
ს-აქართველოსთვის გარდაცვლილნი მყოფნის საფიცრად,
ი-ქაც მაღლის და სიყვარულის ფარჩებს გავაფენ.
ს-ამშობლოსათვის ქართველები ომშიც მღერიან,
ა-ლუბლის რტოებს ცის სოფელშიც მოვეფერები.

ღ-ა ტყვიის ალით გარუჯული ქართველთ კერიას,
ა-ლბათ ნიკალა კვლავ მოხატავს ნაირფერებით.

შ-ფაქიზეს შვილს აღარ ჩავთვლი, ირას ძმიშვილად,
წ-ეტავ მომასწრო ღმერთო მე მის ბედნიერებას,
ე-ს დამიჯერეთ, ირა გულმა უკვე იშვილა,
ტ-აღლებს არა ჰგავს მისი ქცევის წესიერება.
ა-რ მოველოდი, თავგანწირვას ამგვარს ნამდვილად,
რ-ამდენს წვალობს ის, მე რომ ფეხზე წამომაყენოს,
ე-რთ ლუკმას მიყოფს, სულ ფაქიზად ნაწილ-ნაწილად,
ს-ევდის ქარებო, მას ზიანი არ მიაყენოთ,
ი-სე ნაზია ვერ აიტანს გულს ავდარს და...
ს-იამაყეა მისთვის სახლში ტკბილად ფუსფუსი.

ლ-ოცვებში არის, ეფერება ფიქრის ნაზ ჭადარს,
ო- ჩემით ნისლავს ბაცი ღრუბლის სევდის ბურუსი.
ც-ის ლურჯ ფერსა ჰგავს ჩემი ირას ნაზი თვალები,
ვ-აზის ყლორტივით დახვევია ხუჭუჭი თმები,

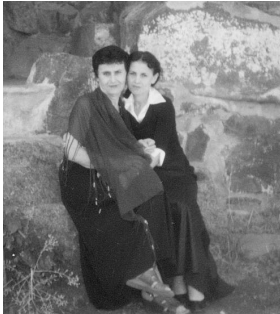
ა-მ ფაქიზ გოგოს დასთამაშენს ფირუზ-ლალები.
პ-ოკისპირული ნვიმების დროს მე მისით ვთბები.
უ-ფალო გვედრი, ააცილე ბოროტ ქარსა და...
რ-იგი ბედისა იქნებ ცოტა წინ გადმოსწიო,
თ-ორემ ნავილებ, თან ნავილებ ირას ვალსა და...
ხ-არისთვალება ვაჟი აკვანს მსურს დაარწიოს.
ე-ს შემისრულე, გულით მინდა ეს შემისრულო,
ვ-ალში ვარ მასთან, ოქროს წლები გულით დამითბო,
ი-ქნებ სიცოცხლეც ალბათ მიტომ არ დამისრულდა,
თ-ბილი ბუნჩულა პატარათი ხელი გავითბო.

ა-კვანს დავარნებ, უსათუოდ აკვანს დავარნებ,
ლ-ულუნ-ლულუნით იფოფინებს პატარა ნორჩი,
პ-ოსტანტინეს და შოთას სახელს მკერდზე დავინერ,
ვ-ალებმობდილი იქნებ სულაც კიდევაც მოვრჩე.
ე-რაცშიც წავალ, აფხაზეთშიც ფიქრებით მაინც,
ც-ათა ფირუზებს მწოლიარეც ვესალბუნები.
ი-მედებით კვლავ გავითენებ ისევე მაისს,
ლ-ოლიალ ქალებს არა ვგავარ იცით ბუნებით.
ი-ა ვარდებიც თავს მიხრიდნენ ბევრჯერ წარსულში,

ი-მედებითაც გამიკვებავს ერის შვილები
ქ-ალი ვიყავ და ომშიც ვიყავ ბევრჯერ წასული,
ნ-ატყვიარ გულმკერდს მიშუშებდნენ მამიშვილები.
ა-ირეკლება ჩემს თვალებში ფიქრის წარსული,

მ-ომიგროვდება სათქმელი და ფიქრით დავთვრები,
ო,-მეგობარი დანერს ჩემზე გულდაბასრული,
ნ-აკანრ პნკარებით გაიშლება ლექსთა აფრები.

ა-კვნესდებიან ყველა სტროფის ფიქრთა ნამება,
ზ-ეიმშიც მოხვდნენ, უფრო მეტჯერ შეხვდათ ომები,
ვიცი ჩემს წიგნებს განიხილავთ წმინდა სამებას,
ნ-აავდრალ გულით იამაყეთ ჩემი შრომებით.
ა-ხლა ამ წელში ცას ზეიმობს დიდი რუსთველი,
დ-ედაო გავხდი, უწმინდესის ლოცვა კურთხევით,
ი-ოანა ვარ, თუმც ქარით ვარ ბევრჯერ ნათელი,
ო,-ეს არ ხდება უბრალოდ და ისე შემთხვევით.
ა-ხლა უფრო ვარ, დატვირთული ვალდებულებით,
ნ-აზამთრალ ჩემს წლებს აღარაფრათ აღარ ჩავაგდებ,
ა-ხლაც გული მაქვს სიკეთისთვის აალებული
 და უფლის რწმენით, ომს არასდროს აღარ წავაგებ.

დარიკო და ირა ონიანები

ოლა დემურია (მერაბ კოსტავას დედა)

თუ შემოიხედავ ჩემს სულში, ზეციური ძალით დაიმუხტები ჩემო მკითხველო.

თ – უ დაგჭირდება ვიქცევი საბნად,
უ – ფაქიზესო, ჩაგსვამ უბეში.

შ – ური შორს ჩემგან, მტკივა და აბად,
ე – ნით მსურს ბევრჯერ მოგცე ნუგეში.
ი – ცის სულებმა მათთან, რომ ვსტუმრობ,
ხ – ანდახან როცა მენატრებიან...
ე – ნძილებს ვკოცნი, ჰო, არა ვხუმრობ,
ღ – ელის ცრემლებით ამტირებიან.
ა – რ მინდა ვინმემ დარდით იაროს,
ვ – ეფერები და წამლად ვედები.

ჩ – ემად ყველა რომ გავიზიარო,
ე – კლებშიც იქნებ ვნახო ედემი.
ძ – უმლი მესევა, წინ ბურუსია,
ს – აით გადავდგა ნაბიჯი ნეტავ.

ს – ეტყვა ცვივა და ცივა სუსხია,
უ – ღრან ტყეებში სიარულს ვბედავ...
ლ – ოცვა ვთქვი... თავი დაბლა დაგხარე,
შ – ეგშფოთდი... ღმერთმა ხმა მომაწვდინა:
ი – მედი ხარ და ყველას დამხმარე,

ზ – ღვა ტკივილებით ცრემლებს გაწნიდა.
ე – ლვის მათრახით გაეროზგავ ყველას,

ც – ახე დიდი გაქვს ტკივილით გული.
ი – ა ხარ ნაზი, ხან ცისარტყელა,
უ – ჩუმრად ბრძოლობ დარდწამოსხმული.
რ – იოში არა, ბროლის ხარ მძივი,
ი – ჩმის შვილი ხარ, დაეძებ დედას,

ძ – აძით შემოსილს თუ შეილზე ჩივის,
ა – ქარწყლებ იმის დარდსა და სევდას.
ლ – ოცვა გამშვიდებს, იმედი უფლის,
ი – ღიმი მაშინ, მხეს ხედავ როცა.
თ – ოვლის სუსხსაც შენ არასოდეს უფრთხი,

დ – იდ ტკივილებს კი გამშვიდებს ლოცვა.
ა – სე მოვედი მკითხველო შენთან,
ი – მედებს მოგცემ, რაც გამაჩნია.
მ – ოდი, უსმინე ამ გულის ფეთქვას,
უ – ფალი ლოცავს, ვინც შემამჩნია.
ხ – ის ჩამოხლენილ ტოტზეც კი ვტირი,
ტ – კივა და ცრემლი ცეივა მერქნიდან.
ე – ნა არა აქვს არც სახე-პირი,
ბ – უნება კაცად ხომ არ შექმნიდა?!
ი – ა იებსაც ბევრჯერ გაჩუქებ,

ჩ – ამიხის ჩირით ჩაგიტკობ პირსაც...
ე – რთი ვარს კვლავი ჩემიც აშუქებს,
მ – იღიმის, ალბათ ჩამთვალა ღირსად.
ო, – როგორ, მინდა ცის ცისარტყელებს,

- მ – ივეფაქიზო მეც ჩემებურად.
- კ – უნაპეტ ღამეს აფოთქილ ტყემლებს.
- ი – მედის ქუდი, რომ დაუხურავთ.
- თ – უკი შემხვდება ანკარა წყარო,
- ხ – არ-ირემივით ჩავიკლავ წყურვილს...
- ვ – არდო, ეკლები არ გამაკარო,
- ე – ცლება მიწა, ჩემს ღამაზე სურვილს.
- ლ – ოცაზე ცრემლმაც დაიდო ბინა,
- ო – ცნებებს კვლავ აქვს იმედი ხვალის
არ დაიჯეროთ, რომ მშვიდად მძინავს,
თვალცრემლიანმა მივლულე თვალი.

**„ათინათი“ სიყვარულის ფრთხილ შიგომსაჯთ...
(აკროსტიქი)**

- ა – რ დამზოგა კოკისპირულ წვიმამ,
- ბ – ბილ ზაფხულში კვლავ მას ვებრძოლები.
- გ – მიტომაც ტკბილად აღარ მძინავს,
- დ – არეკლებსაც აღარ ვებრალევი.
- ე – თჯერ მოგვევლი... ქარი სულს არ მარჩენს,
- ვ – ბილ გულს უკვე, ო, ძალიან უჭირს.
- ზ – ცით? მაინც არ დაეზოგავ მარჯვენს,

- ს – ისხლსაც მივცემ მათხოვარს და ღუბჭირს.
- ი – ავნანას ჰანგით დაგაძინებთ,
- ყ – ინვამ ნეტავ კვლავ არ გადაძლალოს,
- შ – იცი ტვირთი მოვიხვიე მძიმე,

- ა – რა სეტყვავ, ხელი აღარ მანლო.
 რ – იროჭრელით გაზაფხული მომყავს,
 უ – ფრთო ფრინველს გავუგზავნი ვარდებს.
 ლ – ოცვით სულეთს დავუმშვიდებ მოყვასს,
 ი – რმის რქებით ჩამოგვიდებ ფარდებს.
 ს – აქართველოს მუხლს მოგუყერი მუდამ,

 ფ – რთებს შევასხამ სიყვარულით მკითხველს.
 რ – ეროს ვმღერი, მზე მახურავს ქუდად,
 თ – უ გსურთ სითბო ჩემს გულს მოაკითხეთ.
 ე – ნძელებსაც დაგიკრიფავთ რამდენს,
 ბ – ურუსის დროს თქვენთვის ლექსებს დავწერ...
 ი – ცით? მადლი მე კვალდაკვალ დამდევს,
 თ – ოვლო, ფიფქით ნუ მინამავ ღაწვებს.

 შ – ეშასავით ვიწვი საქმის აღში,
 ე – ს მიჯდება თუმიც სიცოცხლის ფასად.
 გ – აზაფხულთან მე არა ვარ ვალში,
 მ – ინდა ბევრჯერ, რომ დავუთმო ქარსაც.
 ო – მის კადრებს ახლა კი არ ვხედავ,
 ს – აქართველოს წარსულშიაც ვტბირი,
 ა – სი ერთთან... ერს ქუდბედად დასდევს,
 ვ – ერხვის ფოთლებს სისხლს უშრობდა ფითრი.
 თ – ვალზე ცრემლი ბევრი მქონდა წინათ,
 ცხრა აპრილის ქარი ზმუის ჯერაც...
 სამშობლოსთვის მუდამ თავს გავწირავ,
 ბედისწერამ თუ მე დამიჯერა...

ცტომოს ღვთის პოეტი

თებერვალმა სუსხი ჩემთვის მოუმატა,

ც - ამაც გულში ჩამიღვარა ღარღის მწუხრი.

რ - ამდენს ვუძლებ, სევდას სევდა დაემატა...

ე - ერთხელ მოგკედი, მაგრამ სიკედილს თავს არ ვუხრი.

მ - იცნობთ უკვე კლდედ ვიქეცი, ფიფქებს ვფანტავ...

ლ - ომისის ხატს შევავედრებ მთას და მდელოს,

ს - იყვარული გვქონდეს ყველას ანდამატად,

ლ - მერთო, იქნებ საქართველო გამიმთელო...

ვ - არღის სურნელს გადავაფრქვევ დედამიწას,

რ - იგში ვდგავარ სათნოების სასახლეში...

ი - მედები თუკი კიდევ დაიწიწკნა,

ს - საქართველოს არ ჩავუგდებ უცხოს ხელში.

პ - აპის გუთანს, ღმერთო, ქალი მოაშორე,

ო - მობანას მოვეშვათ და ვიყოთ ფრთხილად...

ე - ს ის ღროა, რომ ვუვლიდეთ ღობე-ყორეს,

ტ - ოტზე ვსხედვართ და უფალმაც გაგვაფრთხილა.

ი - მეღის კვალს ბოროტებით ნულარ ვჩიქნით...

ქარსაც რბოლა თავისთავად მოსწყინდება.

აღარ ავყვეთ მოენეთა უქმად ჩიჩინს,

საქართველო უსათუოდ გაბრწყინდება!

ბოდის მთავიჩიება გული სამშობლო?!

(ავლანეთში დალუპულ შვიდ ვაჟკაცს)

რ – ოგორ ვცდილობ მე, დავიმწუხრო განსხვავებულად,
ო – მის ქარბუქო, დღეს შენ მამულს დარდით რაგვავდი...
დ – იდი ტკივილით განთიადიც დაღამებულა,
ი – სე იქროლე, თოვლის მთები მხრებზე დაგვადგი.
ს – ამგლოვიარო სამოსშია ჩვენი სამშობლო,

მ – იმოხედე, ცრემლში დნება ტაძრის კედლები...
ო – მს შეწირულნო, ნანინანატრად გაზრდილ-ნაშობნო,
გ – ულში დაჭრილ ერს თქვენც დარდებად შეეკედლებით.
ი – ქნებ უხმობდით თქვენს ახლობლებს, ჩვენო ბიჭებო,
რ – ამდენჯერ მიწას მოპოტნიდით გაწამებულნი...
ჩ – აწყდი სამარხო, ქვა და რიყევე, ეკალ-ჭინჭრებო,
ე – რთი კიარა, დღეს შვიდით ვართ გამწარებული.
ბ – დღვნიან ქარები, მწარე ცრემლებს ღვრიან ჭადრები,
ა – მ მწუხრის დილით, ქარიშხალმა დააგო მახე.

გ – არეთ რა არის, სულში ცრემლებს ღვრიან ჭადრები,
უ – ფლის რჩეულნო, მტრის ტყვეებით ავსებთ სამარხებს.
ლ – ოყახე ცრემლებს ერი უკვე ველარ შეიშრობს,
ი – ფერფლებიან, ნაცრდებიან შვიდეულები...

ს – აქართველოს ცავე, ამ ბიჭებით იქნებ შეივსო,
ა – ღარ გასწირო დასალუჰად ღვთის რჩეულები.

მ – უხლო კვეთილი დარჩნენ სადღაც, შვიდივე ერთად,
შ – ორს დაღვრილ მათ სისხლს დაჰხარბან შავი ყორნები.
ო, – ერთი მაინც დედებისთვის სიტყვა რომ გეთქვათ,
ბ – იჭებო, ცხარედ დაგტირიან გულისსწორები.
ლ – ომისის მაღლი გამფარველობდეთ, ცის დასალიერს,
ო – რიათასჯერ მოსულიყოთ ამავე სოფელში,
 თქვენ ხომ სიცოცხლე საქართველოს შეალიეთ და...
 თქვენი სულები აწ და მარად იყოს ნათელში.
 როდის იქნება საქართველოს შეაშრეს ცრემლი,
 შეიღებს ლუკმისთვის არ ვუანტავდეთ ვით მტრედის ხუნდებს,
 ჩვენს მამულშივე მოგიქნით ხმალი და ცელი,
 რომ ბეწვის ხიდზე იმედები არ გაგვიხუნდეს...

დავით ციგინაშვილს

(ლექსი – საქართველოს მატანიდან გამომდინარე)

დ – იდი პოეტი თვითონ ღმერთია,
ა – ფრებს უფალი შლის ზეცის მიღმა...
ვ – აზს რომ კვირტები ტანზე ერთვიან,
ი – მ კონის ლერწად მოსვლა კი ღირდა.
თ – ვითონ უფალი საუბრობს შენთან,

- ტ - კბილად გასწავლა პროექტის ენა...
- ი - აგუნდივით აგამღერა და ...
- გ - ული ლექსებით ამოგიშენა.
- ი - ქცის ვარსკვლავი უცინის შენს ლექსს...
- ნ - ამგალა მთვარე ეაღერსება.
- ა - ქმე ვზეიმობ... გულს სევდა მისერს,
- შ - ემაშრეს ცრემლი შენმა ლექსებმა.
- ვ - იცი გაუძლებს ლექსი ღროს და ჟამს,
- ი - მედია, რომ არ გახუნდება.
- ლ - ამაზი სიტყვა აღზრდის ქალ-ვაჟს და...
- ს - ამშობლოს ჰიმნად აგუგუნდება.

და მაინც...

- დ-ილის ნამის ცრემლებივით თუ ავტირდე,
ა-რ გეგონოთ რაც დარდი მაქვს გეტყით...
- მ-ე რაც მტკივა, ყველაფრის თქმას არც ვაპირებ,
ა-მ ლამაზ დღეს ისევ თქვენთვის ვეტრფი.
- ი-ის კონებს მ მარტს ქალებს დაგირიგებთ,
ნ-ასეტყვი ვარ, ჰოდა ლექსით გათრობთ.
- ც-ისხელა ვარ ტკივილებით რა შეგპირდეთ,
სევდით არა, თბილი გულით გათბობთ.

ოღოჯა ნოგაბეს სიკეთე ჰქვია

- ე – რთხელ კიარა მილიონჯერ ლოცვას აღვაგლენ,
- ლ – ომისის ხატებს შევაგედრებ, შენს თავს ბატონო,
- გ – ულით დაგლოცავ, სადღეგრძელოს ყანწებით დაგლევ...
- შ – ფლის რჩეულო, ხალხისათვის დიდო პატრონო.
- ჯ – ანმრთელობას კი დაგანათლის ცათა მსაჯული...
- ა – ფრებს გადაშლი და სიკეთის ზღვაში მიცურავ...
- ნ – ექტარს უბოძებ, თუ შენიშნე ვინმე ტანჯული,
- ო – რიათას წელს მსურს იცოცხლო, ხალხის ნატურავ.
- ზ – ოგს ბევრი აქვს და... ნაჭუჭშია გამომწყვდეული,
- ა – რც თვითონ სჭამს და არც იმეტებს წამლის ერთ აბსაც...
- ძ – მებს გმობს და დადის, სადღაც შორ-შორს როგორ ეული,
- ე – ს ყველამ იცის, ასეთები არ ვარგა კაცად.
- ს – აქართველოში შენნაირი იშვიათია,
- ს – ასწაული ხარ, სიკეთე გაქვს სულის არეში...
- ი – მ მაღლს ბატონო, სიყვარული შენივთებია,
- კ – აიკაცობა დაგითესავს ღამაზ მხარეში.
- ე – ნაწყლიანი ლექსით მინდა მოგესათუო,
- თ – ბილ ქვეყანაში, დახმარების დიდო მედროშევ...
- ე – ხ! უკვე დროა, დიდი დარდი მეც, რომ გავთუთქო,
- ჰ – ოდა ლექსებიც ხშირად ვწერო თანამედროვე
- ქ – არო ჩადექი, ჩემს ეზო-კარს რა დაგრჩენია,
- ვ – იცი ელგუჯას ღვთისგან ერგო დიდი სიკეთე.
- ი – სე გავმაგრდი აღარფრის არ მეშინია,
- ა – მ დუსჯირ დროში „ათინათში“ ბუდეს მიკეთებს.

ქარს გაუბული

ქარი დავლალე, რადგან იგი სულს მიძარცვამდა.
აზადა გული ისეც სტირის, სევდის ცეცხლშია...
გაგუენიანდი..... დარდის ფიქრებს სხივებს ვაცვამ და....
ქარი ღრიალებს, შეამჩნევდით თუ რა დღეშია.

ახლა აქ ცხოვრობ

(ლომწირა შუბითიძეს)

ახლა აქ ცხოვრობ დედაქალაქში,
ხვალის იმედით ზეცას შეხარი,
შენ მოხვდი გულის ნაქალაქარში,
რომელსაც დარდის მოსავეს ზეწარი.
მიწევს ომები ქარიშხალებთან,
ნემსებით მჩხვლეტენ, ძალიან ხშირად,
მე არ ვმეგობრობ გულსუსტ ქალებთან.
მინდა მომნათლონ იმედს გმირად.

გულის მდინარე

თოვლის ფიფქივით, სუფთა არის, შენი წარსული...
დღეს კი დაისმა აგიცრემლა, გულის მდინარე.
შენი ჭრილობის სამკურნალოდ თუ ვარ მოსული,
მაშინ გამხნევდი და იყავი პირმომცინარე.

* * *

გიორგი ლაშვილი

მთელი ერისთვის გულის მალამოვ,
ქედს ვიხრი შენი ნიჭის წინაშე,
დაწერე რამე მასზე კალამო,
საუკეთესო მტრების ჯინაზე.

ჩემი ნაშტამი

რას ამიკელით კრაზანებო,
ზუზუნ-ბზუილით,
მდულარე ცრემლებს არასოდეს,
მნით არ ვაშრობდი,
თქვენს ისრებს ვიძრობ ამტანობით,
ჩემი დუმილით....
ხომ დაგიტოვეთ, რაც შევქმენი
ჩემი ნაშრომი.

ფრთხილი ჩიტი

ჭირს გზის გაკვლევა,
აღაღებდნე ვადგამ ნაბიჯებს,
მზე არსად არ სჩანს,
განიღულა სადღაც ღრუბლებში,
დარდი ღრმად დარჩა, ჩემი სულის
ლამაზ ნარინჯებს,
ფრთხილამსხვრეული ჩიტი ვზივარ
ცრემლის ბუდეში.

მე ვარ სამშვიდის ნერგი

მე ვარ სამშვიდის ნერგი,
ბედო, შენ მართლაც ბრმა ხარ...
ცოდვით აღმუვლდა თერგი,
ჩემს დარდს ტალღებში მარხავს.

ხვანი (ჩემი სოფელი)

ხვანო, აპრილის სამოსი გმოსავს,
ტყე იკვირტება თოთო ნეკერით...
მიუალერსე ფაქიზ-ნაზ შროშანს,
გულიც, დაუთმე დარდით ნაკერი,
იქ გავიზარდე მდინარის პირას,
ჩამომემარცვლა ფიქრით წარსული,
ხვანო, მესიზმრე ძალიან ხშირად,
თორემ მზე არის უკვე ჩასული.

ეს საუკუნე

ეს საუკუნე საფრთხილოა, ცდუნებისა...
საქმის სიახლეს სისხლი მოსდევს,
წვეთავს ვენიდან.
– დრო არ იცვლება,
დღეები კი წამებისაა...
ო, ღმერთო ჩემო,
დაგვიფარე განსაცდელისგან.

წელში გაგწყვიტავ

ქარიშხალი ხარ და ნიავად არ შეიცვლები,
წელში გაგწყვიტავ... აგიტირებ
ყოფით ცხოვრებას,
მალე სიავის წლებში შესამად გამოიცრები,
და დაგროვდები სიმუღვილის
ბორბოტ გორებად.....

სულთ მდიდართ (ჯუმბერ ხარაიშვილს)

სულთ მდიდარო, მეამაყები,
სიკეთისა და მადლის მაცარო...
მე შენს გაკვალულ დიდ გზას გავყვები,
ლექსით ცის ჭერი უნდა ავყარო.

ბროწეულის იმ ნაზ ყვავილს გული ვანდე...
უხდებოდა მწვანე თერის თარხა.
მერე ის დღე სიფაქიზით ამოვბლანდე,
რადგან ჩემში სისპეტაკით დარჩა.

მ, ტა ძალიან მდიდარი ვარ

მ,რა ძალიან მდიდარი ვარ,
ლექსის ბიჭებით, –
ტკივილების დროს, სულის საზრდოდ შემხიდებიან.
მე ბედისწერამ დამისერა კანი ჭინჭრებით,
ჩემი ცრემლებით ღელეები აღიდდებიან;
კახა და სერგი გახდა ფიქრთა მარგალიტები,
უკვე ღღეები, მზის სხივებათ უნდ დავართა,
და სტრიქონებიც მოიქარგა
თბილი სიტყვებით,
იქნებ დარდებსაც წამიერად
თავი წავართვა.

ყინულის ენა

თუ რამ გამაჩნდა, უშურველად მაღლი გავეცი,
სიკეთის ნაცვლად სიძულვილის სიტყვებს ვაგროვებ,
მე ბედისწერით წავფორხილდი... კიდევ დავეცი...
ყინულის ენაუ, დაისია.... ცოტაც მადროვე!..

კვლრება

მე მინდა რომ ჩემი სიტყვა
ერს მალამოდ დაეფინოს,
ახალგაზრდებს სიბრძნე მისცეს,
მტერს საზღვრამდე გაეკიდოს.
სიყვარულს კი გზა გაუხსნას,
დარდიანი გააცინოს.
გულმა გული თუ იპოვნა,
ერთუერთს აღარ დააცილოს.

იძნებ ამისსნა

გაგამხელ ყველგან მდულარე ცრემლო,
რომ დამიფუფქე ბევრჯერ ეს გული...
წადი! იმედიც არ გამიცელო,
ქარია ჩემთან შემოპარული.

სად გაქრა ძველი ადათი ნეტავ,
გაუცხოვების ქარი ბატონობს...
ან ვინ დაგვწყევლა, ვინ გაგვიმეტა,
იქნებ ამისსნათ ჩემო ბატონო!

ჩემი მოძღვარო

მე შევეცდები, ჩემს მკითხველებს გული გაგუთბო,
სხვისი ტკივილი, ისევე ჩემად გავიზიარო.
თუ ლუკმა მქონდა, ხელგამოწვდილს უნდა დაგუთმო,
ჩემო მოძღვარო, ასეთი მსურს, რომ მაზიარო.

მონაცრებელი

მონატრებოდი, საქართველოვ,
მონატრებოდი,
ჩემს შვილთან ერთად,
ორი კვირით საზღვრებს გავცილდი,
რას ვიფიქრებდი, სიყვარულით ავტირდებოდი,
ლამაზ აფხაზეთს... სამახაბლოს
გულში ვმარცვლიდი.
თუ მე ზაფრობის ღროს,
უნებლიე ბედი მშთანთქავდა,
ჩემს მიწაწყალზე დაყრილიყო,
ძვლები ვნატრობდი...
ღმერთთან სიწრფელით ვადასტურებ
ჩემს ამ ნათქვამს და..
ცეცხლი მეკიდა, მონატრების
ველარ ვაქრობდი.

* * *

სამშობლოს ცაზე,
ღრუბლებია გაფანტულები.
დარდის მძივები,
სევდის ძაფზე,
ცრემლით ავაგე.
რადგან ქართველებს
გულები აქვთ დაფატრულები,
მტრები მომრავლდნენ...
ველარაფრით ველარ გავაგდე.

გმადლობთ

გმადლობთ, რომ იცით პოეტის ფასი,
თქვენ გესმით ლექსის სულის ჩივილი,
სიცოცხლის წლები გქონოდეთ ასი...
არასდროს შეგხვდეთ გულის ტკივილი...
იცით რასა გრძნობს პოეტი მაშინ...
როცა უაზროდ ტალახს ესვრიან,
პოეტი ცურავს ცრემლების ზღვაში,
მისი სიმდიდრე მხოლოდ ლექსია...

ყველა აქებს ლამაზია ზაჭა

ჩემი ფიქრთა გზები უნდა გავეჭრა,
მთათა სივრცეს გავეუსწორო თვალი.
ყველა აქებს ლამაზია რაჭა,
დაგტკბე ნახვით... წამოვიდე მთვრალი.
მოვილოცო, სალოცავში ხატთან,
ნიკორწმინდას შევავედრო ერი...
საოცრებას, ლექსის ენით ვხატავ,
სტროფს დაეტყო, ტყის სიმწვანის ფერი.
მრავალძალო, ვარ პოეტი ქალი,
არცთუ ისე დალხენილი ბედით...

ცრემლის ზღვა ვარ, დარდის ტყუბისცალი,
ბედისწერის ტალღებს შევაბერდი.
ნიკორწმინდავ, კრძალვით მოვალ შენთან,
მაგრძნობინე რაჭის მთების ეშხი,
ლექსსაც შენი მადლი შეენივთა,
აშრიალდა როგორც ნაზი ვერხვი.
ღამეს შეენის ჩრდილთა ყაფარჯენი,
დღისით ყვავის რაჭის მთა და მდებლო.
დამიწერე, მოსვლის განაჩენი,
შენი მთებით სუნთქავს საქართველო.

ხილი ხომ გქონდა

ისევ მე ვღარღობ,
ხალხის თვალში დაპატარავდი.
სიცრუის ზღვაო,
უაზროთა ზღვათა ნაპირო.
ხილი ხომ გქონდა,
სხვის ბალებში რას იპარავდი.
არამგონია, შენ მაგ გზებით
გაიიპრილო.

ჩემი ვარსკვლავი

ჩემი ვარსკვლავი, სიზმრად ვნახე,
მზეს მცველად ახლდა.
სინამდვილეში?.. მნათობი არა,
ჭრიჭინა იყო.
ის სეირნობდა, ცხელ ზაფხულში
წავიდეს ახლაც...
კვლავ იჭრიჭინოს,
არასოდეს, ჩემთან არ იყოს.

არ დამიჯერო

მესიერებას თუ შემორჩი,
არ ნიშნავს იმას,
ავტორდები და ავწიოკდები.
არ დამიჯერე, აედევნე,
ფენშიშველ წვიმას,
გთხოვ, არ მიჯავრო, შენს გარეშე,
მე არ მოგკედები.

ქართულების დროს

ცოტაც მაცალეთ,
სანამ ჯაჭვის პერანგს მოვქსოვდე.
მადლის ციხე-კოშკს ავაშენებ,
იქ შეგიფარებთ.
უნდა ვიბრძოლო, სანამ მტერი
ქართველს მოსპობდეს
ქარიშხლების დროს,
ჩემს გულს საბნად გადაგაფარებთ.

იმედების კარი

იმედების თბილი კარი გამოვადე,
შიგ დავიწყე, ხეტიალი აბდაუბდა.
გაყინული რწმენის ბაღი გამოვალღვე,
რადგან დარდი თვალის ქვაბში დუღდა...
იქნებ სხივმა ეს ცრემლები ააოროქლოს,
ტკივილები გვერდზე უნდა გადავაწყო,
მოვეფერო, ციცქნა ნერვებს ნაზს და თოთქოს,
იმედებით, ცხოვრება მსურს, კვლავ დავიწყო.

ძალას ვიკრებ

იმედები სად წასულა,
ჩემად მიიპარება...
ცა ღრუბლებით დაოჩსულდა,
მთვარე ნისლს ეფარება.
ძალას ვიკრებ... ვეძებ სითბოს,
მივყევ ტალღის დინებას,
მივადწიე ნაპირს თითქოს,
აღარ მომეწყინება.

ია ოქიზი

(ტატო ხარატიშვილის დედას)

ია, ექიმი გლოცავ შეილივით,
ჩემო ძვირფასო, სულის ნაწილო...
გულზე აგაბავ ბროლის მძივივით,
გულიც შენ უნდა გაგინაწილო.

ჩემი ცხოვრება

ზამთარი მიყვარს თოვლის სითეთრით,
ის ზეცის სევდის თანამეზავრია...
გაზაფხულის კი ყვავილი ერთი...
მაგრამ რად მინდა, გულში ბზარია.
შემოდგომის თვე... ფოთოლცენაა,
ტყე იძარცვება მწვანე სამოსით.
ჩემი ცხოვრება, დიდი სცენაა,
რომელსაც ცრემლი ბევრჯერ ჩამოსდის.

მთვარე

მთვარე, ჩემი ლექსი გაგაოცებს,
გითხარ: არასოდეს შეგაწუხებ.
მკვლარი იმედები გააცოცხლე,
როცა დამესიზმრე ისევ წუხელ...
ერთად დავეძებდით, ცის ფირფშებს,
დილას ვნებდებოდით წმინდა სულით,
შენთვის „ათინათებს“ ვაგროვებდი,
რადგან გრძნობით ვიყავ შემოსილი.
სინამდვილეში კი ვაღიარებ
შენთან ფიქრებითაც არ მოვხვდები,
მძულხარ... არაფერს არ ვაღიარებ...
სიკვდილს უშენოდაც წინ დავხვდები.

ჩემს კვალს მოჰყევი

ჩემს კვალს მოჰყევი, გზა არის სუფთა,
ვიწრო ბილიკსაც არა აქვს ხინჯი...
ჰაერს ისუნთქავ კამკამას, სუფთას,
თუმც ქარიშხალი მეც ბევრჯერ მჯიჯგნის...
ტკბილად დაგმოდვრავ, გულს დაგიმშვიდებ
და არას გაუნებს ჩემი სიტყვები...
სანამ აქ მოსვლას სხვა არ დაგიშლის,
ხედავ ზღვის ტალღებს მარტოდ მივყევი...

(უშანგი მოსიაშვილს)

ფუნჯით და კალმით

ქართველ პატრიოტს, რით მოგეფერო,
სულს რომ უბერავ, წარსულს და აწმყოს,
საქმენი შენი სჩანს, ნაირფერობს,
ვაზის ტოტს მწარე ტოტებზე ამყნობ.
ფუნჯით და კალმით, რაც არვის ოდეს,
შენში ჩაქარგე, სულის სამრეკლოდ...
შენ არ მოკვდები, რაც უნდა მოხდეს,
მე მინდა ქების ზარი დავრეკო.
რაც შეგიქმნია, იმით ვამაყობ,
შენ დიდ მთებზედაც უფრო დიდხარ...
დაბადებულხარ ერის სამოყვროდ
და საქართველოს გზა და ხიდი ხარ.

ღმერთო

ფიქრის ხეივანში შევფარე,
ქარი რალაცას დაობდა,
ღმერთო, იმედებს მაზიარე,
სანამ სული არ დაობლდა.

ჯრტ გაუძელი

ვერ გაუძელი ამდენ სიცრუეს,
ეკალბარდებში ტრიალს.
მე მივაგენი სულში ერთ ყურეს,
სულ ოქროსფერს და მზიანს.
სულის სიმშვიდე მთებში ყოფილა,
ტყეში, მთებში და მინდვრად.
სულ ნაწილ-ნაწილ ღროც დაყოფილა,
მე მეტი ან რა მინდა.

არაფის ჰგავდით

არაფის ჰგავდით, არც წარსულეებს,
არც ირგვლივმყოფებს.
დაგთამაშებდნენ ზეციური „ათინათები“,
და თუ ზოეტებს კვლავ ცენზებით
ისევ დაყოფენ...
მაშინ მოვითხოვ:
შეგათუასონ ათიანებით!

წმინდა შატბი

თბილ შარტს ვატარებ,
სიწმინდით ნაქსოვს,
ჩემი გულია ნდობის მაღარო.
გარჯით და ჯაფით, დარდის ცეცხლს ვაქრობ,
მტერი მინდა, რომ ბრძოლით დავღალო.

გულის ხმაუბი

გულის ხმაურს ვერ ვიოკებ ლექსით,
გადავწყვიტე, ზღვის ტალღების შებმა.
თბილ ქვეყნიდან მერცხლის ხმები მესმის,
მწვანე კაბა შეიკერეს მთებმა.

გაგაუკვდავებ

(ბეჟან ხარაიშვილს –
ქანდაკება შექმნა გიორგი ლარიაშილმა)

გაგაუკვდავებ, სანამ ვიცოცხლებ,
შენს ლექსს არ დაუთმობ არაფრის ფასად...
პოეტი არის თვითონ სიცოცხლე,
პოეტი ბრწყინავს ვარსკვლავის მსგავსად.

ღაბი

ქარს რაში უნდა გული,
არ ენდო თავდავიწყებით...
მას უნდა შენი ფული,
და მალე დააფიწყდები.

მთელი ცხოვრება

მთელი ცხოვრება, ვლუმდი მუნჯივით,
ვლუმდი და ვლუმდი, ვით უტყვი მთები,
ახლა დავდივარ ლექსის ხურჯინით,
და ლექსის ცეცხლთან ხშირ-ხშირას ვთბები,
ძალიან ბევრჯერ დარდი მათოვდა,
იყო ტკივილის მიეთ-მოეთი.
ლექსი მშველიდა, ლექსი მათბობდა,
ლექსის წყალობით დღემდე მოვედი.

დაბნის მილივი

ლაცობის წლებით
ქარი სისინობს,
ერთმანეთს ლანძღავთ
ბილწი სიტყვებით,
მე ამ ყოფაში როგორ
ვიცინო,
ბევრი მომრავლდა
ერში ბრეყები.

მზიდ მხედავი

მზედ მხედავი, ახლა ღრუბლებს მადარებ,
და ღრუბლებიც, მგონი ფერით მჯობია,
მეტკინება? სულაც აღარ გადარდებს,
მივხვდი ჩემი გულის მოკვლა გდომია.
გაგეცალე, სულ უჩუმრად, უთქმელად
დაგილოცავ გზას და მაგ შენს არჩევანს.
ერთი სიტყვაც არ შემომჩხა საქებრად,
გემოვნებას?... არ სცოდნია არჩევა.
ბრმა ყოფილხარ და მე რაში მჭირდება,
ცის მნათობმა სითბო შემომაშველა,
ჩემს დილის მზეს, ერთგულებას ვაბრდება,
მოძევლინა ჩემი სულის საშველად.
მზის მკლავებზე ბევრჯერ ჩამოვისვენებ,
რა დროულად გადიხენტა შინდება.
ამ წუთშიაც მხოლოდ ლექსით გიხსენებ,
უფლის მადლით, მტერს მე არ ვუშინდება.

ცყის ყვავილი

ცყის ყვავილს ზამთარში ძალიან ციოდა,
არ იმჩნევს არაფერს, ნეტავი გაჩვენათ.
უნძო დარდებით, ცრემლები ცვიოდა,
არ სურდა საბრალოს ქარბუქში დარჩენა.

* * *

გაზაფხულის თვეში დავიბადე, ხუთ მაისს,
მოვიმარჯვე ბადე და შევძახე დაისს-კალმახი
უნდა დავიჭირო, ასხლეტილ კლდიდან,
ღმერთო, აღარ გამიჭირო, ჩემში ხომ დღემდე წვიმდა.
მზემ დაანათა არემარეს,
ღრუბლებმა ინებეს აორთქლება,
სინათლე მიღებს კარებს,
ნეტავი რა მოხდება?

გაგზიყ

მანის თვეს მაწყენინე, გაგებუტე
მერე სხვა თვეც მიემატა უნდო ქარებს.
ჩემთვის ვარ და... საქმეებში დავბუტბუტებ,
შენს მოკითხვას აღარავის არ ვაბარებ.

ვღატღმ

განცხრომას, რესტორნებს,
ხვალის დღედ მიიჩნევთ,
ვწუხდები, ასეთებს ხშირ-ხშირად
ვაწყდები,
შავ ზანგებს სხეულთან გთხოვ
ნულარ მიიჩვევთ,
ქართველო ქალებო,
უცხოს ნუ წაყვებით.

ჩემი სიცოცხლე

25 ნოემბერი

ღამის თორმეტი საათი შესრულდა, პირველი
დაიწყო, ჩემი ნანიკო ცხრაშეტი წლის გახდა....

ცხრაშეტის თუხარ, არა მგონია,
ისევ ციციქნა ხარ ჩემთვის.... ნანიკო,
შენი სინაზე ცისკრის ფონია,
შენ გვერდს გიმშვენებს შენი ძამოკო.
იბედნიერე, ჩემო სიცოცხლე,
წინ სავალ გზაზე ფრთხილად იარე,
შენს ბაგის ღიმილს ჰქვია სიცოცხლე,
ნიჭით მწვერვალი გადაიარე.
ბედნიერებას მინდა მომასწრო,
მინდა გამაცნო შენი რჩეული,
ბევრჯერ დროსაც კი უნდა გაასწრო,
დიდ წარმატებებს ხარ მიჩვეული....

მე

მე ჩემი სამყარო მიზიდავს,
ქათქათა ღრუბლებიც ჩემია.
ბედი ბედის კვერს მიზილავს,
ცხოვრება დარდი და ცრემლია.
არ მინდა მაჩუქოთ სასახლე,
იმედი დამირგოთ ეზოში...
მე მინდა ჩემშივე დავსახლდე,
ვხოვრობდე ლექსების სოროში.
ჩემს ფიქრთან არავის მოვუშვებ,
თუ გინდა ლექსისთვის მაწამონ.
ამას მე არასდროს დავუშვებ,
რაცა ვარ, ასეთი მიწამონ.

ადამის მოდგმა

ადამის მოდგმა, მე რას გამიგებს,
ზეცის შვილი ვარ, მთვარის ნათლული...
დედამიწაზე მახე დამიგეს,
მათგან გული მაქვს დანით დათლილი,
ეგონათ მოგკვდი, ხარობდნენ უკვე,
და სიხარულით ზეცას ეწიენ,
დიდ გზას მივდეგდი, თოვლიან უკვლევს
მდიეს ვერაფრით ვერ დამეწიენ.

ამდაჟბდა

აბდაუბდა გზებზე დაეხეტები,
და საჩუქარს გომზადებენ ავდრები...
ჩემს ფიქრებთან არსად აღარ ეტევი,
მალე ცაში წახვალ... გადაბარგდები.

ხან ნისლია და...

ხან ნისლია და ხან სხივი ბრწყინავს,
აგყვავებია გულს ბროწეული,
გაფრთხილდი, მაინც ერიდე წვიმას,
სუსტი ტოტი გაქვს ჩამოწეული.

ნამუსის დღიური

რად გხიბლავთ ბუნივით,
უაზროთ ბზეილი,
სხვის ბალის ტოტებზე,
ჩიტვით სკინკილი...
მომეცით, შეგვისოთ
ნამუსის დღიური,
არ მინდა გეწვიოთ
ცოცხლებსაც სიკვდილი.

იამაყებს შენით საქართველო (ზურა გონგლიაშვილს)

წარმატება საზღვარს იქით გაცდა,
ჭადრაკია ვიცი შენი ჰობი.
სვლებს აკეთებ სულ არავის ნაცადს.
რადგან ნიჭი არაგვიფით მორბის.
იამაყებს შენით საქართველო,
გილიმიან ციდან მზე და მთვარე,
ჩემი გულის შემოგდომის რთველო,
გამარჯვებით ბევრჯერ გამახარე.

ტად იწუნებენ

შენს გემოვნებას რად იწუნებენ,
ძალიან გიყვარს შენი რჩეული,
რას დადიან და დაწუწუნობენ,
თბილი სიტყვების გადაჩვეულნი.

სჯობია

სჯობია არსად არ გაღიარო,
ღუმილი ჩემი სულის ჰობია...
ღრუბლები უნდა გავაღიარო,
მე ასე ვფიქრობ, ასე სჯობია.

პაჭაჭინა დედოფალი გქვია (ელენე გონგლიაშვილს)

გაზაფხულის სურნელებას ატრქევევ,
სილამაზის დედოფალი გქვია.
ჩემი გულის ამოსუნთქვას გარქმევ,
ვარდ-ბაღნარო, შროშანო და ია.
ელენე ხარ ლამაზი და მშვიდი,
სიყვარული გქონდეს მხოლოდ წიგნის
თუ გამონხვალ პროფესორზე დიდი...
მაშინ გვირგვინს თმებში ჩაგიწინდი.

ღარდის ღელე

ღარდის ღელეს ვგავარ მუდამ,
ღელევე, ნეტავ არ აღიდდე,
ჯიბით დამაქვს ცოტა ხურდა
და არც ვფიქრობ რომ გავმდიდრდე.
თუ რამე მაქვს სხვისთვის მინდა,
ლუკმაც მინდა სხვას გავუყუო,
გულს სიკეთე გადმომდინდა,
ღარდის ღელეს რაღა ვუყუო?!

მითხატი

სიწმრად დამესიწმრე გევედრები,
გული გაყინული შემომითბე...
ნეტავ, რატომ აღარ გედარდები.
შენ მე, იმედები გამითიბე.

ცბიჭი

ცბიჭი ყანას კი მომკის მაგრამ,
ხორბალს ვერ დაქბავს.
ლაფში ამოსვრის, მოყვასის ნაგრამს,
ნერგს მტრებთან დარგავს.

გელა სხირტლაძე

გულა

გელა ბაბუა ხარ გენაცვალე,
ცაში ჭერს აყრიდი სინარულით,
თასი უსათუოდ გამოცალე,
ყველა დაბატოე სიყვარულით.
დედი დამილოცე შვილთაშვილი,
შენი შვილიშვილი გენაცვალე,
მერე ძმა დალოცე მამიშვილი...
მე კი ეგ ადგილი გამიცვალე.
ვახომ გააკეთა კაკანათი,
თაკოს ბედიც უნდა გადიბარდნოს,
თეომ გაგახარა პატარათი,
ჩემო, ტკივილო და გულის დარდო.

ფერწასულია

ფერწასულია დღე ამ სიშორით,
შემოვინისლე, კვლავ ღრუბლის ფთილით,
ჩემს გზას თან დასდევს, ნისლი და თქორი,
ცაში მყავს თბილი, კეთილი შვილი.
ვებრძოლებ ბოლო ამოსუნთქვამდე,
განსასჯელია, ირგვლივ ყოველი...
შვილის გარეშე როგორ ვსუნთქავდე
ვცოცხლობ იმით, რომ ისევ მოველი.

ღედის გული

ღედის გული სამარესაც გაათბობს,
მისი სითბო ვულკანივით იფრქვევა.
თუკი ბედით მხრებზე თოვლი დაათოვს,
გაცეცხლდება, ვეფხვად გადაიქცევა,
გადაბოტნის მიწას შვილის ცხედრიდან,
ხან ფიქრებით, ხანაც თავის ხელებით,
სისხლი მოდის რძის მაგივრად მკერდიდან.
ზღვად გროვდება ღედის მწარე ცრემლები...

შვილთ

შვილო, შეგეძინა შვილიშვილი,
ბიჭი დაიბადა შენი ფერის,
ჩემთვის საოცნებო შვილთაშვილი
გული თავისთავად ჩუმად მღერის.

დაგეძებ შვილთ

დაგეძებ შვილო, მოთერება ხომ არ გაკლია?
რაც შენ დაჰკარგე, ფიქრი გახდა დარდის სონეტა,
და თუ სიცოცხლე შენს გარეშე, შვილო, ნაკლია,
მაშინ სჯობია ისევე ისე დაფრჩე პოეტად.

ამ ლამაზ დღეებს მაშინ ჰქონდა შნო და ლაზათი,
როცა ჭრელ-ჭრელი სამოსელი ტანზე შემოსა.
ახლა გული მაქვს სევდიანი ფიქრიც ნაზამთრი,
მე გამახარებს ჩემი შვილის ხმა თუ მომესმა.

პატარა იღანე ლომჯანიძეს

უკვე ვაჟკაცხარ დიდი ბიჭი,
დედა სიფაქიზით გეფერება,
ჩქარა დამანახე შენი კიჭი,
ყველას შენი გაზრდა გვეჩქარება.

ღღეს

ღღეს ლექსი აღარ მეწერინება,
არ მკითხვოთ რატომ?
შვილთაშვილი მყავს
მათბობს....

ღვთის წილნაცართ

(თეონას)

შენ ჩემო თეო, სილამაზით მზეთა სადარო,
ჩემთვის მთვარე და ცის ვარსკვლავო,
გულის სამყარო.
გზა მზემ გინათოს, საყვარელო,
აგცდეს ავდარი,
ჩემო იმედით მოსაუბრე, ღვთის წილნაცარო.

თეთრად აფეთქება გაზაფხულის (გიორგი ლობჯანიძეს და თეონა სხირტლაძეს)

მარტი მზის სხივებთან ნიძლავდება,
შინდი გაიშლება ყვავილებით.
მთაში ღვთით ქორწილი გაგრძელდება,
მთვარის სიყვარულის დაგალებით.
ცოლ –ქმრის უღელთა ოჯახი და...
ითხოვს ყურადღებას ყოველ წამით.
ტრფობის ელექსირის დაჯავშნით და...
ჯაფას... დიდ სიფრთხილეს, დღით და ღამით.
ხუთი მარტი არის სიცოცხლეთა..
თეთრად აფეთქება გაზაფხულის,
მთვარემ ია ხელში მოიხელთა,
მიზნად ქორწილი აქვს განზრახული.
მისი სიყვარული წრფელია და...
ტრფობის სიფაქიზით ნაფერები..

გუნდი ვარსკვლავების მცველია და..
ცათა ცისარტყელის ელფერებით..
მთვარე გიორგია, მეფეთ-მეფე,
ია თეონაა, მზის ხელებით....
რაჭას გადაშლიან ლამაზ სეფეს,
ას წელს აითვლიან ერთგულებით.

ვახუნია

დარდი სადღაც, ფიქრის ზღვაში გადავადღე,
რადგან ვახომ, დიდი სითბო მაგრძნობინა,
ვცდილობ ისევ, ცოტა-ცოტა, ფეხზე ავდგე.
ნაბოლარა, მართლა ტკბილი რამ ყოფილა,
საუფლოს დღეს მილოცვებით მატყობინებს,
იცი რა?.. ამ სიტყვებით მეფერება,
გელას ფესვი ვიზრდებო, მაგრძნობინებს,
ტკბილია და... ლექსიც მასზე მეწერება.

თამუნია

შენს ლამაზ სახის სხივს ვეფუერები,
შენ გრძელ წამწამთან თვალთა მიმინოს.
შენ ხარ მომავლის სალი ფესვი და...
ჩემო თაკუნნი უნდა მისმინო.
მიყვარხარ... იცი, რა რიგად მეჩე?
მაჟრჟოლებს, როცა შენ დაგინახავ.
სიცოცხლე ჩემო, ეს დაიჯერე,
ჩემს ერთ ლუკმასაც შენ შეგინახავ.

* * *

ჩემთვის პატარები დარჩებით
უბეს რომ მითბობდით, ბებო.
სიკეთეს თავიდანვე გაჩვენდით
არ გაკლდათ ყველი და ერბო.
შვილიშვილების ჰარმონია,
იყო ოჯახის კრედიო.
უფროსი იყო თამუნია,
გულში მარგალიტი ედო.

თამუნამ უკვე უმაღლესი დაამთავრა, თეონა ილიას უნივერსიტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტია, გათხოვდა, ჰყავს პატარა იოანე. ლევანიმ დაამთავრა ჯავახიშვილის უნივერსიტეტი და მაგისტრატურაზე სწავლობს, ნანიკო ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტია.

ზღვა პატრონს ელის

საქართველოს მთებს თოვლი კვლავ სუსხავს,
ამიტომაც სევდის განწყობა...
უქართველებოდ თბილისი სურდათ,
ნოციერ მიწით სულის ნაყრობა.
არ აქვს საზღვარი, მტრის ამ ნაბიჯებს,
და უსამართლოდ ბილი უთა თელვას,
ახლაც სხვა კრიფავს ყვითელ ნარინჯებს,
ზღვა პატრონს ელის, ტირის და ღელავს.

ვიცი

ვიცი სიყვარულით ხალხში დავგრძედი,
ხელში მაქვს „დაია“ ზოეტის სტატუსი,
შენ გიყვარს, სიმდიდრე ოქრო და ფარჩები,
მე ლექსი მიყვარს ფიქრებში ნატრუსი.

ატ ვატ ნაჩუვი

ვინმეს სიძულვილს არა ვარ ნაჩუვი,
შენს კენ გახედვა აღარ სურს ფიქრსაც...
მიდი ახსენი სხვა დანარჩენი...
ვინც შემიძულდება, მართლაცდა... მტრისას.

ფიქტი

(ხალხურ მოტივზე)

ზოგჯერ ფიქრი გაგაბრუნებს,
ზოგჯერ მოჰგავს დიდ მთის გორებს,
ხან წარსულში დაგაბრუნებს,
ხან აწმყოსაც დაგაშორებს.

კონკიას სამოსი

ვერაფრით მოვირგე, მლიქენელის მანტია,
ამიტომ ვირჩიე, კონკიას სამოსი.
შემხედეთ, სინდისი შუბლზედაც მატყვია,
არ მხიბლავს ცბიერთა მე ტანისამოსი.
მშიოდეს, მციოდეს, არ მქონდეს არარა...
ჩემს სხეულს სიწმინდის საბანი ათბობდეს,
ბალიშზე სიმშვედით თავს დავდებ ამაღამ,
ოღონდაც მერცხლების ჭიკჭიკი მართობდეს.

გზიგალი

(ღიმა მოსულიშვილს)

შენ გრიგალივით აკოწიაწდი,
დაბანცალებდი მართლაც მთვრალივით...
ჩემს წინ ბრდღვინავდი არ გატრიალდი,
უსულო გაეხდი, ნათერფლარვით.
აღშფოთდა ყველა, მთელი დარბაზი,
გაჩნდა ლალატის რალაც ეჭვები,
ო, შინაგანად ძლიერ გავბრაზდი,
სხეულს სუსხავდა სევდის ჭინჭრები.
გულში გავივლე, იქნებ სულია,
მოსათერებლად მოვიდა ციდან,
იქნებ ოდესღაც აქ გაუვლია,
ანდა უფალი ისევ მე მცდიდა.
ისე მოხდა, რომ ჩვენ დაგმეგობრდით,
ეს სიუჟეტი ღვთის კვალს მოჰგავდა,
მერე ყველანი ერთად მოვგროვდით,
ნიაფს იმედი ჩემს კენ მოჰქონდა.

ქატი

ქარს სიჩუმით ჩემი შრომით გადავღლი,
უაზრობას რატომ უნდა გადავყვე,
წიგნის მთები, მთიდან მთაზე გადავდგი,
მედროვე ქარს, შევეცდები არ ავყვე.

დავლოცავ

ჩემზე აუგის მთქმელსაც დავლოცავ,
შვილის სიმწარე მტერსაც არ შეხვდეს.
ღვთის სამჯავროზე წავდგები როცა,
იქნებ იქ შვილი, მართლაც დამიხვდეს.

ცრემლის ქალი ვარ

ცრემლის ქალი ვარ, ცრემლებად ვდნები,
ნუ ძრწი სიავით ბორბოტო ქარო,
თუგინდ იქროლე, მე ნუ შემხვდები,
ჩემს ახლო-მახლოს არ გაეკარო.

თუკი ოღეს

ბედისწერას ვიცი ბევრჯერ შეეშალა,
ჰოდა, აბა მითხარ როგორ ვილხინო.
თუკი ოღეს, ცრემლი ვინმემ შემიმშრალა,
მტერი მყავს და მაინც უნდა ვიფრთხილო.

* * *

„ათინათში“ ყამირები გამოიხნა,
აღიონზე მზის სხივები გამოჩნდება...
ახლა მხრებზე ღვთის სიყვარულს წამოგისხამ,
ნაისრალი გული ვიცი, მომიჩნება.

მწიბი თაბთი

მშვიდი ზღვა ვარ, მკერდს მიბრწყინავს
„ ა თ ი ნ ა თ ი “ ,
სხვიით ვქარგავ უფლის ნაბოძ ნაშრომებს.
წერისათვის დამჭირდება მწიბი თაბთი,
რომ მე თვალის ნაცრემნალებს ვაშრობდე.

ისევ ქაბი

(ხალხურ მოტივზე)

ისევ ქაბი სისინობს და..
ისევ ქაბი ნაფარდობს,
იქნებ ზეცავ შენ ამიხსნა,
ყინვა როგორ დაუადნო.
ამ ღრუბელმაც სულის არე,
უმიზეზოდ შენისლა.
თავს დედოფალს არ ვადარებ,
ვიღებ სხვათა შენიშვნას,
ადარამწამს ტკბილი სიტყვა
თუნდაც ტარიელისა,
წამში თხილის სახრეს მირტყავს,
ფლიდის, ფარისევლისას.

ვიცი

ვიცი შენ ახლა კალამი გიჭირავს,
მილოცვებს დაგ ზაფხვი ლექსებით,
პირველ მოკითხვას მიუძღვნი ჭრიჭინას,
იცი შენ მაგის წესები.

ილოცე, ილოცე, ილოცე,
მისთვის და..

იყავი მასთან მშვიდად.

სიცოცხლეს აჩუქე,

დაღვეო ფიციც და...

ჩათვალე გულის დვრიტად.

შენ გყავდეს ლილი და...

შენ გყავდე ციცია,

მე ლექსი მქონდეს ტვირთად.

შენ

ჩემი უფლების დაცვასაც ვერძობი,

ხომ დაგილოცე გზის გასაყარო...

უბრალოდ გაფრთხილებ, კი არ გირიგდები,

აღარ ხარ ჩემი ფიქრის მაცარი.

მე

მე ღრუბლის კაბა მაცვია,
სხვებს კი სხივების ფატა,
ქარს ვუძლებ მაინც არ მცვია,
სითბოს ლექსებით ვხატავ.
გავარდისფერდა ზეცა და...
აოქროსფერდა კალმით,
არ გაავდარდეს ნეტავ და..
ვატყობ ქარს ველარ დავდლი.
ლამაზ-ლამაზი ფერები,
ფანტაზიებით ვქარგე,
ქარო, ნუ გადამემტერები,
მე მეყო რაც დავგარგე.
ხან სეტყვას წამოუშენ და...
ხან წვიმის თქემით მაღაობ,
ვერ შევძლებ, ველარ მოვირჩენ,
გულს ბედით ნაცემ-ნაპობს.
არვარ მშიშარა მაგრამ ქვაც,
ტირისო ზოგჯერ უთქვამთ,
რა სიტყვა ვკადრო ისეთ ქალს,
გული რომ არ აქვს სუფთა.
მე ჩემსას ვიტყვი, სხვამ სხვისი,
მიყვარს ზღვა წყნარი-მშვიდი,
მზე სხვას შეხვდა და მე ნისლი,

ჩემს ბედს თუ დააკვირდით,
არ შემშურდება არავის,
არც მეუღლე და შვილი,
ცას შემხვდნენ სულის კარავში,
იქ ვნახო გარდაცვლილნი.

უსასრულობა

ფიქრის უსასრულობაში სიარულს,
არაფერი ჯობია...
დავდივარ იქ სადაც მინარია,
მეწერება სიკეთეზე,
ეს ხომ ჩემი ჰობია,
უსასრულობა კი დედამიწისა და
ზეცის ტინარია.

კრანხანები

რამდენჯერ უცრემლოდაც მიტირია,
ვერ ვუძლებ, გველაძუა მელა-ტურებს.
შემსულდა ბედისწერის მისტერია,
მიმტრო და ბატკანივით, რომ მიყურებს.
ვბრძოლობ და... ვაჟკაცურად ვმართავ საჭეს,
მშვიდი ცხოვრება კი მენატრება.
სათქმელსაც ბევრჯერ ძალით, კბილებს ვაჭერ
და მაინც კრანხანები მემტერება.

სიყვარულის განცდლობის ამხსნა

სიყვარული გაუფასურდაო,
ამბობს ახალგაზრდობა...
ასაკიანი ხალხი პირიქით თიქრობს,
ამ გრძნობის ახსნას, ყველა სხვანაირად
ბაზრობდა...
სინამდვილეში ისეთი ცრემლია,
რომელიც გულის ცეცხლს არ აქრობს.

არ გაიოცო

როცა დააბიჯებენ შენს ღიწმელებზე
არ გაიოცო...
შენს გარდა სხვაც დამჯდარა,
ასეთ ღერსებზე.
ადამიანი უნდა გაიცნო.
უფიცთან არ ისაუბრო, ადამიანურ წესებზე.

არასოდეს

არასოდეს აღარ აიცრემლოთ თვალები,
წარსულს აღარათფერი ეშველება,
დიდ დარდს მოერიდეთ ქალები,
ბედს ძალიან ბევრჯერ ეშლება.
იყავით ოპტიმისტები...
ნაირ-ნაირ ფერებით გაგიცინებთ მზე,
თავს დაგიხრიან ტიტები,
ეს აუცილებლად მოხდება ზეგ.

არავის ვერჩი

შეირგონ ჩემი სითბო და ეშხი,
არავის ვერჩი, ნურავინ მერჩის,
მე ისეც ბევრჯერ დაძეცა მეხი,
მარტოობას და ტკივილებს შევრჩი.

არ შევიცვლები

არ შევიცვლები, არ დავიწყებ
არსად თორიაქს...
აქ უნდა ვიყო,
ღვთიურ საქმეს, რომ ვუპატრონო,
რაც გაფაკეთე,
დიდი მთების, მათა სწორია...
კედელს ავლმართავ,
მტერი რომ არ დამეპატრონოს.

შორს შენგან

ისე უნდა გიფრთხილდებოდეს ყველა,
როგორც ღვიძლ შვილს, ანდა ძმას...
შორს შენგან შური და მავანთა წყევლა..
მიაყურადონ... შენი ლექსების ხმას.

ფიქტი ისევ სონუმს მისწვდა

(ხალხურ მოტივზე)

მიავიწყდათ აფხაზეთი,
სამაჩაბლოც მიჩუმდა.
ვითომ იყოს ყირგიზეთი,
სონუმი და პიცუნდა.
მეტენტან კი გორგასალი
მკლავს ტყუილად იღერებს,
აფხაზეთში შარტავა კი...
მოკლეს რაღას იმღერებს,
შეეგუენ დანაკარგებს,
სახლკარს, ლამაზ ციტრუსებს,
გაიზარდნენ თაობები,
დაემგვანენ ტურისტებს.
ვინ იმღერებს დიდოვნანას,
კოლხურ ჯიშის რტოებით,
კითხულობენ ოთარ, ნანა,
სონუმს რატომ ვტოვებდით?
პასუხობენ ბაბუები,
ათრთოლებულ ტუჩებით.
გველის გამოქვაბულები
გველის ისევ ქუჩები,
რისთვის, ვისთვის,
რა უნდოდათ,
ასე რატომ გაგვეწირეს,

მათ სხეულში რა ბუდობდა,
რატომ გამოგვაქცის.
ბაბუ იტყვის მოვიფიქრე
ღმერთს მივანდოთ ყოველი,
იქნებ ერთხელ კვლავ დაფიქრდეს,
ჩვენი სისხლის მწოველი.
დედამიწა უფლისაა,
არა გადამთიელის...
ის ხომ ჩვენთვის ჯვარზე აცვეს,
რას გავს ეს საქციელი.
ღმერთო, ამას გეგედრება
ბაბუა და ბებიაც.
აღარავის ვედარდებით
ეს რა ბედი გვგვრება.
აქ თბილისში თუკი მიწა,
შევიძინეთ, წაგვართვეს,
ფიქრი ისევ სოხუმს მიწვდა,
ასე რატომ დაგვმართეს?

სახუმართ ლექსი ჩემს დაიკოს
ეთერ ხარაიშვილს

რას მიგნაბია თვალები,
რას ჯვავრობ ჩემო დაია...
ვიცი არა გაქვს ვალები,
გაქებენ როგორც ქალია.
შვილები კარგი აღზარდე,
ვალერი, მარეს, ნატული.
აღარაფიზე გაბრაზდე
გული გაქვს, დარდმონატული.
შენი ჭკვიანი ვალერი,
ნიჭიერებთან ლომია...
სიტყვას ვერ ბედავს ქალები,
თუმცა აქვთ მასზე ომია,
ჰოდა, შენ ჩემო დაიკო,
საამაყო ხარ შვილებით,
მეც მომეფერე რაიყო,

ხომავართ მამიშვილები.
სუყველას ჭკუას გვარიგებ,
უფროსი თითქოს შენ იყო,
შენ არხარ აზრთა გამრიგე,
ძირულის ტალღის ნარიყო.
შენმა ზურიკომ დაიპყრო,
ყველა ფიგურა ჭადრაკის,
თითქოსდა ნიჭის ზღვა იყოს,
მოდის, და მოდის რაკრაკით.
ეთერი ჩემო ლამაზო,
ჩემო მზეო და მთვარისა...
ჩემო გულ-სულის დარბაზო,
გამღებო სახლის კარისა.
იხარე, იბედნიერე,
ვიცი უყვარხარ დალიკოს.
ჩემსკენაც გამოიარე,
ბედმა რომ სულ არ გამრიყოს.
ვალერი, ქეთი ზურიკო,
ჩამოეშველეთ ეთერის,
ყველიც ბევრი აქვს, პურიკოც,
მაინც აკლია ელფერი.
დინჯო ეთერი, მზის ქალო,
ჭკუასაც დაგესესხები,
მტრისათვის კი... ბევრჯერ პირქარო,
უნდა მოგიძღვნა ლექსები.

მიზანსწრათვა

ჩემი მწვერვალი ჯერ ისევ შორია,
ვშრომობ და ვფიქრობ კიდევ რა მოვასწრო.
ირგვლივ ბურუსია, ნისლების თქორია,
უნდა შევეჯიბრო და ნისლებს გაეასწრო.

სხვამ იკითხოს

სხვამ იკითხოს, თორემ მე რა...
უკეთეს გზას დავადექი,
ცამ ღრუბლებიც შეიფერა,
მე?.. მთვარის სახლს მივადექი..

სულის სატყე

ო, აღარ შემომხვდეს დარდების წყვილიაღი,
სიკეთეს მოვათრქვევ თქვენს ეზო-ბაკეში...
მზის სხივო, იბრწყინე გთხოვ ამოზვიადღი,
შემოიჭყეიტავ ჩემს სულის სატყეში?!

ჰე ვარძია

ჰე, ვარძია, მანსენდება ჰალესტინა,
ცის სასულეთს, შუქს აფრქვევდა ხერთვისი,
დიდო შოთაჲ, წმინდა ადგილს ჩაგეძინა,
ქართველზე ზრუნვით, ბედნიერი ძეგმისით.

ბუნებაში

ბუნებაში ათასნაირი ფერებია,
ყველა სხვადასხვანაირად ხედავს,
ჩემს ვაზს სხვა მიშტერებია,
ტირის ქართველის დედა.

გარდასულ წლების მთგონებში

ერეკლე საღლიანს

გარდასულ წლების ამბის გაგებით,
კვლავაც შევცურდი, ცრემლების ზღვაში,
მთელი ცხოვრება ბედით ნაგვემი,
ავტირდი როგორც პატარა ბავშვი.
ერეკლე შენ მთელ საქართველოში,

დიდი პატარა გლოცავს სუყველა,
იმ თავყრილობის სამფლობელოში,
გულმა დაიწყო თრთოლვა და ღელვა,
შენ კვლავ საუბარს განაგრძობდი და..
წლებს იხსენებდი, წლებს უკვე გავლილს,
შენში ჩასახლდა ბეჟანის ვერძნობდი,
იმ დღეს ბეჟანის ძალიან ჰგავდი.
სვანეთის მთებში ყოფილხარტ ერთად,
ღვინო შეუსვამს თამარის თასით.
ბეჟანის გული მიწაშიც ფეთქავს,
მის გახსენებას არ აღევეს ხავსი.
ძმად შეფიცული, ხომ ღეჟანია,
მეგობრობდაო, ბეჟანს თემურიც,
ძმებად გიგულეთ მეც რახანია
და გულიც გახდა იზოთერმული.

იანვარში

იანვარში დარღები ბალახობდა,
თვალეებმა ცრემლებში ცურაობა დაიწყეს.
მე გაჯობებო, ბედი ქართან ხირაობდა,
ბოლოს მორიგდნენ!
ბეჟანის სიცოცხლე გაიყვეს.

დაგცილდი

შენს ახლოს მომავალის ნერგებს ვახარებდა,
ვიგონებ იმ წლებს და განვიცდი,
იმედს, სხვის მხარზე აფარებდი,
და გ ც ი ლ დ ი!

შენს ნოტებზე

შენს ნოტებზე აგიწყია სიმთა წყება,
დალიდინობ აღმა-დაღმა უდარდელად.
წადი! გზა-გზა ქარაფანი გამოგყვება,
არაფერი შენი აღარ მედარდება.

მივსცინი

მივსტირი, იმ ძველ ღროს,
როს კაბა ემოსათ...
ახლა კი შოუთი დაყრუვდა ქვეყანა,
განრისხდა ცის ღმერთი,
ძირს უნდა ჩამოსვლა,
ჭერი ნუ ახადეთო ზეყანას.

სულის მანტიით

ჩემში დავიწყე ნაკლის ძებნა
წლები გაგმიფრე...
და შევიმოსე მოსამართლის
სულის მანტიით...
ჩემს გონებაში ყველაფერი,
უცებ ავტვირთე,
ნაკლი ეს ვნახე,
არ ვიცვლები ცივი მარტივით.

“ათინათში”

“ათინათში ხემ კვირტები გამოისხა.
ალიონზე მზის სხივებიც გამოჩნდება
ახლა მხრებზე, ღეთის სიყვარულს წამოვისხამ,
ტკივილები თავისთავად მოძირჩება.

არ გელოდი

არ გელოდი, არც მინდოდა რომ მენახე,
სასწაული იყო ისევ შენი ხილვა.
ცის შვილი ვარ და არა ვარ მევენახე,
ფიქრებიდან სულ ნელ-ნელა გამოგცხრილავ.

დაჭრილი თბინჯული

უფიქრალი ხარ, უფერული
და უუფლებო,
გაგფითრებია შენ ფრინველო,
დაჭრილი გული.
არადა ოდეს გაღმერთებდნენ,
საახლობლებო. . .
ახლა ცრემლით ხარ უთქმელობით
გამოგუდული.

ვიცი

ჩემს თავს ლოცვის შემდეგ, ღმერთს აბარებ,
რადგან უფალი ხომ მძლეთამძლეა...
გულით ღვთიურ რწმენას მეც ვატარებ,
წაქცეულს მხოლოდ ღმერთით გამიძლია.
ახლა მომიწავლდით ღვთით მოსაგნი,
თქვენ, მამაო და ბევრი სხვებიც,
მტერს არ დაუუჩოქებ ჩვილ ხბოსავით
მცველად გვერდში მყავნან სულის ძმები.

აბ შემიძლია როლის თამაში

არ შემიძლია როლის თამაში,
ჩემი სულია სიმშვიდის არე,
რა არის ცუდი ნეტავ ამაში?
ყველგან სიწმინდით შევალე კარებს.

შენ?..

თუ დამძობის ფიცს გატეხამდი, ამას ვერ წარმოვიდგენდი
ნამდვილად... გული დაიფშენა ბოლო ნატეხამდი და
კალაპოტიდან გადმოვარდა, ამ მდგომარეობას რატომ
უყურებ ადვილად?

და ეს ბჭმენა

გკოწიაწობ, ჩემს საქმესთან
ბევრჯერ მარტო...
თუ დამჭირდა, ქართან ბრძოლაც
შემიძლია...
მებრძოლი ვარ, ამას მართლა
ყველა მატყობს...
წყალობა კი მხოლოდ უფლის შემეგრძენია.
მზის სხივები, უგზოუკლოდ
დაპარბაშობს...
ვარს კვლავებიც თავისთავად იქ არიან...
მე ვპატრონობ, დაჭრილ გულს და...
ამ ჩემს ნაშრომს,
ვბრძოლობ, რადგან ჩემს წინ მუდამ პირქარია.

სინაგოგა

(ბერძენ ებრაელთა სამლოცველო ტაძარი)

სინაგოგას კიარავარ,
ჩემს სიონში ვლოცულობ.
დარდის ცრემლო, უკვე კმარა,
გულს მტკენ, ქარზე მოცლილო.

სათნაობის გული

ნათელა ხარაიშვილს

შენ ვერავინ, ვერასოდეს შეგედრებით,
ცაზე დიდი რომ გქონია გული.
ერზე ჯავრობ, უფალს ლოცვით ევედრები,
მიწები რომ არის დაკარგული.
როგორ მინდა, ამ წუთშიაც მოგევერო,
სიკეთისთვის რომ საზრდოობს გული.
პოეტი ხარ, სახეებით ნაირფერობ,
რიტმი, რითში არის გადარგული.
ვიცი, ღმერთი უკვდავებს შენ დაგპირდა,
ეროვნულო, სულძლიერო ქალო.
შენი მოსვლა ქვეყანაზე ასეც ღირდა,
იმერეთის ნამის წვეთ-მარცვალო.

თბილისი ამაღლების ეკლესია
მამა ამირან ამირანაშვილია სპეციალური
წირვა ჩაატარა ჯუშებერ ლეჟავას სულისთვის

ამაღლების ეკლესიის გუმბათს,
მტრედები ზის გაბრწყინებულ თვალთა...
სულეებია არ ესროლოთ გუნდა,
ბევრი არის ვერ შევძელი დათვლა
აღავლინა ტკბილ მამაომ ლოცვა,
უხდებოდა ღალადისი სახტარს...
მგალობლები მაგონებდნენ მოცარტს.
მეც ვილოცე მოკრძალებით ხატთან.
არაერთხელ გადმომდინდა ცრემლი,
იმედებით გამიღიმა აწყმომ,
ცის სოფლიდან მოცურავდა გემი,
ცრემლის ტალღა ნაწილ-ნაწილ დაყო.
დავამშვიდე მონატრების წლები,
სიცოცხლის გზა... იმ ლოცვებში ვნახე,
მივაჭედე გულს ვარს კვლავთა თვლები,
დარდის ფურცლებს ნაწილ-ნაწილ დაფხევე.

მამა ამიტან ამიტანაშვილის მეუღლეს თამარ გვულსიანს

შენ ხელოვნების წმინდა ნიმიუშო,
აშოლტილ ტანით ალვის სადარო,
მტერმა, შენს ახლოს არიპირქუშოს
და არც შენ აგნო ღრუბლის ავდარო.
დღესასწაულებს ერთად ყველაფერს
გლოცავ, რომ შენში იყოს მზეობა,
ვეძებ და ვეძებ სიტყვებს შესაფერს,
რომ მოუტანოს სულის სერობა.

შენ გავიცანი თვალებრდღვიალა,
ქალი ჭკვიანი, კეთილი, სათნო.
თუ ქარი ისევ არ აღრიალდა
გავიცანი და აღარც მსურს დაგთმო.

მთას შენი სხეული (ბეჟან ხარაიშვილის)

ძირულას ჩანჩქერში გაზრდილო კალმახო,
კედლად რად მიშენდა მთას შენი სხეული.
შევეცდები, რომ ის წლები დაგმარხო,
უკვე მუჭში მყავს გამომწყველეული.

ტამღუნჯურ

ძმადნათყვი ძმების იმედოვანი გარდაქმნისგან

რამღუნჯურ უნდა მეტკინოს გული,
ვინაც მე ვიძემე ზურგი მაქცია...
მზეც ჩაესვენა, მზე ამოსული...
ნეტავ ბედისწრად გადამაქცია.
მუდამ ვიქნები რწმენის ამ აზრზე,
ყველას საკადრის სიტყვას შევაწევ...
არასდროს გავალ, შორს მრუდე გზაზე
თავს სატანების ბუდეს დავალწევ,
ღრო ისეც გარბის, ღროს ვერ ვეწევ
აბა, ღროს ნეტავ ან ვინ აჯობა...
რატომ ვიარო, თვალის ცეცებით
მსუღს სიბილწე და ხორციით ვაჭრობა.
გულს ერთი ძარღვიც აღარ შემორჩა
ნაისრ-ნაწიწკნი სულ ოდნავ ფეთქავს,
აღსარებაში ან რა გამოძრჩა,
აღსარებაში სხვა რაღა მეთქვა?
ვთქვი ყველაფერი, მაგრამ ისევე,
გულში ჩამარტყეს კვლავინდებურად...
ძმებიც ნატკენ გულს ისევე მისერენ
ძმებიც მრუდე გზით დაკნინებულან...
ვიცი უფალი არ მიმატოვებს,
გასაჭირის ღროს ღმერთი ახლოა,

მარტოდ დარჩენილს გამიმარტოვებს
გული დარღების სამოსახლოა.
ახლა ღამეა. . . ვიცი სიზმარში,
ცათა სულები მესტუმრებიან. . .
ამოიღებენ ჩემს მტრებს მიზანში
ჩემთვის სულებიც ატრდებიან.
მტერს კვლავ ვუშველი?.. არა მგონია,
ძალა და ღონე გამომეცალა...
ცრემლის ზღვას უკვე ველარ წონიან,
ძმების იმედიც გარდამეცვალა...

რის ვხედავ სიახლით...

ვიცი, რომ ჩემს იმედს ღრო ველარ გათიბავს,
ამ დილას ყვირილას ჩამოვესაუბრე...
ნაქარგო ზაფხულო, ნაზო და ქათიბავ,
ოდითვან გეტრფი და სულ შენთან ვსაუბრობ.
გამოზაფხულება რარვიად გიხდება,
ორთქლი რომ მისწვდება ყვავილებს თაქიზად.
შენეულ სიეშნით ფიქრები დიდდება,
ამ წუთშიც ეს გული თქვენ მოგეთაქიზათ.
ძირულის ტალღავ და ძირულის ყინვებო,
ენძელავ, ძმერხლო და... პეპლების ფარფატო,
საჩხერის მოდგმავ და... საჩხერის სიძებო,

იმედით გჩემობთ და... გულშიდაც დაგხატავთ.
მოვედი სითბოთი და ღია ბარათით,
ერს ვხედავ სიახლით, სინოღრის ასაკით.
ო, როგორ მხიბლავს მე წინაპრის ადათი,
უფალთან რომ სახლობს მგოსანი აკაკი.
ლოცულობს ზეციდან, მუხრანიც იქ არის,
იქ არის ბეჟანი, ლექსებად ჩართული...
გულდია მგოსნებით გაიხსნა ცისკარი,
უფალთან სახლობენ ღმერთების ნათლულნი.
ლოცაზე ლურჯ ზეცას მზე ჩამოეკიდა,
უელავს სხივები მგოსნებით საჩხერეს.
ხვანი და ჭაღვანიც ჰყოლია მემკვიდრედ,
ველ-მინდვრის ეკლები ლექსებით აჩვენეს.
ამავსე სიკეთით, ბუნების სამყაროვ,
თბილ სიტყვებს ღრუბლები არ უნდა ფარავდეს.
ვეცდები ლექსებით დარღები გავეყარო...
იმედო, მომყევი სამარის კარამდე.
საჩხერის მთებო და საჩხერის ყვირილავ,
ბალახის ცვარო და მდინარე ძირულავ...
მინდვრების ყაყაჩოვ, ლამაზო გვირილავ,
ლექსების რითმები აქ გამოაპირულა.

გზდავ

გზდავ ტკივილის მსსნელად უფალო,
სულ ოღნავ, მწირი შვება მომეცია...
გთხოვ, სულის შიმშილს შორს გამაცალო,
გულის ჩურჩულის ხმები მომესმის.
შემოდგომაზე შევსვამ ტკბილ მაჭარს,
ყურძნის დაკრეფა უნდა მოვასწრო...
არ ვურიგდები ბორბტს და ვაჭარს,
თუ გამიშეტა, უნდა დავასწრო.
არ მიმატოვო, უფალო ჩემო,
შენი იმედით ვათენ-ვაღამებ...
შენ ჩემნაირად არაფინ გჩემობს,
მაპატიე, რომ თხოვნით დაგღალე.

ღამჭირდა

ღამჭირდა ისევ ზაფხულის მოცდა,
რწმენა ხომ ჩემი სულის მწყემსია...
მე მინდა ხატთან პირჯვარით ლოცვა,
ლოცვა წმინდანის აღათ-წესია...
ო, როგორ მინდა წვლილი გავიღო,
ვზრდიდე თაობებს, სულამაღლებულს...
ზეცას რომ წავაღო, სული წავიღო,

და ჩემზე ქმნიდნენ ლექსების კრებულს.
არც ერთმა დედამ აღარ იტიროს,
გლოვის სუფრასზე ნულარ მოვხვდები,
ბედო, ო, აღარ გამინაპირო,
ვდარდობ და... მალე ისეც მოვკვდები.

ღარდის პირამიდები

ცრემლის ტბა მიდგას ახლაც თვალებში,
და ტკივილები ყურთან ფაჩუნობს...
ბედო, არა ვარ მზისფერ დარებში,
მინდა, სიმშვიდე შევინარჩუნო.
მოვდივარ ასე ღარდის ცხოვრებით,
როგორ ოხრავენ... ხედავ? ლექსები,
მე ისევე მოვალ განმეორებით...
ლექსია ჩემი სულის ფესვები.
როცა რითმას ვქმნი მაშინ ვისვენებ,
ეს ისე მოდის, აღარც ვფიქრდები...
თუმცა ტკივილი თავს კვლავ მახსენებს.
აშენდა ღარდის პირამიდები.

სანამ შევძლებ

კლავიშებს მოჰგავს ძირულას ტალღა,
მთების ხმაური – ამ გულის ხმაურს...
მთები მიიწევს მაღლა და მაღლა,
ღელეები კი უვლიან დაგლოურს.
ზღაპარეთია: წმანი, ჭალვანი,
ლიჩი, ლოდორა, ულუმბა, ხვანი...
აქ სხვანაირად მწიფობს მტევანი,
აქ მაღლია და... სიკეთის ხვავი.
ამ მთებს, ამ ტყეთა ჰაერს ვანაცვლებ,
ლექსთა ქარავანს, მთელ ჩემს სიცოცხლეს,
მათ სიყვარულში უნდა დავნაცრდე
სანამ შევიძლებ და სანამ ვიცოცხლებ.

მოვდი

მოვედი, თეთრი თმებით ჭალვანში,
გასულა წლები აუ რამდენი,
არ მინდა კოცნა, ხვევნა, განგაში,
დღეს ჩემს ტკივილებს წუთით განვდევნი.
სკოლა შემომხვდა გულის სიჩქებით,
ჩემი ბავშობის ბილიკიც გტკეპნე...
გადავიკარგე, ღამის სიზმრებში,
სიყვარული კი ჩიტივით ვკენკე...

აღმათ გაზატხული მიცღმ თუთღაჟს

ეს დილა სინარულს დამპირდა,
ფიქრი მოჯარდა და მომესია...
ტირილი აქ უკვე არ ღირდა,
თვალის სინარულის მორეშია.
ლექსის დაწერას არ მაცლიან...
მინდა გაზატხულს, ფიქრი ვანდო,
სიყვარულს ისევ გამოფტქენიან,
თუკი ზამთარმა თოვლი დადო.
ვკითხე ისტორიის ძირ-ძველ „ქალდეს“,
სად არის ერთგულების გარანტია.
მითხრა: ღვთის მადლს თუ ქვაზე დადებ,

მაშინ ხარ ცის ღმერთის პოეტია.
წუთი სხვანაირად აფაქიზდა,
სურვილი გულში აღარ ჩამეტია.
მერე ააღდა და აგიზგიზდა,
გული სიკეთის გამეტია.
ვილოცოთ უფლისთვის ყველამ ერთად,
ახლა გვაქვს, ღვთის მადლით, მომენტია.
აღბათ გაზაფხული მიტომ ფეთქავს,
თვითონ გაზაფხული პოეტია.

გამბობიწუ

მწვანე ფერის კაბა ეცვა სოფლის ხედს და...
საქორწილო მაყრებს ჰგავდნენ ბალახები,
სიმაღლიდან ცა მიწვდიდა თავის ხელს და...
გადამაკრა სიყვარულის არტახები...
მოგეფერე ბორბალას და ტყის ენძელას,
ბავშვობა კი ეზო-ეზო, გზებზე ვძებნე,
ვეღარ ვნახე, მისი პოვნა გამიძნელდა...
და წარსული მაინც გულში გამოვძებნე.

გულს ვესაუბრე

მიჩუმათებულ გულს ვესაუბრე,
ალარ გავბრაზდეთ, ჩემო კეთილო...
სული ცოდვია, გზას ნუ აუბნევთ,
ამაყია და ცრემლებს თაკილობს...
სხვაზე არასდროს ცუდი არა ვთქვით...
სიკეთის ღერძი დავატრიალოთ,
მოდ, ჩვენ სახელს, გრძნობა დავარქვით,
დარდიც ვარდისფერად გავადიოთ...
გავშალოთ მხრები... ზღვას შევერკინოთ,
გავცდეთ ზენიტს და ნაპირებს მივწვდეთ,
უცხო სამყარო მიმოვირბინოთ,
დავისვენოთ და... მზის მკლავზე მივწვეთ.

მსურს

მსურს ავაშენო მადლის კოშკები,
უფლის რჩეულებს იქ მოგცეთ ბინა...
მერე? დაგკიდოთ ლექსის „ბროშეები“
და თქვენთან ერთად მეც მიმადინა.

* * *

მანანა კვატაიას

მანანობენ, თიქთიკობენ, ტემბრი ხმათა,
აბრწყინვალეებ შენში ზეობს „ანი, ჰაე“ ...
ნარნარობენ, სეირნობენ, თითქოს ზღვასთან,
ამ სიმშვიდით, ჩემთან გზავნი გულის ჰაერს,
ნატერის თვალს და... ბრილიანტს ჰგავს, ჰარმონიულს,
ასე ნაზი ჰანგი ჯერაც არ მსმენია.
კვირტია თუ ყურძნის წვენის მირონია,
გარდს და ბუმბულს, ხმები შენთან დარჩენიათ.
აღბათ ეშხით ამოსულა ორქიდეა,
ტიტები კი, თავს გიხრიან ქართველის შვილო.
ამიტომაც ვისურვილე მე იდევით,
იფაფუკოს ამ ლექსმაც და არ იკივლოს.
აბრეშუმის მანტია ხარ... ტანმოსხმიული.
ხონობი ხარ, კოლხურ თრთებით შემოსული.
სისადავით მოსხლეტილი სიტყვა გვმვენის,
მანანა ხარ, სხვა რა გითხრა დანარჩენი.

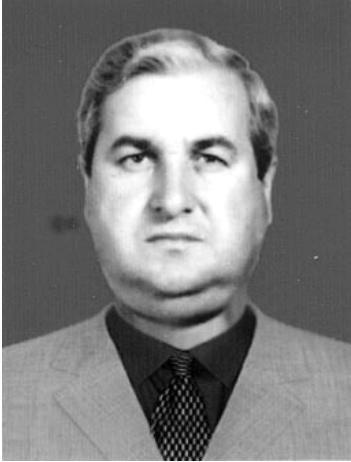
ლუარა სოჭიას

იანვარში სუსხს გაათბობს,
შენი ნიჭის თვალთახედვა.
ლუემას ბევრჯერ მშიერს უთმობ
ლექსიც მიტომ ამიმხედრდა
ხან, მგონიხარ მტრედი უფროთო,
ხან, მწვერვალად აღზავდები,
დას გიწოდებ ჭკუით უფროსს
მე?... არაფერს არ მზარდები.

იატნ

არავის არ ვუშლი, თრთები რომ გაშალოს,
უბრალოდ ვაფრთხულე ტალახში ამოსვრას...
არ მინდა სიმშვიდის ბუდე, რომ აშალონ,
რას არგებთ მალლიდან მიწაზე ჩამოსვლა.
და მაინც თუ არ სურთ სწორი გზით იარონ,
უნდათ რომ იქ იყვნონ ბაძაძენარ ფარეხში.
ასეთებს არასდროს გული არ ზიარობს,
გაუშვი... იარონ მტრის ნატყერფალებში.

*ბატონ ანზორ ჯაფარიძის
წიგნის "აღსარების" წაკითხვის
შემდეგ დაწერილი შთაბეჭდილება*

იყო ასეთი, ეს იმას ნიშნავს...

კალამო, უნდა შევძლოთ დაწერა...
თბილი სიტყვებიც არ დავიშუროთ.
ქართველს, რომელსაც ლექსით აღვწერავთ,
სული მზის სხივით გადავუხუროთ.
ხო... მას სცოდნია, ავიც და კარგიც,
სიღარიბის და სიმდიდრის ფასი.
მოლხენაც შეხვდა, ეწვია დარდიც,
გთხოვ... დაიფარე წმინდაო ვლასი.
ღმერთო, მადლს აფენს მიუსათარებს,
ღვთის სიყვარულით ყოფილა მთვრალი...
მომავლისათვის ნერგებს ახარებს
და ერს სდარაჯობს მახვილი თვალით.
იყო ასეთი, ეს იმას ნიშნავს,
იყო კეთილი და მოამაგე...
მადლით შემოსილს ღვთის კაცად ვნიშნავ,

ცოდნის კაშხალებს კიდევ ააგებს!
წიგნად რომ დაწერ შენს აღსარებას,
პოეტი... არის თან რედაქტორი.
როცა მოუხმობ მეხსიერებას,
და აღწერ წარსულს ყველა ფაქტორით.
ხან გამბედავი, ნაღდი ქართველი,
კბილს არ დაადგამ სხვის ალალ ლუკმას,
წიგნებში იწვის, როგორც სანთელი,
გზად დააპურებს ოთარს და ლუკას!
პერსონაჟებად შემორჩებიან
მას მეგობრების მთელი არმია...
ქარი და წვიმაც შემოჩვევია,
გარდაცვლილებიც ბევრი არიან.
ავტორს როლები მართლაც უხდება,
სიღარბაისლაც... ხან ხულიგნობაც,
გულით რას ფიქრობს, თუ ვერ მივხვდები.
მაშინ ვიქნები მე უწიგნური.
მისი სოფელი ახატელია,
წმინდა ქართული, ტრადიციული.
ის მიატოვოს?.. მართლა ძნელია,
იქ იწერება ფიქრის დღიური...
ჯაფარიძეებს სხვა რომ არ ჰყავდეთ,
ერთიც ეყოფათ სულის დარაჯად...
ყველა ქართველი მინდა მას ჰგავდეს,
ასეთებისთვის დროსაც დაფხარჯავ.
თხრობათა მისს ტილს, როს გავეცანი,
დავრწმუნდი იყო წრთელი სიტყვები.

ის არის ჩემი ტყუპისცალი თუ...
მის განვლილ ბილიკს ჩუმაღ მივყვები.
ეს “აღსარება” მისი კი არა,
არის მომავლის დასანახავი...
წიგნის ავტორმა ზვრებში იარა,
ჩემთვისაც დახნა აზრთა სახნავი.
მომავლისათვის ზოგჯერ ძნელია.
მათ საგალ გზებზე ხვდებათ ფერდობი,
ეს წიგნი არა, ბრძოლის ველია,
ზოგჯერ სტირი და ზოგჯერ ერთობი.
გაუტანლობას დაუკორტნია,
ნაწილ-ნაწილად მისი სხეული,
მას ბანკირები ახლაც პოტნიან,
გულში გველებად შემონვეული.
წიგნით გავიგე, მისი წარსული...
ვინ იყო სიკო, კარლო და შაქრო,
სანამ მზე არის ზღვის გულს გაკრული
მინდა ავტორი, ვაქო და ვაქო!
იმდენი გზები გამოუვლია,
წიგნმცოდნეობაც, თონი და ფარცხიც.
თუ მომავალნი ამ გზით ივლიან,
აუცილებლად აცდებთ მარცხი...
ყოვლადნეტარო, წმინდაო ვლასი,
ღმერთის ერთგული არის ავტორი.
აღმოვაჩინე მე ჩემი მსგავსი
მოყვასისა და ერის პატრონი.

უმცროსი დამიჯის (ხუმრობით)

მამიშვილებში ყველაზე უნცროსს
გეფერებოდი ჩემო ძამია...
გიფრთხილდებოდი პატარას უფრო,
ხელს არ გიშვებდი ერთი წამია.
ნიჭი კი გქონდა და არ სწავლობდი,
წიგნის კითხვაზე გეძინებოდა...
მე შენს გაზრდაში ბევრჯერ ვწვალობდი,
ჩემს თავს ეთერი გეცდილებოდა.
გვქონდა ბავშობა ძალიან ტკბილი.
დედა და მამა თავს გვევლებოდა...
გვქონდა ტყის სოკო, მსხალი და თხილი,
სურსათ-ნუგბარი არ გველეოდა.
ახლა დიდი ხარ, უკვე ბაბუა,
ჩემო ძამია, სიძეც გყავს, რძალიც...
დევის ბარტყი ხარ, ყბებით ლაბუა,
არა მგონია გაჯობონ ძალით.

ალსდეჟ გიორგი

დიდო სარდალო, როგორ შეძელი,
მძლევად, რომ შახთან დატოვე შეილი.
ეს იყო ჯვარცმა იყო ქვესკნელი,
ან რად გონიათ მავანთ ადვილი.
გახსენებითაც გული მიკვნესის,
ამ თავგანწირვას, ნისლი რად ფარავს...
ახლაც შავ ზღვაში უცხო კვლავ ხვნეშის,
სანაპიროზე სხვა იშლის კარავს.
ნეტავ სარდალო, წამოგახედა,
ქარი ჯიუტად როგორ ბატონობს...
მჯერა შექმნიდი უთაო მხედავრს,
კვლავ ჩვენ მიწებს რომ დაეპატრონო.
ღვთის პოეტები, დიდი მწერალი,
მზეს მოაფენდა დარდის ნაპირებს...
აჭიხვინდება ტატოს მერანი,
თავისუფლებას გავიაპრილებთ...
ო, მოურავო ბრძოლის ველია,
კრუხი წინილებს მწარედ დანვივის, –
ამის აღწერა მართლაც ძნელია,
ალსდეჟ! გვჭირდება მხსნელად არწივი.

ჟონ დაფიჯორიძე

(უფროს ძმას ლევან ხარაიშვილს)

ცის ციფ სიფრცეში მიკვირს, როგორ ძლებ,
ვარსკვლავთ სიმრავლემ, ხომ არ მოგხიბლა,
თუმც მოგონებას მე არ მოგაკლებ,
ცრემლებით ლექსი უნდა მოგიძღვნა.
ხან უნებლიეთ ვიღიმი თითქოს,
დაფიჯორები და ნაღველი მაცრის. . .
გჯეროდეს, გულში უშენოდ ითოვს,
სევდა დარდიანს იოლად ამცრის
ვერც დაფიჯორებ შენ აღარ მოხვალ,
გაფიჯორებაც კი არ მინდა ამის.
ამ ღროს ამოდის გულიდან ოხვრა
და მიჩერდება სიცოცხლის წამი.

მეოდლეს

ნეტა თუ მართლა კვლავ მეღიზსება,
გაზაფხული და ან შენთან ბინა,
ან იას ბუჩქში რად ელიმება,
კაწრავს ეკლები და მაინც ბრწყინავს.
ღამეში ყვაფილს არ უჩანს ფერი,
და უკუნეთში ყვირის ჭოტები,
შეუკითხავად მომატყდა ფრთები,
ზღვა წუხილით და გაბორბტებით.
უნდა ვიწამო ეს ასე არის,
ფრინავ მაღლა და ცაში ჭიკჭიკებ,
ზოგჯერ იმედი მტარვალა არის,
აღარ სჯერა და სულში მიჭირვებს,
ამოხეთქავენ ფიქრით სიტყვები,
ჩიტუნებივით იწყებენ ფრენას,
რატომ მომწყვიტე მკვანე მტევნები,
რატომ მაჩუქე დარღების ფენა,
ო, დიდ ტკივილებს ვერ ვუძლებ გჯერა?

ღედავ ძვირფასო

ღედავ ძვირფასო, სული მაჩუქე,
შენით ვიხილე ზღვა და სამყარო.
ფეხზე მაცმევდი ლამაზ ფაჩუჩებს,
გძებნი... საღმე, რომ გადაგეყარო.
შენი გენი მაქვს, მით ვდარბაისლობ,
შენს ფესვებზე ვარ კვირტად მოსული.
ღამის სიზმრებში შენთან ვსაუბრობ,
ღღისით დავდივარ დარღწამოსხმული. . .

დედის მონატრება

ზაფხული დადგა, დღე რა თბილია,
ბუჩქში ამოდის ნაზი იები.
ო, დედის გული ცაზე დიდია,
შვილისთვის დედა არის იმედი.
დედა, მიშველე, მოფუხმობ მაშინ,
როცა მსჯიან და, ან როცა მტკივა,
თუნდაც ის იყოს, იქ მაღლა ცაში,
მანც, დედიკოს ცოცხალი ქვია.
ო, ჩემი დედის ტკბილსიტყვაობა,
მისი ჩახვევა და მონატრება,
ეჰ, რომ იცოდეს, როგორ მჭირდება,
ბევრჯერ მქონია მე მოლანდება.
და მეჩვენება, თითქოს კვალდაკვალ,
როცა კარგს ვიტყვი, ან კარგს ვაკეთებ,
ის ჩემთან მოდის აჩრდილის სახით,

და ჩემზე ზრუნვით ღამეს ათენებს.
 ჩემო დედიკო... თუმც მეჩვენები,
 შენს დამჭკნარ სახეს ვნახულობ ლანდად;
 ნატრულს ცრემლები, ძირს მეფინება...
 და მოლოდინში დღეები გადნა,
 მე შენს სიყვარულს ვერ ვუშკლავდები,
 და შეგციცინებ იის ამოსვლას,
 ჩემო დედიკო, შენი ცრემლებით,
 ვიცი, მიწიდან იად ამოხვალ,
 ჩურჩულით მეტყვი შეილო, მიხილე?
 მე შენთან ღამე სიზმარშიც მოვალ...

შენ დადიოდი მადლით და სიბრძნით

შენ დადიოდი მადლით და სიბრძნით
 და უხვად თესდი სიკეთის მარცვალს.
 თუ კარგს ვაკეთებ, ყველაფერს გიძღვნი,
 თუმცა ხანდახან ცრემლებმა გამცა.
 შენ გესმის ჩემი, ეს ასე არის
 და არ მჭირდება ამაზე ფიცი.
 ჩემი გულია ნაავადარი,
 მე სხვანაირი დარღები ვიცი.
 ამაყი იყო შენ ჩემით მინდა
 გარდაცვლილ სულებს მიტომ ვადმერთებ
 ჩემთვის ტკივილით ყოველთვის წვიმდა,
 მიწას და ზეცას ცრემლით ვაერთებ.

წახვედი

ცისანა უტარაშვილი

წახვედი ჩვენგან პატრიოტი
პოეტი ქალი,
ვიცი მზესთან ხარ,
მნათობთან თბები.
აქ მოიხადე, საქართველოს
მომავლის ვალი
ბევრის აღმზრდელი და გვიტოვე
ლექსების მთები.

ჩემო რამაში

(რამა ზ სხირტლაძეს)

ცაში გყავს მამა, ბებო და პაპა,
ძალიან ბევრი ბიძაშვილები...
ის გიყმაყობა შემოგერჩა ზღაპრად
მოდის, გნატრობენ შენი შვილები.

აჩიკო ლომიძის სურათი გადაღებულია ელგუჯა ნოზაძის
70 წლის იუბილეზე

ცის გუნდში მღერი (მერაბ ლომიძეს)

ცის გუნდში მღერი,
თუ ვარსკვლავად აენთე ცაზე,
საქართველოვო დამილოცე,
ავედრებ უფალს.
ცაშიც მღერიხარ, მე ასე მწამს ტკბილ ლამაზ ხმაზე
აქ მეგობრები დაცქერიან ცრემლიან სუფრას.

ვახტანგი
(ჯუმბურ ლეუჩავას სიძე)

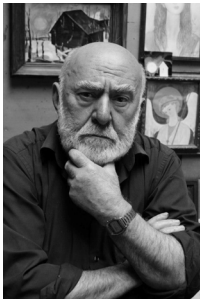
მაია ლეუჩავა
(ვახტანგის მეუღლე)

იყო ის დროც *(ჯუმბურ ლეუჩავას სიძის ვახოს განსვენება)*

იყო ის დროც რომ,
თქვენ იყავით სულით ძლიერნი,
სამაგალითო, მისაბაძი,
მზეთა სადარი.
ახლა ცის სახლში გადალახე,
ბარიერი და...
აქ იშრიალებს უენს მაგიერად,
მწვანე ჭადარი.
შვილები დათმე,
მიაშურე ცაში მეუღლეს,
იქ დაგხვდებიან;

ჯუშბერი და შენი დედიკოც,
იქნებ მეორეთ, ცის სოფელში
ისევ შეუღლდეთ,
და სანიმუშო ცის სასიძო,
ისევ შენ იყო.

მხატვრის გალორიაში

ღვთის მადლით მოვხვდი გალერეაში,
აუხავერდე ხელოვანს სიტყვა.
მოლბერტის რბოლის ორომტრიალში,
უფლის ღვთის რჩეულს სალამო მიყავს.
კოკისპირული წვიმა არ იყო,
ათასფერების სამყარო ვნახე.
ქათქათა თოვლი სულ დამდნარყო,
აღვის ნაზ ტოტებს უთრთოდა სახე.
ცაღ იცინოდა იმ ღლის ზეიმზე,
აცის კროვნებდნენ სიტყვას მადლიანს. . .
რეროს მღეროდა ტილოს პირიმზე,
აისის დილას მხატვარს აღრიან.
ვაზს ცვარნამივით ლერწი მოერთო,
ამოიწვერა ნაწილნი ფესვით.
სული დაამდა, კიდევ გაერთო,
მეც ლექსის ყანწი იმედით შევსვი.

კლავდია და მასვა სამხარაბოქმს

ტკბილმოჟღერტულე ცოლ-ქმარს გაღმერთებთ,
გულით გლოცავთ და გესათუთებით,
აგაცდენთ ღმერთი დარდის აღმართებს,
სულში გინთიათ ელნათურები.
მადლით ვივსები თქვენ სიხლოვით,
რადგან ეს გული დანათუთქია.
თქვენახართ ჩემი სიმშვიდის ხომლი,
თქვენი სიკარგე სხეებსაც უთქვიათ.
ტრადიციული მინდა სხვაც იყოს,
მოდის ამყოლებს ლექსებით ვძრახავ...
ჩვენი რაც გექონდა არ ამოძირკვონ.
მინდა მოგბაძონ სუყველამ ბახვა...

წმინდა ნინო

წმინდაო ნინო, მასველებს ნისლი,
გულის ყინვის ლოდი, იქნებ გამიღღვეს.
შენით ვაგრძელებ, ცხოვრებას წინსვლით
ვიცი, რომ მაღლის კარებს გამიღებ.

შეხვედრა მამა აკაკისთან

მეუფე კონსტანტინე მელიქიძეზე დაწერილმა სტატიამ ღვთის მადლით შემოაშუქა ჟურნალ „ათინათის“ ფურცლებში.

მთბარაოლიანი კონსტანტინე მელიქიძე დაიბადა 1925 წლის 19 თებერვალს. 1992 წლიდან 1998 წლამდე მთბარაოსა და მთიანეთის ეპისკოპოსად მსახურობდა. 2005 წლის

ღვთიური ნიჭით სხივმფინარე სასულიერო პირი იყო, – წერს ავტორი. როცა საკურთხეველში მყოფი მეუფე ზეცისკენ ხელაპყრობილი ლოცვას აღავლენდა, გეგონებოდა კამკამა წყარო მორაკრაკებდა მისი ბაგეებიდან. ეს დიდი სულის ტაძარი მეუფე იყო მამა აკაკი მელიქიძის და მამა ნიკოლოზ მელიქიძის ხორციელი მამა.

ჟურნალ „ათინათის“ მეთექვსმეტე ნომრის ავტორი („სიყვარულის ნაჟური“) უფაქიზესი სულის ქალბატონია, იგი ყოველთვის დარდს, მწუხრს მიქარნყლებს და სიცოცხლის ჯაჭვით მიქსოვს იმედის სამოსელს. მაინც როგორ მოესალბუნება ხოლმე გულს მისი სიტყვები: მოითმინე, მიუტევე, იწამე ცათა სოფელი. თითქმის ყოველდღე ველი მისი ტელეფონის ზარს. მისი ხმა სიმხნევებს მმატებს და სიცოცხლისაკენ მაქეზებს.

ჟურნალ „ათინათის“ მეთექვსმეტე ნომერი გამოვუშვი, შემიქო და ჰქონდა შენიშვნებიც, ვისაუბრეთ იმაზე, თუ რა ახალი რუბრიკები დაგვემატებინა უკვე დანერგილი თემატიკისათვის, როგორ გაგვეხადა კიდევ უფრო საინტერესო ჟურნალი მკითხველისათვის.

გემოვნებიან მრჩეველს ვუჯერებ და ფიქრის გორიდან დაცქერი ბატონ რეზო ადამიას წმინდა ნინოსა და მთავარანგელოზის ხატებში გაბნეულ სხვადასხვა ჟანრის სტრიქონს, ყველაფერი მიყვარს, მაგრამ არ ვკმაყოფილდები. ვცდილობ, მეორე ნომერი პირველზე საინტერესო იყოს. ლამაზი სურვილები კი ხარჯის აღმართს უყურებს და შიშით

ცახცახებს, რადგან ხალხს ისედაც ლუკმა– პურის შოვნა უჭირს და ჟურნალი რითი შეიძინონ, ან სტატია როგორ დაბეჭდონ. ვისაც ფული აქვს, იმას არც დაბეჭდვა აინტერესებს და არც ჟურნალის შექმნით იკლავენ თავს. მაინც გამოჩნდებიან ხოლმე კეთილი ადამიანები. ლიტერატურაზე, მეცნიერებაზე, მომავალ თაობაზე შეყვარებულნი.

ადამიანები მოკვდავნი და უკვდავნიც არიან, ხილული და უხილავიც. მგრძნობიარეს და მოაზროვნეებს ხელენიფებათ აღიქვან ხილულ სამყაროში რაც ხდება. მათ სულში მზე ანათებს და ანანილებენ სითბოს შესაბამისად იმისა, თუ რამდენი შეუძლია დაიტვიოს ადამიანის გულმა.

ასეთ მზისხივოსან ადამიანებს ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიაში მიეკუთვნება უმრავლესობა. რამდენიმეს ჩამოვთვლი: მეცნიერებაში: ტიტე მოსია და ლუარა სორდია (პროფესორები), ხოლო ლიტერატორს (სერგი ლომაძეს) სტატიების გამოქვეყნებაში პირველი ადგილი უკავია. ბატონ რეზო მიშველაძეს (მწერალთა კავშირის თავჯდომარეს), ხშირად რჩევებს ვეკითხებით და მისი ნოველები წითელ ზოლად გასდევს პროზის განყოფილებას. ეკონომიკის განყოფილების რედაქტორია ბატონი ვალერი მოსიაშვილი (სეუს უნივერსიტეტის დეკანი). სისტემატიური ავტორები არიან: ბატონი ვანო შუშტაკაშვილი (პროფესორი), ჯუმბერ და ნოდარ ხარაიშვილები, ქალბატონი ჯულიეტა ალავიძე (რექტორი), ბატ. სულხან მახათაძე (ჭიათურის მუნიციპალიტეტის გამგებელი). სამასგვერდიანი ჟურნალის ავტორების ჩამოთვლა თემატიკიდან გადამახვევინებს, მაგრამ არ შეიძლება არ აღვნიშნო კახა ბაციკაძე. იგი ერთი ლამაზი ვარსკვლავია ჟურნალ „ათინათში“, როგორც პოეზიაში, ასევე კლასიკურ მუსიკაში. ქალბატონმა მაცვალა გონაშვილმა (მწერალთა კავშირის თანათავჯდომარემ) სიყვარულის მარგალიტებით დაამშვენა ჟურნალი როგორც პოეზიაში, ასევე თარგმანებში. საბავშვო განყოფილებამ (ხელმძღვანელი მეცნიერებათა დოქტორი ქალბატონი ლამარა გერგედავა) ახალი მეთოდი დანერგა

ჟურნალში, მალე გამოვა წიგნი „ნორჩი ათინათელების“ ინტერვიუები ცნობილ სახეებთან.

ეს შემოქმედებითი არეალი ხდებოდა მეუფე თადეოზის ლოცვა-კურთხევით. ახლა იგი დაკრძალულია სიონის ეკლესიის ეზოში. მისი ადგილი დაიკავა მამა გაბრიელმა (მეუფის მოყვარემ ბეგლარ კულუმბეგაშვილმა). ჟურნალ „ათინათით“ დღითიდღე ინტერესდებიან და ფართო ლიტერატურული ასპარეზობის ჰორიზონტები იქმნება.

დავუბრუნდები იმ თემას, საიდანაც დავიწყე. მეუფე კონსტანტინე მელიქიძეზე დანერვილმა სტატიამ ღვთის მადლით შემოაშუქა ჟურნალ „ათინათის“ ფურცლებში, სტატიის ავტორია ჭიათურის მუნიციპალიტეტის კულტურისა და ძეგლთა დაცვის განყოფილების გამგე ქალბატონი მაია ტყემალაძე. ამ თბილი წერილის საშუალებით შევიტყვე მეუფე კონსტანტინე მელიქიძის დიდსულოვნების შესახებ, ეს სულით ამალღებული მეუფე ძალიან ყვარებია ჭიათურის მოსახლეობას, რომლის ხორციელი შვილი მამა აკაკი მელიქი-

ქა და ქალბატონმა მათა ტყემალაძემ მირჩია, რომ მისვლი-
ყავი მეტეხის ეკლესიაში მამა აკაკისთან. მისი ლოცვა-კურ-
თხევით „ათინათს“ უფრო მეტი თაყვანისმცემელი გამოუჩ-
ნდებაო.

მამა აკაკიზე მეც ძალიან ბევრი მქონდა გაგონილი. ის,
რომ მამა აკაკის კაცთა მოდგმის მამაპაპეული სიბრძნის სიყ-
ვარული სისხლსა და ხორცში ჰქონდა გამჯდარი, მას საღ-
ვთო ნათელი გარემოცავს, სიბრძნით აღვსილია და ამალღე-
ბული ღვთაებრივი ცეცხლის შარავანდეთით ეფინება ხალ-
ხის გულსო.

ღვთისმოსავ ადამიანთან მისვლის დღედ შაბათი ავირ-
ჩიე. ჩემს მეგობარს დავურეკე, პოეტ ლამზირა შეყილაძეს,
მან უამრავი იმ დღისთვის დაგეგმილი საქმე გვერდზე გადა-
დო და ზუსტად ცხრა საათზე რუსთავიდან თბილისში გამო-
ვემგზავრეთ. გზაში მამა აკაკიზე ვსაუბრობდით, სიხარული-
სა და იმედის სხივები გვიბრწყინავდა გულში. მეტეხის ხიდ-
თან სამარშუტო მიკროავტობუსი გავაჩერეთ, გზის მეორე
მხარე გადავკვეთეთ, გზადაგზა ათასნაირი ფრთახატულა
ჩიტუნების ჰანგები მიგვაცილებდნენ, უფრო მეტად მტრე-
დები აქტიურობდნენ, ჩვენ წინ დაბაჯბაჯებდნენ, მათში
გარდაცვლილთა სულებს ვხედავდი და ვეფერებოდი, ჩემს
მეუღლეს (ვახტანგ სხირტლაძეს), შვილს (გელა სხირტლა-
ძეს), დიდ მოგზაურს (ჯუმბერ ლეჟავას), მეუფეს (თადეოზს),
მეუფე (კონსტანტინე მელიქიძეს), ჩვენი აკადემიის წევრს,
ან/გარდაცვლილს, დიდ მეცნიერს (ამირან ლომაძეს). სხვა-
დასხვა მხარეს გაფანტულ მტრედებში ვხედავდი აფხაზეთში
დაღუპულთა სულებს. აჩიკო მიშველაძის სულს (ბატონ რე-
ზო მიშველაძის ვაჟს), პოეტ დათა გულუას, წყლის ნაპირებ-
ზე მოფარფატეები იყვნენ მდინარე ვერეს გარდაცვლილები.
თითქოსდა მშველელს ეძებდნენ.

გვერდზე რომ მომყვებოდა, ლამზირა შეყილაძის არსე-
ბობა დამავიწყდა და გულმა ამომაკენესა: დაღლილი გული
რით გავაჩუმო, ლაგუნა ვერე როდესაც ღელავს... ღრუბე-
ლო, ზეცის კაბის სარჩულო, შემოგაფხრინა სამოსი ელვამ.
ძირს მოეფინე წვიმების ცრემლად, დაახრჩე შვილნი... სია-

ვით ზმუი, ო, საქართველო, ვინ დამინყევლა, მთანმინდის სერზე მგლები რად ყმუის?... ამ ფიქრებით მეტეხის ერთი მხარის კიბე ავიარეთ. ჩემ წინ მეორე კიბის ასასვლელთან მანქანა გაჩერდა, მამაო გადმოვიდა, თითქოს მის მოსვლას ელოდებოდნენ ეკლესიის მსახურნი, ზარი დაირეკა, მამაომ პირჯვარი გადაინერა, შემოტრიალდა და სანამ კიბის საფეხურს გადაადგამდა ფეხს, მის წინ ქანდაკებასავით აღვიმართე. თავი დავხარე და მოკრძალებით მივმართე: მამა აკაკის ნახვა მინდა, პირადად არ ვიცნობ, როგორ შეიძლება, რომ შევხვდე? მამაომ შემომხედა, დაფიქრდა... მერე თვალები მაღლა აღაპყრო, ალბათ გაიფიქრა (დიდება უფალო, კიდევ ერთი ადამიანი შეემატება ღვთის სამწყსოსო).

– მე გახლავართ მამა აკაკი, ეკლესიაში ამოდით და იქ მომახსენეთ რაც გნებავსო. მამაომ გზა გააგრძელა, კიბეზე მის ნაფეხურებს მივდევდი, ფიქრით ვეფერებოდი. ეკლესიაში შესვლის დროს ხელჩანთიდან თავსაფარი ამოვიღე, თავზე დავიფარე და დაველოდე მამა აკაკის. მან კვლავ პირჯვარი გადაინერა და უამრავი ხალხის შუაგულში მოხვდა. სხვადასხვა სათხოვარით დატვირთული ხალხი მორჩილებით სთხოვდა რჩევა-დარიგებას. მეც მომიწია რიგის შემდეგ გასაუბრებამ.

ჯურნალი „ათინათი“ ამოვიღე, გავუნოდე და თან შევახსენე, მე ის ქალბატონი გახლავართ ეკლესიის შემოსასვლელთან რომ შეგხვდათ და მამა აკაკის გაცნობა რომ უნდოდა-მეთქი. მამა აკაკიმ ჟურნალი „ათინათი“ გადაათვალიერა, მოიწონა, თავზე ხელი დამადო და დამლოცა. ისე ბედნიერი ვიყავი, თითქოს იმ მტრედების ფრთები გამომესხა ჩემ წინ რომ ფართხალებდნენ. გამბედაობაც მომემატა მოკრძალებასთან ერთად და კვლავ თხოვნით მივმართე, რომ მასთან პატარა ნორჩ ათინათელს ინტერვიუს გავაკეთებინებდი, თუ კურთხევას მომცემდა.

მამა აკაკი თავზე ხელით შემეხო და სამჯერ გაიმეორა. დამილოცინიხარ ამ ღვთიური საქმეების საკეთებლადო... ვიდექი თავდახრილი და ვგრძნობდი, რომ მადლი ჩემში გადმოდიოდა, კვლავ მივენდე ჩემს გულისთქმას და კრძალვით მივ-

მართე: ტატო ხარატიშვილი თქვენთან რომ მოვიყვანო, შეიძლება? მამა აკაკიმ კურთხევა მომცა. კვლავ ჟურნალის ფურცლები გადაათვალიერა, მეუფე თადეოზის სურათს დახედა, პირჯვარი გადაინერა და საუბარი პოეზიაზე გააგრძელა. ვცდილობდი, ზედმეტად არ შემენუხებინა, დიდი სიყვარულით დავტოვე და ეკლესიიდან გამოვედი. იქვე, ეზოში, გრძელ სკამზე ჩამოვჯექი. ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის აკადემიის ნევრების სახეები თვალში მიტრიალებდა და მე ვლოცავდი მათ. უფალს ვევედრებოდი, რომ დაეცვა ყველა და სიხარული, ბედნიერება ჰქონოდათ.

გადავყურებდი მეტეხიდან სიონს და ჩემს მეგობართან საუბრით გამოვხატავდი იმ დიდ სიხარულს, რაც მამა აკაკისთან შეხვედრით განვიცადე. დიდი დარდის ტყვეობიდან გამოვედი, არც დაღლას ვგრძნობდი და აღარც სულიერ შიმშილს... ღმერთის სიყვარულით დაჭრილი სულიდან დაიღვარა ცრემლნარევი სიხარული. ვგრძნობდი, რომ მზე ამოვიდოდა და გამითბობდა გაყინულ სხეულს. ამ წინათგრძნობამ ისე მოიკალათა ჩემში, რომ გულს სხვა რამეზე ფიქრი აღარც აინტერესებდა, იმედი ჩასახლდა.

მეტეხის ეკლესიიდან ფეხით ჩამოვედით მე და ლამზირა სიონის ეკლესიაში. შესასვლელს მივუახლოვდი თუ არა, დედა თამარმა დამირეკა, დედა თამარი ყოველ დარეკვაზე ასე მეფერება ჩემო საყვარელო დე... როგორ ხარ? დედა თამარი ასაკით მართლაც ჩემი შვილის ტოლია, საუბარი ჟანა ხვიჩიას ნიგნს შეეხებოდა. სხვადასხვა პოეტის თუ პროზაიკოსის შეხედულებებია ნიგნში შეტანილი და დედა თამარი ყველას აზრს აანალიზებდა... კრიტიკულად უდგებოდა. ამ საუბარში ვერ შევამჩნიე ლამზირა შეყილაძე როგორ გაუჩინარდა, ფეხს ავუჩქარე, ის იყო სიონის ეკლესიაში უნდა შევსულიყავი, რომ მეგობარი ტელეფონით შემეხმინა: გთხოვ, ჯერ მეუფის საფლავთან მოდი და სანთლები შემდეგ ავანთოთ. სასწრაფოდ გამოვტრიალდი.

ოლიანდრები ვარდისფერად ღაღანებდნენ, თვალით დანახული სამოთხე იყო. ყვავილების სურნელებით გაბრუნებული ვუახლოვდებოდი მეუფის საფლავს. ირგვლივ სამარისე-

ბული სიჩუმე იდგა. საფლავს ხელით შევეხე. ლამზირა არსად ჩანდა, ვიფიქრე, ხომ არ მომეჩვენა-მეთქი და ტელეფონით ზარი გავუშვი, ყვავილების ტოტებში მიმალული პოეტი გამოჩნდა და პირიქით, იქით მიმიპატიჟა, მოდი, მოდი, მეტად საინტერესო პიროვნებას გაგაცნობ, მივუახლოვდი უცნობს, ჩემ წინ იდგა მაღალი, ლამაზი ტანის მომხიბლავი მამაკაცი.

გულნაზ... გააგრძელა საუბარი ლამზირამ, როდესაც მეუფის საფლავთან მივედი, ეს პიროვნება დაჩოქილი იდგა და მეუფეს ესაუბრებოდაო. ჩემი მისვლა არც უგრძვნია და მეც მყუდროება არ დავფრღვიე. მე პირადად გავიგონე ასეთი სიტყვები: მეუფეო, დამიფარე მაცდური სურვილებისაგან, მომმადლე ლმობიერება, განმინათლე გონება, დამაყენე სწორ გზაზე, რადგან შენ ხარ უკვე ჩემი საფიცარიო. უცნობს თავაზიანად შევეკითხე, თქვენ? თქვენ რაღას იტყვით?

– ციხიდან ახალი გამოსული ვარ, რუსთავის ციხეში ვიჯექი, მეუფე ხშირად დადიოდა ჩვენთან, მას გარდაცვლილი შვილი ჰყავდა, გიორგი, უფრო სწორად მოუკლეს, მეუფის შვილის მკვლელთან ვიჯექი. მეუფემ მკვლელს აპატია ჩადენილი დანაშაული. ამან თითოეულ ჩვენგანში მხეცი ჩაკლა და გააღვიძა ადამიანი. ხელოვნების მიზანიც ხომ ეს არის, მეუფე, გარდა იმისა, რომ სასულიერო პირი იყო, ის პოეტი იყო, ხელოვანი, ჩავილაპარაკე და კვლავ უცნობის საუბარს დავუგდე ყური, ციხიდან როცა გამოვედი, განაგრძო უცნობმა, მეუფე გარდაცვლილი დამხვდა, სიონის ეკლესიაში შევედი, ფიცი დავდე უფლის წინაშე, რომ მეუფის საფლავზე ყოველდღე ვივლიდი და უნებლიედ ჩადენილ ცოდვებს მოვინანიებდი. ეს არის და ეს.

გამახსენდა 1969 წელს მეუფის დაწერილი ლექსი ოთარ ჩხეიძისადმი დასტურად იმისა, რომ მეუფის მიერ ნაწინასწარმეტყველები ზუსტად ასრულდა.

„მას კი, მას სულში მზე უნთია
მამულის ფარად
და ამ მზესავით ნათელია ამგვარად
თქმული...
დაფნის რტოებმა ერს მარადი

სიცოცხლე ამცნონ...
ეს დიადება შორს მწვერვალზე
თქვენ აგეტანოთ

ღიმილიანო, დიდებულო, კეთილო კაცო.

მეუფე თადეოზი ჩვეულებრივი პოეტი არ იყო, მისი წინასწარმეტყველური ლექსის სტრიქონები: „სპეტაკი ტვირთი მწვერვალზე ააქვთ ტიტანებს“ – ოთარ ჩხეიძისადმი მიძღვნილი სიტყვები მოვლენათა წინასწართქმული ნიმუშია. ბატონი ოთარ ჩხეიძე, მარადიულ შარავანდედად ანთია ქართულ ლიტერატურაში.

„შენ მაპატიებ ჩემს ხასიათს, ველურს, ჯინიანს“, თუკი ცხოვრებამ გაახევა გული ტიალი,“ მეუფემო, ამბობდა „უცნობი“ ციხეში შვილის მკვლელი ნახა და აპატია დანაშაულიო, ჰო, აპატია ჟინიანი ველური თვისებები, რადგან ცხოვრებას გაუხევებია მკვლელის გული.

ბატონი ოთარ ნიკოლაიშვილი მამა გაბრიელის ნათქვამს იხსენებს: თქვენ არ იცით, ვინ არის მეუფე თადეოზი. რატომღაც მგონია, რომ მის დაფარულ სულიერ თვისებებს მისი პოეზიაც გულისხმობდაო.

ნინო ჩხიკვიშვილი ამტკიცებს, რომ მეუფის სტრიქონებში ქართველი მკითხველი იპოვის იმ ჭეშმარიტებას, რომელიც პოეზიისათვის მოყოლებული ჰიმნოგრაფიიდან ორიგანული იყო, უფალთან სიახლოვე ქართულ პოეზიას აკლიაო. და მართლაც მეუფის ყველა ლექსი უფლის შთაგონებულია.

„ვის ცრემლს მადლი აქვს, ის ღმერთის შვილია...“

და მას ნულარაფრის ეშინია. მეუფეს სიკვდილის არ ეშინოდა, რადგან მას სწამდა, რომ ცათა სასუფეველში მარადიულობა ელოდებოდა, თავისი კეთილი და მიმტევებელი თვისებების გამო.

„ერიდე ცოდვის პირველ ხაფანგს,

არ გაჰყო ფეხი,

თორემ დაგამსხვრევს, როგორც მუხა

ტანძლიერს მეხი“.

როგორ ჩააგონებს ყველას, რომ ცოდვას უნდა განერიდო.

„მე ჩემი პაპის
პაპის პაპების
პაპის პაპები
მგონია მთები“.

მე კი იმაში ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ „უცნობი“, სწორედ მეუფისაგან შთაგონებული, არასოდეს დანაშაულს არ ჩაიდენს. ის, ასე მგონია, ჭიანჭველასაც არ დააბიჯებს ფეხს. იგი ვიხილე ღმერთთან მიახლოებული, სულით ამაღლებული, „უცნობს“ არავითარი სიამაყე არ ეტყობოდა, მასში ანათებდა ღვთიური მადლი.

ჰოი, უფლის მთავარანგელოზო, გულში გავიფიქრე და მეუფის საფლავისკენ შევტრიალდით მე და სასწაულის მხილველი, ლამზირა შეყილაძე. ორივემ დავიჩოქეთ, ვემთხვიეთ საფლავს, ორივეს ცრემლები გვცვიოდა, ორივეს გვტკიოდა და ორივეს გვიხაროდა, რადგან ვივსებოდით მამა აკაკის მადლით, ვგრძნობდით მეუფე კონსტანტინესა და მეუფე თადეოზის სულის მფარველობას.

რამდენიმე დღის შემდეგ ლაგოდეხის რაიონის №1 საჯარო სკოლის მოსწავლის ტატო ხარატიშვილის მშობლებს დაუკავშირდი და ვაცნობე, რომ ღვთის მამის, მამა აკაკი მელიქიძესთან მათ შვილს პატარა ვუნდერკინდსა და სტიქაროსანს კურთხევა ჰქონდა, რომ ინტერვიუ გაეკეთებინა. ქალბატონ ია თანდიშვილს (ლაგოდეხიდს რაიონის საბავშვო ექიმს), ძალიან გაუხარდა, მაგრამ ორი დღის შემდეგ ტატო ბულგარეთში მიყავდათ, როგორც ცეკვის ერთ-ერთი მონაწილე. დედა ძალიან განიცდიდა, რადგან ერთადერთ შვილს დაფოფინებს და ათი დღით მონატრების ცრემლს უნდა შეგუებოდა. უფლის ნებაა ყველაფერი, გავამხნევე ქალბატონი ია და დავპირდი, რომ მამა აკაკის და მამა გაბრიელს დავალოცვინებდი. ასეც გავაკეთე, იმ წუთშივე დავუკავშირდი მამა აკაკის და მამა გაბრიელს. ავუხსენი მდგომარეობა, ორივე მამამ დალოცა ანსამბლი, უსურვეს ყველა ხელოვანს წარმატებით ევლო ხელოვნების დიდ გზაზე.

ლაგოდეხის ანსამბლმა (ხელმძღვანელები კახა კობახიძე და სოფო ტყემალაძე), ბულგარეთში პირველი ადგილი აიღო და წარმატებით დაბრუნდა საქართველოში. რამდენიმე დღეში დაიგეგმა შეხვედრა მამა აკაკისთან. დილის ათ საათზე მეტეხის ეკლესიაში შესასვლელთან ხალხის დიდი რაოდენობა იყო. რწმენით აღვსილნი ელოდებოდნენ მამა აკაკის. ლოდინიც არ დაგვჭირვებია. გამოჩნდა თუ არა მამა აკაკი, იმედის სანთელი აინთო ჩემს გულში, წინ მოკრძალებით წავდექი და მასთან შეხვედრის მიზეზი კვლავ გავიმეორე. კურთხევა მოგვცა და ზუსტად იმ სკამზე მოვხვდით, სადაც მე და ლამზირა ვისხედით მასთან პირველად შეხვედრისას, საიდანაც სიონს გადავყურებდით. სკამის კუთხეში პატარა ტატო დაჯდა და მეც გვერდით ისე მოკრძალებით ჩამოვჯექი, რომ ვცდილობდი არ შევხებოდი სკამსაც კი... საუბრის დროს ხალხის მთელი არმია ჩვენ გარშემო იყო, ალბათ ასზე მეტი იქნებოდა, ბუზის გაფრენის ხმასაც კი გაიგონებდა იქ მყოფნი. ჩვენ მოვხვდით ადამიანთა ცოცხალი პიროვნებებით ამოშენებულ ქვევრში ეს იყო დაუგეგმავი საოცრებათა სცენა. ორმოცი წუთი ისე გავიდა, ვერავინ

გრძნობდა დროის გასვლას. თვით მამაოც კმაყოფილი იყო დასმული კითხვებისა, ვგრძნობდი და დასასრულს პოეტ ლამზირა შეყილაძის ლექსი წავუკითხე, ესიამოვნა, დალოცა ლექსის ავტორი. მე კი ამ სიტყვებით გამოვემშვიდობე. ხალხის მკურნალო მამავ, ლოცვას გვირიგებ ნამლად... დამლოცე სულკამკამავ, დამლოცე, გზას რომ წავალ. რა დამავინწყებს მამა აკაკის გაბრწყინებულ თვალებს, დამლოცა მეც და დალოცა მთელი მრევლი. რა დამავინწყებს იმ ა\ადამიანებს, სურათებს რომ იღებდნენ, იყვნენ უცხოელებიც. როცა ყველაფერი დამთავრდა, მამა აკაკი ეკლესიაში შევიდა, მრევლიც თან გაყვა. აი, რა გადაარჩინს საქართველოს. რწმენა, უფლის სიყვარული და ერთმანეთის მიმართ პატივისცემა, საქართველო მზიური ვაზის ქვეყანაა, დასაფიქრებელია რაში ვხარჯავთ ჩვენი სიცოცხლის წუთებს...

ორმოცი წლის აჩიუ ზღვაში დასრტმას გადავარჩინე

სასწაული ჩემს თვალწინ მოხდა... ურეკში ვისვენებდი, მეგობარ ქალბატონთან ერთად. ათი დღე მომინია ზღვის ტალღებთან აღერსმა და მზით გამთბარი ქვიშის ზენრად წამოფარებამ. მზის სხივები მაბრაზებდნენ, კანს მინვაავდნენ...

ზღის ტალღები კი უზრდელად მექცეოდნენ, ტალღებს სახეში დაუზოგავად მცემდნენ... უცხოოდ მხედავდა ზღვა პირველად ვიყავი მასთან და ეტყობოდა თავის კანონებს უნდა დავმორჩილებულიყავი.

ზღვის ნაპირზე სხვადასხვა ასაკის ხალხი საოცარ სცენას ქმნიდნენ. გასაოცარი იყო ჩვილი ბავშვების ჭყუმპალი, თვეების პატარებს არანაირი შიშის გრძნობა არ ანუხებდათ... დედის მკლავებში, ბევრს ეძინათ კიდეც.

თბილისის ერთ-ერთი სკოლის ბავშვები დამიმეგობრდნენ, ნიჟარებს მიგროვებდნენ, მეტიკტიკებოდნენ და ასე გადიდა ზღვათა სილამაზის ხილვა.

საოცარი იყო მზის ჩასვლა, თითქოსდა უნაპირო

ზღვის სივრცე ელოდებოდა, თავის რჩეულს, მზეს! როდესაც სატრფოს თავის ტალღები მოიქცევდა, ცა სირცხვილით წითლდებოდა. მზე შენი შვილია ალბათ ცაო არა?.. მზე ზღვასთან რომ მრუშობს გრცხვენია და იმიტომ გედება ელვარების ფერი არა?

ვეჩურჩულებოდი ცას და ათასნაირი განცდებით ვბრუნდებოდი სასტუმრო „თბილისში“. სასტუმროში სრული სიმშვიდის იდილია იყო გამეფებული, ჩემი მეგობრის შვილის და დის კერძო საკუთრებას წარმოადგენდა ეს ყველაფერი. ჩვენ განსაკუთრებულ ოთახში მიგვიჩინეს ბინა და სტუმრებსაც განსაკუთრებულს იღებდნენ. ასე მაგალითად: ერთ დღეს გვეწვია მწერალთა კავშირის თავჯდომარე ქალბატონი მაყვალა გონაშვილი მეუღლესთან ერთად) ქალბატონ მაყვალას ყველა ცნობდა და ხმამაღლა გამოხატავდნენ აღტაცებას...

საინტერესო იყო ის დღე რომელიც დიდ სევდასთან იყო დაკავშირებული ეს გახლდათ დიდი მოგზაურის უეცრად გარდაცვალება და მერე ჩემი დასვენების პერიოდში მისი ორმოცის მოახლოება. შინაგანად სიმშვიდეს ვინარჩუნებდი, რადგან სიცოცხლეში და გარდაცვალების შემდეგადაც ყველაფერს ვაკეთებდი რაც შემეძლო: აი, მაგალითად: გავაკეთე მოკლემეტრაჟიანი ფილმი, რომლის პრეზენტაციასაც მეცამეტე ნომრის გამოშვების შემდეგ ვაპირებ. ვაკეთებ ყველაფერს რასაც ვახერხებ და ღმერთმაც ნუქნას სხვამ მეტი არ გააკეთოს...

ურეკიდან ტელეფონით ვუკავშირდებოდი, აკადემიის ნევრებს და ვაფრთხილებდი რომ მოგზაურის საფლავთან ჩემი დაწერილი ფიცი წაეკითხათ...

ორი საათი. ეს ის დრო იყო, როდესაც საფლავთან უნდა შეკრებილიყვნენ, ახლობელები, ნათესავები, მეგობრები, აკადემიის ნევრები.

მზემ როდესაც ზომაზე მეტი სითბო გამოიმეტა ურეკის ტერიტორიაზე, საგანგებოდ გადახურულ დარბაზში ჩამოვჯექით მე და ქალბატონი ყამარი და ნაღვლილანად ვიხ-

სენებდით იმ დღეებს, როდესაც ბატონი ჯუმბერი ცოცხალი იყო და ახალი იდეებით ოცნებობდა მოგზაურობაზე.

ეზოში ძალიან ლამაზი ჩიტი ნაბიჯ-ნაბიჯ მოინედა ჩვენსკენ, მოგვიახლოვდა და გარშემო შემოგვიარა, ქალბატონმა ყამარიმ თავისდაუნებურად სპორცმენ ფრინველად მონათლა მე კი ვესაუბრებოდი, შენში აუცილებლად ბატონი ჯუმბერის სულია ალბათ ახლა სტოვებს მინიერ სამყაროს და მიდის ცის დასალიერს – ჩიტმა უსიტყვოდ იტრიალა ჩვენ გარშემო, ორივე ქალბატონი იმას ვგრძნობდით, რომ თვალელებში შემოგვციცინებდა ფრინველი მერე კი არ გაფრინდა, ისევ გზა ჩვეულებრივი ადამიანივით გაიარა, ბატონ ჯუმბერს ჰგავდა მისი სიარული.

მეორე დღეს ჩემმა მეგობარმა მითხრა, რომ ხვალ დილით ზღვაში დიდხანს გავჩერდეთ, რადგან საღამოთი ჩემი შვილიშვილის დაბადების დღე არის, თბილისიდან მსახიობი – ბატონ ტრისტან სარალიძე ჩამოდის და ჩვენც უნდა დავესწროთ... ის ჩემი შვილიშვილის ნათლია არისო.

დილით აჩქარებული ნაბიჯით მივაშურეთ ზღვის ნაპირებს. ცურვა ოთხ დღეში ისე ვისწავლე ძალიან შორს მივყვებოდი ტალღებს, ისე შორს მივდიოდი ნაპირზე დამსვენებლები წერტილებივით მოსჩანდნენ.

ნიჟარების კრეფით გული ვიჯერე, რადგან ზღვის სიღრმეში წყალი მუხლებამდე მწვდებოდა, შემოვტრიალდი ზღვის ნაპირისკენ და გავაგრძელე ნიჟარების კრეფა, უცებ რალაცა ბუყბუყი და.... თითქოს განწირული, ხმა შემომესმა, სამი მეტრის მანძილზე წყალი უკვე ძალიან ღრმა იყო და სწორედ იმ სიღრმეში იყო ეს ხმა. უცებ თავი ამოყო მამაკაცმა მიშველეთ დაიძახა და წყალში ჩაიძირა, უშველეთ... დავიყვირე და იქ ახლოს ჩემს გარდა არავინ იყო, არც დავფიქრებულვარ იმაზე თუ მე რა შეიძლება მომსვლოდა, მამაკაცთან ჭიდილში, სასწრაფოთ გავცურე ნახევრად გულწასული მამაკაცი კვლავ ზღვაში შევიყვანე, რადგან იქ წყალი მუხლამდე იყო. მამაკაცი ღრმად სუნთქავდა, წყალი ქონდა ნაყლაპი, შეშინებული, ხან დედიკოს, მიძახდა ხან დას, არადა ჩემი გარდაცვლილი შვილის ტოლი ბიჭი დახრჩობას გადავარჩინე. სახელი ვიკითხე მითხრა აჩიკო მქვიაო, ყაზბეგე-

ლი ვარო, არ დამტოვო დეიდაო, მეშინია ნაპირზე გამიყვანეო... მე უკვე აღარ ვენდე, რადგან უკვე გონზე მოსული მეც დამახრჩობდა.

აჩიკოს ვურჩიე იქ გაჩერებულიყო და ნაპირიდან მშველელს გაუგზავნიდი, არა მითხრა, მეშინიაო... დავამშვიდე, ნუ გეშინია, სიღრმეს ნუ შეხედავ. აი, ნახე შენს წინ რამდენი ნიჟარებია შეგიძლია დაჯდები კიდეც-თქო, არაო მითხრა, ზურგით დავდგები და დაგელოდებიო.

ზურგით გამოვცურე და ქალბატონ ყამარს აუხსენი მდგომარეობა, იმ დღეს ათჯერ გავცურე და უკანვე დავბრუნდი, თურმე მაყურებლები ბევრი მყავდნენ და ჩუმად ამაყობდნენ კიდეც, ან ერთობოდნენ... რავიცი. ბოლოს მეგობარს უთხარი მეთერთმეტე გაცურვას შენ გიძღვნი და გამოცურვით ურეკს დავემშვიდობებთქო. ხოდა ბოლო გაცურვა სიცოცხლის ფასად მიჯდებოდა, სასწრაფოდ მაშველთან მივედი და მისი დახმარებით აჩიკო ნაპირზე ცოცხალი დაბრუნდა. გახარებული სიზმარს ყვებოდა, ნუხელის გარდაცვლილი მამა ვნახე მივყავდიო და დედაჩემმა არ გამატანაო, ის დედა ალბათ შენახარ და გადამეხვია...

იმ ღამეს ჩემი გელა ვნახე სიზმარში, ჩემი გარდაცვლილი შვილი, რაღაცა უხაროდა, ცოცხალი იყო, ვსაუბრობდით...

ღილით გამახსენდა ის მწარე დღე, როცა ჩემი შვილი, ჩემს თვალწინ გარდამეცვალა, ჩემი ლომი ბიჭი დაცრუ ექიმებს ვანდე მისი ბედი, და შედეგი გარდაცვალებით დამთავრდა. მაღლობა უფალო, იმისათვის, რომ სხვა ისევ მეცოდება და არ ვიშურებ არავისთვის სიცოცხლესაც კი.

ბმის ნაკვალუბი

1983 წლის 27 დეკემბერს, თბილისის საავადმყოფოში, სიცოცხლის ნუთები ითვლებოდა. დედამინაზე ვერდატეული სული უერთდებოდა ზეცას, გული? ... გულს არაფერი აშფოთებდა, აღარც სტკიოდა და აღარც უხაროდა. "გულთან არ

დამადოთ ხელი, მტკივა, მტკივა და დანაღმული ვარ მკერდზე ძარღვებით.” ამბობდა პოეტი სიცოცხლეში და იმნამსვე შეუძახებდა ფიქრებს: “გული სამარეშიც ამღერდება”.

ოცდაათი წელი იცოცხლა ტკივილებით დამძიმებულმა პოეტმა. მას შემდეგ. რაც ზეცის ბინადრებთან დაიდო ბინა, კიდევ ოცდაათი წელი გავიდა... პოეტი ბეჟან ხარაიშვილი უკვე სამოცი წლის გახდებოდა.

ბეჟან ხარაიშვილის იუბილე, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მრავალპროფილიანმა საერთაშორისო აკადემიამ აღნიშნა თბილისის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, სადაც აკადემიის წევრებს გარდა შეიკრიბნენ პოეტის ძველი მეგობრები, ახლობლები და საერთოდ პოეზიის თაყვანისმცემლები. ისინი საუბრობდნენ ბეჟან ხარაიშვილის ლექსების უკვდავებაზე. პოეტმა თამარ ჯაჭვაძემ აღნიშნა, რომ ბეჟანის ლექსებს სტუდენტობის დროიდან იცნობდა და რამდენიმე მათგანი ზეპირადაც იცოდა მისმა თაობამ. “მირზა წავიდაო, ეს რა გამაგონეს, არ დაბრუნდებაო, თქვეს და ტყუუდებიან”...

სალამოს ესწრებოდნენ ჯგუფ ზღვარის წარმომადგენლები: კახა ბაციკაძე და სერგი ლომაძე, ისინი ხომ ბეჟან ხარაიშვილს გვანან ხმის ტემბრით, სხვისი ტკივილის და სიხარულის გაზიარებითაც, მათი ერთგული პოეტური მეგობრობა ბეჟანის და ლევან ბაბუხადიას მეგობრობას ჰგავს. მათ, ერთად როცა ვხედავ, ვხედავ ლევანის და ბეჟანის. დიდ ტკივილს და ამავე დროს დიდ სიხარულსაც განვიცდი. ამას ვინ მიხვდება, ჩემს გულში ვინ შემოიხედავს, კლდეკარია, შემოღწევას ვინ გაბედავს... მაგრამ, ქალი მაინც ქალია და აგერ ამ სტატიის წერის დროს თვალებიდან ცრემლები დაუპატიჟებელი სტუმრებივით ჩამოსრიალდნენ ლოყაზე. კახას და სერგის სიყვარული ისე ნაწილდება ჩემს გულში, როგორც ლევანის და ბეჟანის. ვეფერები ფიქრით მათ, როგორც ოცდაათი წლის ძმასა და მის მეგობარს ლევანს. სინამდვილეში ეს ორი სულით ამაღლებული ძლიერი პოეტი შვილების ტოლებია და მათ ერთი საერთო სახელი დავარქვი “ჩემი ბიჭები”. მათ არასოდეს არ ვაქებ, არ ვანებივრებ, რადგან მათში ვხედავ ჯერ კიდევ ბევრ დაუნერულ შედევრს და არ მინდა

თვითკმაყოფილება იგრძნონ. ბეჟანი მათგან განსხვავებული იმით იყო, რომ არასოდეს აკმაყოფილებდა ის, რასაც სწერდა, ბევრ ხელნაწერს ხევდა. რაც შემორჩა მისი ლექსები, მისი მეგობრებისა და მისი მეუღლის დამსახურებაა. მე ხელში ჩამივარდა ბეჟანის პროზაული ნაწარმოები, რომელიც მისი მეუღლის ხელით არის გადაწერილი, ამ ამაგის მიჩუმათება ნამდვილად არ ძალმიძს.

ხშირად მეკამათება ჩემი ბიჭების დედობილი, არაჩვეულებრივი პოეტი, ნუნუკა გურალია, ესენი ორივე დიდი პოეტები არიან და უნდა ვაღიაროთ-ო. მე ვიცი ვინც არიან – ვპასუხობ და შინაგანი ტკივილი თავს მახსენებს, ეს ტკივილი ბეჟანია, მისი პოეზიაა.

ბეჟანიმ დაამთავრა ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სწავლობდა სალამოს განყოფილებაზე, პარალელურად მუშაობდა. სტუდენტობის წლებში მოიხადა სამხედრო სავალდებულო სამსახური. ის მუშაობდა თბილისის სანერგე მეურნეობაში, საიდანაც მიიღო ბინა, დაოჯახდა, შეეძინათ ვაჟი და ამდენი ტვირთი იდო სტუდენტის მხრებზე.

ერის ტკივილით იყო დამძიმებული პატრიოტი პოეტის გული. მახსენდება, ბეჟანიმ თავისი სამეგობრო წრე, საჩხერეში, სოფელ ხვანში ჩამოიყვანა. მთელი დღე ტყეში დადიოდნენ სოკოს საკრეფად, ხან მდინარე ძირულაში თევზს იჭერდნენ. სალამოობით მსჯელობდნენ, ანალიზებდნენ საქართველოში არსებულ, იმ დროინდელ მდგომარეობას. ერთ-ერთ საუბარს მამამ შეუსწრო, ჭერი შეაზანზარა მამაჩემის მკაცრმა ხმამ: – ბეჟან, არ დამღუპო, შვილო, “ერთი მერცხლის ჭიკჭიკი გაზაფხულს ვერ მოიყვანს-ო”. იმ პერიოდში ზვიად გამსახურდია იყო დაპატიმრებული და ამას ნუხდნენ ლევანი და ბეჟანი.

ახლა იგი სამოცი წლისაა, განაწილდა წლები, ოცდაათი აქ დედამინაზე და ოცდაათი – ცათა სასუფეველში.

საჩხერიდან მირზა ხარაიშვილი ჩამოვიდა ჩემი ძმისშვილი, მას ახლდა დავით შუბითიძე. რა თქმა უნდა გამეხარდა და ორივეს თბილ-თბილი სიტყვები შევაგებე: “კენჭი რაა,

ისიც მიყვარს, ხმაც კი მიყვარს იმერლისა” – წარმოვთქვი და ერთმანეთი მოვიკითხეთ.

– მამიდა, საუბარი გააგრძელა მირზამ, ბატონმა დავითმა ჩვენს ხეობაში წმინდა ნინოს სახელობის ეკლესია ააშენა. – სიხარულით თვალეზი გამიბრწყინდა და ჟურნალი მივანოდე.

– იცით? ჩემი ჟურნალი წმინდა ნინოს ხატით სუნთქავს, უკანა გვერდზე მთავარანგელოზი მიქაელია. ორივე ხატი შექმნილია მსოფლიოში ცნობილი მხატვრის, რეზო ადამიას მიერ. ბატონმა დავითმა ჟურნალი ხელში აიღო, მონინებით ემთხვია. მასში სჩანდა ღვთის რწმენა და დიდი სიყვარული, ყველაფერი ღვთის ნებაა-ო, მითხრა და ჟურნალის დათვალიერებას შეუდგა. მირზასგან გავიგე, რომ ბატონი დავითი დეპუტატობის კანდიდატი იყო. ძალიან გამეხარდა, რადგან ღვთის მიმდევარში ყოველთვის მოყვასის სიყვარულია. ჩემი კუთხის ხალხს, მთის ბუნების შვილებს, სწორედ ასეთი პიროვნება გამოადგებოდათ, სამართლიანობის დასაცავად.

საუბრის დროს ასეთი იდეა დამებოდა, რომ წავსულიყავით ბოდბეში. დავურეკე ბატონ ჯუმბერ ხარაიშვილს. ჯუმბერი ხომ მთელი გვარის და რაიონის საამაყო შვილია, სიკეთის თესვით და ახლა იგი მხრებზე ჯავრწამოკიდებული, კვლავაც სხვაზე ფიქრობს, თითქოსდა თავის სადარდელი აკლდეს. ბატონი ჯუმბერი შვილგარდაცვლილი მამაა, ის რწმენით ცოცხლობს. მას სჯერა, რომ მისი “კოკა” ახლაც მღერის ციდან მაგნოლიას. დავურეკე “ჩემს ბიჭებს” – კახას, სერგის, ლამზირა შეყილაძეს და ორი დღის შემდეგ ბოდბეს ვენვიეთ.

ბოდბის მონასტერში მუშაობს ანა, ბეჟანის თანაკურსელი, იგი ორი შვილის დედაა. მისი შვილები; ზურაბ გორდეზიანი სიღნაღის გამგეობაში მუშაობს, რუსუდან გორდეზიანმა კი ცურვაში მსოფლიო რეკორდი მოხსნა, როგორს ქალთა, ისე მამაკაცთა შორის. აქ უბრალო წვლილი იმით მიმიძღვის, რომ იგი ბატონ ჯუმბერ ლეჟავამდე მე მივიყვანე, რომელმაც ამ დიდი წარმატების მიღწევაში გზა გაუკვალა. მეუღლე – გოდერძი გორდეზიანი – ექიმა.

სანთლები ავანთეთ და წმინდა ნინოს საფლავს ვემთხვიეთ. მე ასე ვგრძნობდი, რომ ეკლესიის მიმდებარე ტერიტორიაზე ჩიტებიც კი თითქოს მოკრძალებით ჭიკჭიკებდნენ. წყნარ ჰარმონიას გავდა მათი გალობა. ანას საგანგებოდ სუფრა გაეშალა ბეჟანის სახელზე, მისი სულის საპატივსაცემოდ, მართლაც ღვთის დიდი მადლი და წყალობა იყო... რომ იტყვიან: “ჩიტის რძეც არ აკლდა”. ანამ მამაო ჩვენო გვათქმევინა და... ქართული სულითა და დიდი სიყვარულით გამთბარი საღამო გავატარეთ. სიყვარულით გულანთებულები წამოვედით. გულში ვის რა იდეა ებადებოდა გზადაგზა, ეს უკვე ამოუცნობი იყო, ისე, როგორც ბეჟანის ბევრი ლექსი.

გავიდა რამოდენიმე კვირა და მოგვინია საჩხერის რაიონში ჩასვლა, ახლა უკვე ჩვენი აკადემიის ეგიდით, როგორც დავით შუბითიძის მხარდამჭერები.

ჩვენთვის და თვითონ შუბითიძისათვისაც თითოეული კანდიდატი იყო ღირსეული და საამაყო. აუცილებელი არავის დასცდენია. ასეთი თბილი, ერთმანეთის მიმართ პატივისცემით სავსე შეხვედრა მართლაც იშვიათია. ეს დღე იყო მოფერების, მიმტევებლობის დღე. გზადაგზა კლდიდან ნაშალი ქვები ცვიოდა, ფიქრით მასაც ვეფერებოდი, იმიტომ, რომ ისინი შეწყვეტილ სიცოცხლეს მახსენებდნენ... ჩამონაჟური წყალი კი დედის ცრემლებს. იმნაირ დედის ცრემლებს, რომელიც ტბად დააგროვებს ცრემლებს და ცდილობს სხვას არ დაანახოს, ის ტკივილი არ გააუბრალოს. მირზას ჩავჩურჩულე: მამიდა გენაცვალოს, ერთ წყაროს რომ ბეჟან ხარაიშვილის სახელზე გააკეთებდეთ, ძალიან კარგს იზამდით, მის პოეზიას ძალიან ბევრი თაყვანისმცემელი ჰყავს და ჩვეულებრივი მოკვდავივით რატომ უნდა განისვენებდეს ხვანის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიაში-მეთქი. მირზა ჩაფიქრდა, მე უხერხულობა ვიგრძენი, რადგან ჩემი უფროსი ძმა ლევანი, ანუ მირზას მამაც იქ განისვენებდა და ყველასათვის საამაყო იყო თავისი საქმითა და ავტორიტეტით. მას საქართველოდან წასული, უცხოეთში მყოფი პოეტი, ლეილა

შუბითიძე, მოხეტიალე პოეტს უნოდებს და მასზე ნიგნის და-
წერასაც ფიქრობს.

მირზამ პასუხი მოგვიანებით დამიბრუნა და მტკიცე გა-
დაწყვეტილებით თქვა: დაგვაცადე მამიდა, ამ საქმეს მოვ-
რჩეთ და დავით შუბითიძე რასაც ამჟღავნებს, ორ იმდენს
გულში ფიქრობს და საერთოდ არაფერი ეშლება-ო.

დადგა არჩევნების დღეც, დავით შუბითიძემ დიდი წარ-
მატებით გაიმარჯვა, ეს უფლის წყალობით მოხდა, წმინდა
ნინოს მადლით, მას ხმათა უმრავლესობით დაუდასტურეს ეს
გამარჯვება. დაწყნარდა უბანი, ხეობა და თითოეული ადამი-
ანი და ეს ლექსი, მადლობა დავით! მატთანეს შემორჩება,
რომელიც მისი კეთილი საქმეებიდან გამომდინარე, ამ ღირ-
სეულ პიროვნებას მივუძღვენი.

მადლობა დავით!

მ – ადლის თესვისთვის დავით გერგო „ხვედრი პოეტია“,

ა – მოდის მზე და ცაში მოსჩანს ცისკრის ფერები.

დ – ავით შენა ხარ სიკეთე და... სულის კომეტა,

ლ – იჩსა და ჭალვანს, მთელს ხეობას, რომ ეფერები.

ო – სიცოცხლეა... სიყვარული ახლა ჭალვანში,

ბ – ურუსი გაქრა... მზე სხივებად წამოგვაფარე...

ა – ლბათ გატყდება „დედას პური“, ლექსის ლავაშით...

დ – არდი და ცრემლი შავი ძაძაც, ღმერთო გვაკმარე!

ა – ქ დღეს ზეიმობს, ზეცის სული, ცას გარდაცვლილი,

ვ – ითარც ფენიქსი, ბეჟანი აღსდგა, თავის ლექსებით...

ი – ფრინე სულო, ცას არა აქვს დასასრული და...

თ – ბილ საძირკველში კვლავაც ნედლობს ნიჭთა ფესვები.

მადლობ! დავით! სიკეთისთვის დიდი მადლობა!

სურვილად ეს მაქვს შენი საქმით კვლავ გამაოცო...

დარდების შემდეგ, ეს წუთია ჩემთვის აღდგომა,

ღვთის კურთხეულო, მთელი გულით უნდა დაგლოცო!

არჩევნებიდან რამოდენიმე დღის შემდეგ დავით შუბი-
თიძე რედაქციაში გვესტუმრა. ერთმანეთი მოვიკითხეთ,

ვატყობდი, რომ რალაცას ფიქრში წონიდა და აანალიზებდა, თითქოს მის ხმაში ფოლადიც ერია. სიცოცხლეში ადამიანი იმაზე მეტს ვერ გააკეთებს რაც ბეჟანის გაუკეთებია ოცდაათი წლის განმავლობაში, სტუდენტობა, ექსპედიციები, ცოლი, შვილი, ბინისა და ნაკვეთის მიღება. მერე ყველაზე მთავარი პოეტის სახელის დამკვიდრება, მისი გარდაცვალების ოცდაათი წლიდან დღემდე. არის კიდევ მთავარი, ეს არის მისი დიდსულოვნება. მე სუფრაზე ჭირსა და ლხინში, სადაც მოვხვდი, ბეჟანის ახსენებენ, იგონებენ და... გასაკვირი აქ ერთი რამ არის, დღემდე აზრად არავის მოსვლია, სკოლისათვის, სადაც იგი სწავლობდა, ბეჟან ხარაიშვილის სახელი დაერქმიათ. მერე კი მისი პატრიოტული ლექსებით გაეზარდათ მომავალი თაობა. ამას ხომ თანხა არ ჭირდებოდა?!

ვდუმდი, ცრემლი მდიოდა, ვტიროდი. მერე ჩემს ყურში ახმიანდნენ ბეჟანის სიტყვები: “მე მივდიოდი საქართველოს გამოსრულ გულში...”.

“ჭია-ჭია მაპოვნინე საქართველო...” და წამოიშალა მთელი რიგი ლექსთა შედეგვრები:

მომიახლოვდი, როგორც არასდროს,
მომიახლოვდი!

- ვყიდი ვარძიას,
- ვყიდი ხერთვისს,
- ვყიდი არხოტს და ვყიდი ხოშარას...

მე აღარ მინდა თქვენი ლიბანი,

ისრაელი და მთელი კამბოჯა,

მე საკუთარი აზრი გამბოჭავს

მე საკუთარი ბოლმა მომშხამავს,

შენ კი ჯიბეზე ხელებს იფარებ,

მე ამიტირდა მუხრანი... ანა...

მე რომ გავყიდო, იყიდი განა?

მე რომ გავგიჟდე, მომკლავდი განა?

მე თვალეზდათხრილ დიდ ფრესკებს გიცვლი,

მხარჩამოკვეთილ ამ ფრესკებს გიცვლი

იმ პირველადქმნილ საოცრებაზე.

გულიდან ნაკადულივით დაიწყო სტრიქონებმა დინება:

ბ-ილიკს, მის გავლილს, წლები რას წაშლის,

ე-ნაწყლიანი პოეტის სიტყვებს...

ჟ-ანგისფერ ფოთლებს ფიქრები აშლის,

ა-იყვანს ტყეში ამოსულ ნიყვებს.

ნ-ანატრ გაზაფხულს ვერ მოესწარი,

ხ-ის ტოტებს ტანი შემოეჟარათ...

ა-ხლა გახურავს ზეცის ზენარი,

რ-ამდენს ვტირივარ, ძმაო, ბეჟანა.

ა-მ თოვლს, ამ წვიმებს როგორ გავუძლო,

ი-მედი ნისლით იხრჩობა კვამლში.

შ-ეშლილო ქარო, სევდის საუფლოვ,

ვ-ერ მოგიშორე, თითქოს ვარ ვალში.

ი-მიტომ გითმობ ქარო, ოხერო,

ლ-ოცვით საგზალი ცაში ავიდეს,

ი-მ ფაქიზ სულის ლექსის კენწეროს,

მივწვდე, თუ გინდა წლები გავიდეს.

მერე ავანთო გულს ლამპიონი,

გავაცისკროვნებ ბნელს ვარსკვლავებით.

მნამს მიწყალობებს მადლი სიონის

და ასე ვივლი ძმის ნაკვალევით.

თვალწინ დამიდგა ლევანისა და ბეჟანის მეგობრობა, რომელიც ფურცელზე ასე ჩამოიმარცვლა:

მთიდან დაშვებული ძირულა ღიღინებდა „ძირულისპირულს“, ხვანის მთების თავზე იღიმებოდა მთვარე, ცის კალღოზე კენჭაობდნენ ვარსკვლავები, თმებგაშლილი წყლის ალის ამბავს ნებისად ჰყვებოდა გაფუშფუშებული ღრუბელი, ღამეულ ნიავს ჩამოქნილ მკლავებზე გაეწვინა მონარნარე მუზა, ვისთან გაახლოო, უმშვენიერესო, ჩასჩურჩულობდა.

ძირულას ძილისპირულს აყურადებდნენ ორნი, აოცებდათ იდუმალება ღამის. მონარნარე მუზის მიახლოვებას გრძნობდნენ მეგობრები. მათ სულებში კალმახებივით სხმარტალებდნენ რითმები, რიტმები და იზადებოდა... ჰო, გარინდებაში, დაყურადებაში, იდუმალებაში იშვებოდა უჩვი-

ლესი ლექსი. ფიქრის საფენებში შეხვეულ ფურცელზე მთრთოლვარედ რომ გადავიდოდა მერე...

სულს მზედ ჩარჩენია ის დრო, ენატრება უსაშველოდ, გაუსაძლისად.

ორნი! სადარი სულისანი, სადარი განცდისანი, სადარი ტკივილისანი, ოცნებისანი, სიბრაღისანი... ლევან ბაბუხაძე და ბეჟან ხარაიშვილი. მათი მეგობრობა სტუდენტობიდან დაიწყო, სულმა სული იცნო. ერთი შეხედვით თითქოსდა ჩვეულებრივი ბიჭები იყვნენ, ხშირად მხოლოდ პურის (ან მჭადის) ნატეხი ჰქონდათ. მწარე ხახვისა და ბოთლს ღვინოზე ტკბილად გადევნიდნენ ნუთებს, საათებს, მაგრამ მათ გვერდით მყოფნი გრძნობდნენ ლევანის და ბეჟანის რაინდული სულის გამოძახილს. მათი მსჯელობა, სადღეგრძელოები, ლექსობა, მხიარულება, სიყვარული, უსაზღვრო სიყვარული მოყვასისა და სამშობლოსი, იყო რალაც სხვაგვარი – დიდი, ამაღლებული, ღმრთისეული... მათთვის მისაბაძი ჭეშმარიტი გმირი ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა იყო. თავს ბედნიერად გრძნობდნენ, რომ მათი თანამედროვენი იყვნენ. მარწუხებივით ახრჩობდათ ნანატრ სამშობლოზე გაუმხელელი ფიქრი. ფურცლებზე დაფრქვეულ სტრიქონებში აქსოვდნენ განცდებს, მერე კითხულობდნენ პატარა ოთახსა თუ დიდ აუდიტორიაში, თანამოზიარებთან თუ სხვაგვარად მოფიქრალეებთან და მათი სიტყვა, ქცევა, ნაბიჯი, იყო ყოელთვის გამორჩეულად კაცური, რაინდული...

ლევანი ოცნებობს იმ დროზე, როცა ერთად იყვნენ სადარი სულისანი. უყვარდა ლევანის საჩხერის მაღალმთიან სოფელ ხვანში მეგობართან სტუმრობა, ბეჟანის მყუდრო, თბილ კერაზე, მის მშობლებთან, დედმამიშვილებთან, როგორც უთბილეს საბუდარაში, ისე გრძნობდა თავს.

სულს მზედ ჩარჩენია ის დრო. ენატრება უსაშველოდ. ღამით, ძირულას საოცარ ნაპირებს აუყვებოდნენ მეგობრობაში მდინარის სათავისკენ, ცივ წყალში მოცეკვავე თევზებისკენ მიუწევდათ გული. უყვარდათ დაწინკლულ კალმახთა სხმარტალის ცქერა. ათენებდნენ კიალას და მდინარის გულისკენ, ხელში სუფრის ჩანგალ მომარჯვებულები შედი-

ოდნენ. ჩააშუქებდნენ წყალში კიალას, ამ დროს თევზები მხედველობის უნარს კარგავდნენ და სწრაფად „კაფენიკში“ ექცეოდნენ. ეს ბეჟანისაგან კარგახნის ნაცადი ხერხი იყო. ჰო, საოცრად უყვარდათ კალმახები. მოსხმარტალე, მოუხელთებელ, ბოლოს კი დამორჩლებულ ლექსის, თუ ნოველის სტრიქონებს ჰგავდნენ ისინი.

ნაადრევად ჩაიფერფლა უტკბილესი მეგობრობა, 30 წლის პოეტი ბეჟან ხარაიშვილი ნაადრევად განემორა მიწიერ სამყოფს...

იდგა მეგობრის ცხედართან გაქვავებული, გულდაფლეთილი, სულდაღლილი და უთევდა ღამეს. საათები, წუთები ამოკლებდა მეგობართან გამოსათხოვარ დროს. გათოშინიყო ირგველივ ყოველივე, თითქოს დასრულდაო ყველასათვის ყველაფერი.

მერე?

რაინდულად შეეჭიდა გაუსაძლის ტკივილს. ჭეშმარიტი მეგობრობა გარდაცვალებამაც ვერ ჩაფერფლა. მოიძია მიკუჭული, გაფანტული ფურცლები, აახმიანა სტრიქონები და სასოებით, რუდუნებით, საკუთარი სახსრებით გამოსცა მეგობრის ნიგნი. ნათელი შუქი უხვად დაეფრქვა ღრმად მიძინებულს სტრიქონებს...

სამზეო იხილა სულის ნაჟურმა, ადამიანთა გულებისგან წარაკრაკდა, და... თითქოს მეორედ დაიბადა ბეჟან ხარაიშვილი. მე კი ვევედრები მაცხოვარს, შემაძლებინოს ლევან ბაბუხაიას მსგავსი მეგობრობა, ერთგულება, სულგრძელება, ვევედრები უფვალს ამრავლოს მზისქვეშეთში მისაბაღი ადამიანები, რომ განათდეს ქეყანა, იმძლავროს სიყვარულმა და ცხრაკლიტულში მოექცეს ბოროტება.

არაერთხელ მიგვრძნია, განმარტოვდება ვაჟკაცი საკუთარ ფიქრებთან, სხეულს ჩაელვენტება მდულარე ცრემლი და უსაშველო მოენატრება, დრო სულს მზედ რომ ჩარჩენია.

იქიდან კი, მარადიული სამყოფიდან, გაუხუნარ მეგობრობას უწევს და მადლიერებით ჩამოჰლიმის უკვდავი სული. დაიღვრება მეგობრობის ცრემლი, რომელ ცრემლებზეც ასე უთქვამთ ბრძენებს:

უცნაური რამ არის ცრემლი... ცრემლი დიდი სიხარულია, დიდი ტკივილია...

ცრემლი ადამიანის სულის ნაწილია, მისი ნამცვერე-
ვია...

ცრემლი გამოუთქმელი დარდია... ვერთქმულით გამონ-
ვეული ყელში გაჩხერილი სიტყვაა...

ცრემლი შენი სამშობლოა, მისი ტკივილიანი წრსულია,
დღევანდელი დღეა, „უცნობად“ დარჩენილი ქართველი ვაჟ-
კაცების საფლავებია...

ცრემლი დიდი მონატრებაა, მშობლიური კუთხეა, აფხა-
ზეთია... იქ დარჩენილ წინაპართა საფლავებია, მბჟუტავ სან-
თელსა და დამჭკნარ ყვავილებს მომლოდინე უკვე ხავსშე-
ვლებული საფლავებია...

ცრემლი ფიქრია... უსაშველო ფიქრია, რომელიც არ
გასვენებს, მიწას გწყვეტს და ბურუსში გახვეული მოგატა-
რებს ყველგან, სადაც ვერ მიგესვლება...

ცრემლი უცნაური ხილვებია... თანმდევი სხივებია, სუ-
ლისშემძვრელი ჩვენებაა... მიტოვებული ბოქლომებია, მიუნ-
ვდომლად მაღალი მთებია... ნაცრისფერი ღრუბლებია... მი-
ტოვებულ საფლავებთან ჭირისუფლად მდგარი მტირალა
ტირიფებია...

ცრემლი თვალსა და ხელს შუა გასული დროა, მდინარე-
სავით ჩავლილი წლებია...

ცრემლი გარდასულ დღეთა დიდი მონატრებაა... მო-
ლივლივე ზღვაა, ტალღების სევდიანი ჩურჩულია, ცხელი
ქვიშის სიმხურვალის შეგრძნებაა, ზღვაზე მზის ჩასვლის
ხილვის აუსრულებელი ოცნებაა...

ცრემლი სანთელივით მბჟუტავი იმედიცაა – იქნება
მოხდეს სასწაული...

ეს ცრემლები გადაიქცეს იმედის მდინარედ, აკი გადა-
იქცა კიდეც... იმ სკოლას, სადაც ბეჟან ხარაიშვილი სწავ-
ლობდა, ბეჟან ხარაიშვილის სახელი დაერქვა. ეს იდეა დავით
შუბითიძის იყო და... ბეჟანი გაცოცხლდა ოცდაათი წლის
შემდეგ. ლევან ბაბუხაძია კი ამ ამბით გახარებული ბეჟანის
წიგნზე მუშაობს, იგი უკვე გამოსაცემად გადასცემს სტამ-

ბას, ბეჟანის ლექსების მეორე კრებულს. მწუხარების ცრემლი სიხარულის ცრემლმა შეცვალა.

მე წარმოვიდგინე ბეჟანის აჩრდილი, მაღალი, ლამაზი. გავიგონე მისი ხმა, ლოცვა, დავით შუბითიძის მიმართ, წარმოვიდგინე სკოლის ახმინანებული კედლები, გაბრწყინებული პედაგოგები, სხვადასხვა მხრიდან ჩამოსული პოეტები. გამახსენდა ზაური ნოზაძის სიტყვები: “არ გეგონოს ძმაო, ბეჟან, ძმობა ფეხზე დავიკიდე, რომ იცოდე ღამე თავით, შენს ლექსებზე თავი მიდევეს”-ო. წარმოვიდგინე მისი დატოვილი ხუთი წლის ლაშა, უკვე დაქორწილებული ორი თვალხატულა გოგონათი; გვანცათი და ბარბით, მეუღლით, ხატია ხატიაშვილით, კიდევ უფრო გაზრდილი მისი ძმისშვილი ხათუნა ხარაიშვილი, ახლა იმ სკოლის პედაგოგი, რა ბედნიერი იქნება ამ დროს, მას უსათუოდ გაახსენდება ის ლექსი, რომელიც მას მიუძღვნა ბეჟანმა, როცა პატარა იყო. “ხვანის დედოფლად იზრდები ხათო”-ო. წარმოვიდგინე ხეობის ხალხი და გახარებული მე ვლოცავდი ყველას და განსაკუთრებით იდეის ავტორს – დავით შუბითიძეს!

...

წერა დავამთავრე, ოფლად ვიღვრებოდი, ჩემი რძალი ცირა მიქელაძე მეორე ოთახში დაფუსფუსებდა, მისი ხმა შემომესმა, რალაცას ეფერებოდა, სასწრაფოდ გავედი და რას ვხედავ; ოთახში მერცხალი შემოფრენილიყო, ფანჯრის რაფაზე იჯდა და გვიყურებდა... მთელი ნახევარი საათი ჩვენთან დაყო, შემოუფრინა ოთახს და გაფრინდა. მე ფიქრით მოკითხვა დავაბარე ცაში წასულ ახლობლებთან და იცით კიდევ რა დავაბარე? ვახტანგი, გელას ოთხი წლის ბიჭი იზრდება და მამას საყვედურობს, რომ არ მოდის და კანფეტები არ მოაქვს მისთვის. მე კიდევ რომ ვატყუებ და ვეუბნები მამაშენი მოვა, უსათუოდ მოვა-თქო. ასეთი ტყუილი მჭირდებოდა ლაშასთან, ბეჟანის ბიჭთან. ლაშა ამიტირდა ბეჟანის დაკრძალვის დღეს. მამიდა მამა მეც მინდა, მუხრანის და მირზას რომ ჰყავს-ო... იძულებული გავხდი მეტქვა, რომ მამამისი მოვიდოდა და კანფეტებს მოუტანდა. ლაშა ახლა უკვე ორი შვილის მამაა და... მამამისი მოვიდა. გაცოცხლდა ბეჟან ხა-

რაიშვილი, სახელის უკვდავებით... დავით შუბითიძის იდეითა და წმინდა ნინოს მადლით.

ბატონი ნუგზარი ორგანიზაციის და პირდაპირი

სანთლით რომ ეძებოთ, ბატონ ნუგზარ ნადარაიაში ნაკლს, მჯერა, რომ ვერ იპოვნით. იგი ქართული, ეროვნული გულით ხელმძღვანელობს ფაზისის საერო აკადემიას. მის სულში სიკეთისა და ერთგულების გენი ქარბობს. როცა ვინმეს უჭირს, მასში ცოტნე დადიანის სისხლი აყივლდება და იგი დაუფიქრებლად დადგება სიმართლის მხარეს. არ მოერიდება “ბრბოთა ხროვას”. მას უყვარს რეალურად დასაფასებელი პიროვნებები. იგი აფასებს სამშობლოს ერთგულ ადამიანებს და სძულს ცხვრის ტყავში გახვეული მგლები. არის ძლიერი, მებრძოლი, უღალატო პიროვნება. სამეფო კარი მისთვის უწმინდესის რეზიდენციაა. იქ ივსება ღვთის მადლით და მერე კი უხვად არიგებს აკადემიის წევრებთან.

ბატონი ნუგზარი, როგორც ორგანიზაციის და პიროვნება, შეუდარებელია. როდესაც ან გარდაცვლილი ბატონი ჯუმბერ ლეჟავა ცხრანლიანი მოგზაურობის შემდეგ კვლავ სამოგზაუროდ მიდიოდა, იმ პერიოდში ბატონი ნუგზარი ფოთში იმყოფებოდა, სხვათაშორის დავურეკე და ვთხოვე, რომ მისთვის გზა დაელოცა სიკეთის მოძღვარს. რამოდენიმე საათის შემდეგ ბატონმა ნუგზარმა თვითონვე დამირეკა: ქალბატონო გულნაზ, მე თქვენი შეტყობინება კოლხურად მივიღე, გავაფრთხილე ადგილობრივი ფოთის ხელმძღვანელობა და ტელევიზია, აქ ფოთელები ღირსეულად დახვდებიან ღირსეულ მსოფლიო მოქალაქეს. სალამოს ჩემს ოჯახში მოვასვენებ, დილით კი მე თვითონ გავაცილებ გემზე.

ვწერ ბატონ ნუგზარ ნადარაიას პიროვნებაზე და მახსენდება 2012 წლის იანვარი. დარდნამოსხმული შევხვდი ახალ წელს, თუმცა მოლოცვები მსიამოვნებდა მეგობრებისგან. მამხნეებდნენ, მეფერებოდნენ და ათასნაირ კეთილი სურვილების დაბედებას მიწინასწარმეტყველებდნენ.

დღის დასასრულს, როცა ყინვისაგან გათოშილ ასფალტს მზემ უკანასკნელად დაანათა თავისი მოკრძალებული სხივები, დარდმა თავი კვლავ შემახსენა და ჩემს წინ მედიდურად გაიბლინდა. ცრემლებმა გადმოხეთქა წამნამებისაგან აშენებული კაშხალი და გულის უბეს მარილიანი საფენები შემომაფინა. დედამინასა და მზეს შორის საყვედურით დატვირთული საუბარი გაიმართა:

– ვერა ხედავ, შენი სითბოთი ლოლუები ძირს ჩამოცვივდნენ და ბროლის ლარნაკივით დაიფშვნენ. ახლა ისევ ჭირხლის საბანი გადამაფარე. ყინვის არტახებით სული შემიხუთე. მხრები ოდნავ რომ შემითბა, პირი ზეცისკენ იბრუნე. შენი ასეთი საქციელი გაუტანელი და დაუნდობელი ადამიანების ცხოვრებას მაგონებს.

– მე ჩემი დრო მაქვს, რას მებუზღუნები, შენ მინიერ შვილებს ასწავლე სიყვარული და ერთმანეთის პატივისცემა, მე ღმერთის ბრძანებას ვასრულებ, ჩემი ნება რომ იყოს, დედამინისკენ ისედაც არ ჩამოვიხედავ. ზეცაში ყველას თავისი ადგილი აქვს დათმობილი, იმის მიხედვით, თუ დედამინაზე ყოფნის დროს რა სიკეთეებს აკეთებდა იგი. ჰოდა, მეც იქ მიხარია ყოფნა, სადაც სიყვარულისა და ერთმანეთის ფასი იციან.

დედამინამ მზის ნათქვამში ჭეშმარიტება დაინახა და გაჩუმდა. მზემ საუბარი გააგრძელა: – მე როცა სხივებს მხრებზე წამოგასხამ, ჩემს სითბოს ადამიანების გულის სითბოც უნდა დაემატოს, მაშინ ანკარა ნაკადულებით აგვესებოდა უბე-კალთა. მე იმას ვდარდობ, ვისაც მინდა სითბო ვაჩუქო, იმასაც არ სწვდება ჩემი სხივები, ამ იანვრის სუსხიან დღეს. ფიქრის გემი გაჩერდა. სანთელი ავანთე და ლოცვა დავიწყე. უფალს მშვიდობიანი დილის გათენება შეევთხოვე და აივანზე გავედი. დღის დასასრულს კვლავ ნალველი შემომანვა, ყინვის სუსხმა ჩემს გულთან მოიკალათა, მერე მთლიანად მომწვდა და დარდის კუნძულზე გამომამწყვდია.

გამასხენდა ქადაგება, უფალმა რომ ბრძანა, განკითხვის დღეს გეტყვი: მწყურვალი ვიყავ და არ მასვით, მშიერი ვიყავ და არ მაჭამეთ, შიშველი ვიყავ და არ ჩამაცვით, სნეუ-

ლი ვიყავ და არ მომიარეთ. ყოველი გაჭირვებული ადამიანი, თქვენს წინ შემხვერდი და თქვენგან არ გაკითხული, მე ვიყავი.

დარდის კუნძული იძირებოდა, იძულებული ვიყავი თან ჩავყოლოდი, რადგან ძალა არ მყოფნიდა უკან დასაბრუნებლად. კუნძულზე იმედის სხივმა შემოიხედა, ასეთ განსაცდელში რომ დამინახა, შევეცოდე და დახმარებას დამპირდა.

– შენ საიდან გაჩნდი? – მორიდებით შევეკითხე იმედის სხივს.

– მე ქრისტეს მოწაფე ვარ, თვალს გადევნებ და უკვე დავრწმუნდი, რომ უფლის იმედით მიიწევ წინ და უკან კი სიკეთის კვალს სტოვებ.

უნმინდესთან, ფოთის დელეგაციასთან ერთად, 2 იანვარს ბედობის დღეს ჟურნალი “ათინათი” უნდა დალოცოს უნეტარესმა, ამ დიდი საქმის ორგანიზატორი მე გახლავართ. იდუმალი ხმა თანდათან იკვეთებოდა, ხმაში ნუგზარ ნადარაიას ხმა ვიცანი. დაილოცოს ღმერთო შენი სამართალი, ეს ხომ ფაზისის საერო აკადემიის პრეზიდენტი, დიახ, ის არის, ჩამესმა იდუმალმა ხმა.

შენ პოეტი ხარ, პოეტები ხომ უფლის რჩეული ადამიანები არიან, როცა გტკივათ ლექსით სტირიხართ და როცა გიხარიათ ლექსით გამოხატავთ, ლექსი მიუძღვენი იმედის სხივს. დაფვიქრდი და ლექსის წერა დავიწყე.

ბატონო ნუგზარ:

- ნ**-აომარ მიწებს სევდის ნისლი გადანაცვრია,
- უ**-ფრთხის ცივ ტყვიებს ვარდები და გლოვით ჰყრის ცრემლებს,
- გ**-ულში დაჭრილა, ჯერ გაუშლელ კვირტს რომ აცლიან,
- ზ**-ოლი სისხლისა ამჩნევია ბაღსა და სკვერებს.
- ა**-მოიზრდება ფესვებიდან ისევ ნერგები,
- რ**-ილო-ჭრელის დროს მზის სხივები ყინულს გაადნობს,
- ნ**-არ-ეკალშიაც ცხოვრების გზას ნიჭით ერგები,
- ა**-მ დროს ნაფიქრალს, კოლხ მეგობრებს ბევრჯერ გაანდობ.
- დ**-ენტის სუნია, მონამღულა შხამით მიდამო,
- ა**-რიდილია დაავიწყდათ? რა ღვთის წყრომაა,

რ-ამენაირად გათენება უნდა ინამო,
ა-მერ-იმერი აირია მგლური მტრობაა,
ი-ფრქვევა ტყვია გადაბუგეს მწვანე ხავერდი,
ა-რ გვიჩერდება თვალში ცრემლი ვგლოვობთ და მოვთქვამთ,
ს-ეტყვა მოვიდა, შემოიჭრა ქარი თავხედი,
და თუ დაგვითბა შრომა ჩვენს ჯიშს ოდითგან მოგვდგამს.

ბატონ ნუგზარ ნადარაიას ჩანახატში იმედის სხივი ვუ-
ნოდე, ამ სიტყვებს იგი იმსახურებს, მისი ხელმძღვანელო-
ბით მოხდა ჩემი შეხვედრა უწმინდესთან.

2 იანვარს, უწმინდესის რეზიდენციაში მონივნით შე-
ვალე კარები. უწმინდესის ხელის შეხებით გულში სიმშვიდე
ვიგრძენი. ჩემი სული ამაღლდა, გაპოეტურდა და ზეცის ტო-
ლი გახდა, რადგან პატრიარქმა თავისი დანერგილი ახალი საგა-
ლობელი მოგვასმენინა და წიგ-
ნებიც გვაჩუქა.

რა ბედნიერი ვიყავი, რო-
ცა უწმინდესისადმი მიძღვნილ
ლექსს ვკითხულობდი, პატრი-
არქი მისმენდა, მოსწონდა...
მლოცავდა...

ბატონო ნუგზარ:

შენ უმკლავდები ცივ ქარსა და თოვლიან ზამთარს...
ღვთის გზას ადგახარ, იფერფლები სიკეთის ალით,
არ უშინდები ქარბორბალას, ერევი აფთარს...
ცოტნიედელო, მიტომ გლოცავს ციდან უფალი.

უსამართლო ბედისწერა

გაზაფხულივით ლამაზი იყო, მაყვალისვით შავ თვალებში დიდი ნიჭი იყო ჩაბუდებული. ნაზი ფერია გოგო სკოლაშიც გამოირჩეოდა სწავლით და ორგანიზატორული ნიჭით. ამიტომ იყო, რომ რაიონის გაზეთებში ხშირად ბეჭდავდა სტატიებს. ნერდნენ თვითონ მასზეც. ეს ადრე იყო, ახლა დარწამოსხმული შეჭიდებისარ ძალიან მწარე ბედს, ჩემო კეთილო ქალბატონო. ჯერ იყო და შვილების გაზრდასა და ოჯახის შექმნას შეაღიე სიცოცხლის ყველაზე ლამაზი წლები. ყადაღადადებულ შენს ნიჭს აღარანაირი აღმაფრენა არ ღირსებია იმ დღიდან დღემდე. სამი შვილი, მეუღლე და სირცხვილ-ნამუსი, ეს იყო შენი ყოველდღიური ცხოვრების კრედი.

ძალიან ახალგაზრდამ გამოცადე ქვრივობა. არაფერი დაგიკლია შვილებისთვის, მაგრამ უსამართლო ბედისწერა, დედაშვილის დაშორებაში რომ იღებს მონაწილეობას, ეს კანონი ზეციურია და ამის განსჯას ღმერთი არ მაპატიებს. არც მაპატია ანალოგიური გზები გამომატარა, ტყუპისცალებს ჰგავს ჩვენი ბედისწერა, მეუღლე, შვილი, ამ მწარე დღეებს მეც მოგვსნარი. ჩვენ თვალებს ცრემლები აღარ შერჩა, დაიღვარა, დაიცალა... გულები კვნესის დედათა გულები დასერილია მწარე ბედისწერით. არადა როგორ უდექით ერთმანეთს გვერდში, ჩვენ ერთნაირი სახლები ავაშენეთ, ძალა ერთობაში იყო, ამ ერთობით ვიყავით ძლიერები. ეს იშვიათობაა, მაზლისცოლები ასე ერთმანეთს უგებდნენ, ალბათ, არც გამიგონია.

ჯერ ჩემი სახლი ავაშენეთ, გვერდით შენი სახლი დადგით, ერთნაირად გაგვირემონტა გარედან ჩემმა ძმამ (ლევან ხარაიშვილმა) შიგნით კაპილატური რემონტი ერთნაირები გვექონდა, ლობეები, ეზო და დიდი სიყვარული გვაერთიანებდა.

სტუმარი როდესაც მოგვდიოდა, ერთმანეთის სუფრას ვავსებდით. ისეთი კარგი მეუღლეები და კარგი დედამთილმამამთილი გვყავდა (შალვა სხირტლაძე და ვარა გოგატიშვი-

ლი), მათი რჩევით იქმნებოდა ოჯახები. ჩვენი დიდი ოჯახი ცალკე ცხოვრობდა. ჩვენ კი ერთად, გვერდიგვერდ მივყვებოდით ცხოვრების აღმართს. არ ყოფილა შემთხვევა, რომ ჩვენ ერთმანეთს გავბუტოდით. თუ რამე გაუგებრობა მოხ-

დებოდა, სახლში მშვიდად ვაანალიზებდით და მტყუანი მტყუნდებოდა (ეს შენ იქნებოდი თუ მე, ამას მნიშვნელობა არ ჰქონდა).

უფროსი რძალი მე ვიყავი, ასაკით ტოლებს ერთი ფიქრი და ერთი მიზანი გვაერთინებდა, უფროსებისადმი პატივისცემა და ოჯახის სიყვარული. შენ როცა მოგიყვანეთ, ოჯახმა ათასნაირი დაპირებით გამოგკვება, ცხოვრებაში ისე აღარ განახორციელეს. გაკრვეულ მიზეზთა გამო. სწავლა ვეღარ გააგრძე-

ლე, შვილები წამოგენია, ფიზიკურად მუშაობა გინევდა, მე სხვადასხვა სერიოზული სამსახურით ვიყავი დაკავებული, ეს შენ არ გალიზიანებდა, პირიქით, ამაცობდი ჩემით.

ერთხელ სიტყვიერი შელაპარაკება მოგსვლია ერთ-ერთ ქალბატონთან. შენს გასალიზიანებლად უთქვამს, შენი მაზლის ცოლი შეგნებით სავსეა და შენ რა უსამართლო ხარო. (არადა შენ ძალიან სამართლიანი იყავი, დარწმუნებული ვარ, იმ ქალბატონთან მართალი იქნებოდი). პასუხი ასეთი გაგიცია. დიახ! ის ჩემი რძალია და მე ვამაყობ მისითო. ასეთ პასუხს, დარწმუნებული ვარ, დედმამიშვილიც ვერ გასცემდა.

დაინყო რუსეთ-საქართველოს ომი, დაიფანტა მოსახლეობა, შეწყდა ყოველგვარი კულტურული და ფიზიკური სამუშაო. იძულებით გადაადგილებულმა ხალხმა სხვადასხვა რაიონს და ქალაქს მიაშურა. მეტმა წილმა საქართველო დატოვა. მე თბილისში მომიწია მუშაობა და ასე შეწყდა ჩვენი

ერთად ფუსფუსი. შენ არ დატოვე სახლი. შრომაში გალუულ-
მა ქალმა არ მიატოვე სახლკარი და ორ ოჯახს პატრონობ
შენსას და ჩემსას.

ერთხელ სოფელს ტყვიებს უშენდნენ რამოდენიმე
სახლს ცეცხლიც წაუკიდეს, იყო მსხვერპლიც. შენ კომპის
ხეზე ასულხარ და იქ დაღლილს დაგძინებია, ძირს ჩამოვარ-
დნილხარ და მინაზეც გაგირძელებია ძილი... ასე შეინარჩუნე
ორი ოჯახი შენი და ჩემი.

თბილისიდან ოცდაათი ადამიანი მოუყვანია ერთ-ერთ
ჩემს ნაცნობ ქალბატონს, ისე რომ მეც არ გაუფრთხილები-
ვარ, იმას თავისი ამბიციები ანუხებდა მეტი არაფერი, შენ იმ
დროს ერთი თვის დამწუხრებული დედა იყავი. შენთან მოსუ-
ლან. მეზობლები შეკრებილხართ და ჩემი ხათრით კიდევ და-
გიპურებიათ. ამისთვისაც დიდი მადლობა შენ და იმ მეტიჩა-
რას ღმერთმა აპატიოს უაზროთ და უმიზნოთ ხეციალი.

გიყვარს ინტელიგენტი და განათლებული ადამიანი იმი-
ტომ, რომ თვითონ ხარ, გიყვარს პოეზია, იმიტომ რომ შენ
სულით ამადლებული ხარ, ჩემო ტკივილიანო, სამართლია-
ნო, შრომაში გალუულო ქალბატონო.

არ შეიძლება არ გავიხსენო ჩემი ძმის სტუმრობა, ბეჟან
ხარაიშვილი მაშინ სტუდენტი იყო, მე სამსახურში ვიყავი,
შენ საოჯახო საქმით იყავი დაკავებული, იმდენათ გავდნენ
ჩვენი სახლები ერთმანეთს. ბეჟანი შენთან შემოსულა, შენც
გაგხარებია და ჩუმიად გასულხარ გარეთ და ქათამი მეზობ-
ლის ვაჟისთვის დაგიკვლევინებია, ეს რომ ბეჟანის დაუნა-
ხავს, უთქვამს კი მაგრამ გულნაზი სად არისო. შენ გაგცინე-
ბია და გითქვამს, გულნაზი ახლა უკვე სამსახურიდან მოვი-
დოდა და სახლში იქნებო. ბეჟანის მაშინ მიხვდა, რომ შენს
სახლში შემოვიდა, მას თან ახლდა ქარელის განყოფილების
გამგე ბატონი მერაბ მიქელაძე (მაშინ ასე უწოდებდნენ რე-
სუს ცენტრებს) ისე ბატონმა მერაბიმ სკოლის დირექტორად
უფრო დიდხანს იმუშავა და მას ამ საქმიანობით უფრო ცნო-
ბენ, დიდებული ადამიანი იყო. რათქმაუნდა ჩემმა სტუმრებ-
მა ჩემსკენ გადმოინაცვლეს და გავშალეთ საერთო სუფრა.
იმ დღეის სამასპინძლოს შემოუერთდა მეურნეობის დირექ-

ტორი ბატონი ტარიელ სხირტლაძე (იგი ჩვენი მამამთილის მამის ძმიშვილი იყო) მისი პიროვნებით ვამაყობდით ბატონი ტარიელი ცნობილი სახე იყო რაიონისა. სადღეგრძელოები ჩვეულებრივ წარიმართა, როგორც ჩვევია ქართველობას.

სუფრას ბატონი მერაბ მიქელაძე თამადაობდა, იგი განთქმული ამ კუთხითაც გახლდათ. ჩემო კეთილო ქალბატონო ეს ფაქტი იმიტომ გავიხსენე, რომ ბატონმა მერაბიმ აღნიშნა: არ მაკლია ხალხისგან ასეთი სუფრები, ყურადღება, მე ეს არ მიკვირს მაგრამ გასაკვირი ის არის, რომ მაზლისცოლებს ასეთი ურთიერთობა ჰქონდეთ ასეთი მართლაც არ მინახავსო.

ქალაქში გულხელდაკრეფილი არ ვყოფილვარ ათასნაირ ფიზიკურ თუ გონებრივ დატვირთვასთან ერთად, ჩემში პოეზიის ნიჭმა გაიღვიძა, აკი ვაღიარებ, რომ არასოდეს ლექსებს არ ვწერდი, მამა გაბრიელის საფლავიდან გამოყოლილი მადლის დაფარვა ეს დიდი დანაშაული იქნება ღვთის წინაშე. ამ ნიჭმა ბევრი აალაპარაკა (მაბრალეებდნენ, რომ ბეჟანს ლექსები მქონდა შენახული და იმას ჩემს სახელზე ვაქვეყნებდი) ბეჟანი რადგან გავიხსენე არ შეიძლება არ მოვიგონო ის მწარე დღე, როდესაც ის ოცდაათი წლის ასაკში მოკლეს თბილისში (ეროვნულობისა და დიდი ნიჭისათვის ქართველებში ეს მოდის, კაენის ჯიშისანები ვართ) შენ ჩემი ძმა იმდენი წლები იგლოვე, რომ საკუთარი უბედურებაც წამოგენია (მეუღლე გარდაგეცვალა) ძალიან კარგი ხმა გქონდა, მღეროდი ისე ჰავაის ბულბულს გიძახოდი, ბეჟანის გარდაცვალების დღიდან დღემდე შენი სიმღერა არავის გაუგონია.

ახლა უკვე ცხრა წიგნის ავტორი ვარ და ჩემი წიგნები თავითთ გიდევეს, კითხულობ და ამაყოფ, სადაც შემთხვევა ხელში ჩაგივარდება ქების სიტყვებს არ იშურებ. როგორ არ მოგეფერო ამდენი დადებითი თვისებების შემდეგ, როგორ არ გაღიარო. იქნებ ეს ჩვენი ურთიერთობა გამოადგეს ჩვენს მომავალს, იქნებ ამ წერილის წაკითხვის შემდეგ მკითხველებშიც გაიღვიძოს მიძინებულმა სიკეთემ, იქნებ ასეც მოხდეს რას გაიგებ წინასწარ.

მიყვარს გაბრძნობილთან საუბარი

ეს რა გასაკვირია, ჩემს საყვარელ ადამიანებსაც ხომ აინტერესებთ მინიერთა სამყაროს ამბები. ხოდა მეც მინტერესებს ცაში რა ხდება.

დავინყებ ბატონ ჯუმბერიდან: ბატონო ჯუმბერ, შენთვის ვიცი სამოთხის კარი ღია იქნებოდა, არ დაგჭირდებოდა ლოდინი, შენს მეუღლეს პირნათლად შეხვდებოდი, ქალბატონ ლიანა ალიბეგაშვილს. შენი ულამაზესი შვილი მაი-

კო ალბათ თავის ქმარ-შვილის ლოცვაში ათენებს და ალამებს.

მეუფე თადეოზი (მირიან იორამაშვილი) ალბათ უკანასკნელ ლუკმას გაჭირვებულებს ურიგებს, დარწმუნებული ვარ ჯოჯოხეთში მოხვედრილებსაც მიუტევებს და იბრუნვებს მათ საკეთილდღეოდ. მე და პოეტმა ქალბატონმა ლამაზირა შწყილაძემ სრულიად უცნობი პიროვნება ვნახეთ მის საფლავზე, რომელმაც აგვიხსნა რომ რუსთავის ციხიდან ახალი გამოსული იყო და როდესაც გაუგია, რომ მეუფე ცოცხალი არ იყო, მის საფლავზე ფიცი დაუდია, რომ ყოველდღე მივიდოდა და პატიებას თხოვდა... რისას ის საიდუმლოა, უცოდველნი არავინ არ ვართ. მან აგვიხსნა რომ მეუფემ შვილის მკვლელი ნახა ციხეში და აპატია ის ჩადენილი დიდი ცოდვა, რაც ადამიანის სიცოცხლის ხელყოფაა.

მინდა შეგეხმინათ აკადემიის ნევრებო და მოგილოცოთ ახალი 2016 წლის შემობრძანება საქართველოში. არ შემიძლია არ გაგიხსენო, ჩემი სიკეთის დამფასებლო ბატონო კლიმენტი შელია, ბატონ ანზორ შონია. ჯიბო ჯიმერის ვალი მართლაცდა მოვიხადეთ თერჯოლაში, რომ ჩავედით მე და ლამაზირა, გამოსასალმებელი სიტყვებით გაუთბეთ გაყინული გული, სასწაული ის იყო, რომ ჟურნალ „ათინათს“ იმდე-

ნად სიყვარულით ელოდა თურმე (ლექსები და სტატია იყო დაბეჭდილი), მის ქალიშვილს გულზე დაედო და ჯიბო ინვა სამუდამო სახლში და გვერდით წმინდა ნინოს ხატით შექმნილი ჟურნალი მიყვებოდა.

ამის შემდეგ სხვა მოულოდნელობით ცუდი ბედისწერით დატვირთული გემი შემოცურდა რუსთავში. მის საჭეს შენ მართავდი დათო მელიქიძევ, რამხელა დარდი დატოვე აქ და რატომ დაჭირდი მანდეთ, შენს ახლობელს არვიცი. კარგს ვერაფერს გეტყვი, დედაშენს შენს მეტი არავინ უნდა, მამაშენი, შენი ძმა ჯაბა, რძალი, განიცდიან შენ არყოფნას. ძმიშვილი შეგეძინა. პატარა ფერია გოგო. მეტი არაფერი ვიცი. ხშირად ველარ ვკონტაქტობ დედაშენთან, იცი რატომ? არ მიჯერებს... არ სწამს რომ არსებობს ცათა სოფელი, სადაც უკვდავებაა...

პოეტებს მოგიკითხავთ: ბეჟან ძმაო, მადლობა უთხარი უფალს იმისათვის, რომ იმხელა ნიჭი მოუცია შენთვის, რომ შენი ლექსები დღესაც ჩაუქრობელი ლამპარივით ანთია, ჩვეულებრივად ახსოვხარ ყველას ისევ ისე, თითქოს ახლახანს დადიოდი თბილისის ქუჩებში მაღალი, ახოვანი, მჭერმეტყველი, პოეტი. გაგაუკვდავა ბატონმა გელა ლარიაშვილმა, შენი ქანდაკება გააკეთა. ახლა ძმაო, საჩხერის რაიონზეა დამოკიდებული, თუ გამონახეს თანხა ამ ღვთიური საქმისათვის. უფალი დიდია, დაველოდოთ მოვლენებს. შენი ხუთი წლის ლაშა ორი ლამაზი ქალიშვილის მამაა, გვანცა და ბარბი შენი სახელის გამრგძელებლები არიან.

ნუნუკა გურალიას, ცის მსაჯული რა განაჩენს გამოგიტანს არვიცი, რადგან თავის თავს თვითონ მოუსწრაფა სიცოცხლე. ამას კი დაბეჯითებით ვეტყვი, რომ ჯუმბერ ლეჟავას აკადემია არ დაგივინყებს.

გაზაფხულზე ღონისძიებას ჩავატარებთ, ლექსებს წაიკითხვენ ბიჭები, სერგი და კახა. პანაშვიდზე რომ ვიყავით, დავდეთ არ დავინყების ფიცი, შევასრულებთ. მეუფე თადეოზი ნახე ქალბატონო ნუნუკა და აღსარება აუცილებლად ჩააბარე.

ანზორ ფაჩულია, შენ მე აკადემიაში გელოდი შენ სიდურისთან ერთად, ახალი წიგნი გამოვუშვი „დარდის პირამიდები“, სადაც შენზე მოძღვნილი ლექსი შევიტანე. გამოგიგზავნი-თქო დაგირეკე, არაო, მითხარი, მე და რეზო ადამია მოვალთ და მერე წამოვიღებო. იმ წუთში მომიკითხავდი ბავშვები ხომ კარგად? მეც გიპასუხებდი – არაშუავთ, როგორც შეეფერებათ ობლებს-თქო. ჰო და მათი მამა ჩემი შვილი მად დაგხვდებოდა, ის იმდენად თბილი და გემრიელი ბიჭია ყველას მოგინახულებდათ. ჩემო გელა, ხომ სწორს ვამბობ შვილო, ჩემო ძლიერო და თან უკეთილშობილესო. რა გამახსენდა იცი? თბილისში ჩამოვედი შენს სანახავად, როცა სწავლობდი. ნაძალადევის მეტროდან ამოვედით გზა გავაგრძელეთ, შეჯგუფული ბიჭები დავინახე, რალაცაზე კამათობდნენ, გთხოვე, რომ იქით არ გავიართქო, შენ არ დამიჯერე და შუაგულში, ნელი ნაბიჯით გაიარე, მე საყვედური გითხარი, ჩემთან რას აკეთებ და მარტო რას იზამ-თქო და გულში შიშმა დაისადგურა, დედაო, მიპასუხე, ვინ იცის იმათგან რომელიმეს როგორ უჭირს, ამიტომ ვილაცას ხომ იმედი მივეცი. მართალი იყავი შვილო ჩემო იმედიანო.

როგორ გამიფრინდით ეს ტკბილი ქმარ-შვილი ხელიდან, მაგისტვის ვწვალობდი? მაგისტვის ვიტანდი ყველაფერს? მინდოდა ერთ დიდ ჭერქვეშ სიყვარული და სიმშვიდე მქონდებოდა.

დგება ახალი ნელი, ძალიან ჩქარა შემოაღებს კარებს. ძველი ნელი დახვდება ძველებურად, სიახლე და საინტერესო ჯერ-ჯერობით არაფერია. მე „ზღვარის“ ბიჭები მყავს სერგი ლომაძე და კახა ბაციკაძე, შენს არ ყოფნას ცოტათი მაინც მივსებენ. ქალბატონებიდან ლუარა სორდიას და ლამზირა შეყილაძეს გამოვყოფდი.

მწერალთა კავშირიდან მაყვალა გონაშვილია ჩემი სულის ნაწილი. და ასე შემდეგ, მე ყველასათვის სიკეთე მინდა, ვინც მტრობს, მე იმათი მტერი არ ვარ, რა სასაცილოა ამას რომ ვწერ, შესაშური დარდი მაქვს. ეს მაქვს ყველაზე დიდი, ამას როგორ გავიმეტებ სხვისთვის, ეს იმდენად

დიდია, ვერ გაუძლებენ და დაიხოცებიან, რად მინდა, შვილო. იცოცხლონ, ჩემი კუთვნილი მინა მე მელოდება.

რითი ვცოცხლობ? მეკითხები დედი? პოეზიით შვილო, პოეზიაა ჩემი ნამალი.

ფიქრით შენთან ვარ, მოფერება ხომ გაკლია,
ჩუმი ცრემლები, არის მართლაც დარდის სონეტა....

და თუ სიცოცხლე შენს გარეშე შვილო ნაკლია
მაშინ სჯობია ისევ – ისევ დავრჩე პოეტად.

გელა, შვილო სულიკო თავბერიძის ვაჟი, ექიმი ბიჭი, შენნაირად უეცრად ტრომბით გარდაიცვალა, დედამისი ჭკვიანი ქალბატონია, იცის, რომ შვილის სული არ უნდა დაამძიმოს. ბატონი იუზა რობაქიძეც ასე უყურებს ამ დიდ სასჯელს, შვილის გარდაცვალებას. ბოლოს ყველა ერთი ცის სოფელში დაბინავდება. აბა კარგად, გენაცვალე... ილოცეთ საქართველოსთვის...

ვინ აბის სურტი ლღმაბი და კახა მაციკაბი

ბრმა უნდა იყო, რომ ორი არაჩვეულებრივი პოეტის მეგობრობამ არ გაგაკვირვოს. ფიზიკურობით განსხვავებული და გონებით ერთნაირები სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით.

ღვარძლით უნდა გქონდეს გული სავსე მათ ნიჭიერებას არ აღიარებდე, სულით ხორცამდე შეგძრავთ მათი პოეზია, პროზა და მუსიკალური ხმათა ღაღადი. არაერთხელ მინახავს დარბაზიდან მოწყვეტილი ტაშით შეძახილი „ბრავო“ და ასე შემდეგ. ნებისმიერი მოსაწყენი სალამოს გამომაცოცხლებლები არიან. მათი გამოსვლა ყველანაირ თემატიკას უხდება, თითოეული სალამოს მათ გარეშე ჰაერის უკმარისობა სჭირს, ანუ ღონისძიება მათ გარეშე არაფერია.

ლომონოსოვი წერდა: სიმართლე და სარწმუნოება

ორი დედმამიშვილიაო. ისინი ერთი უზენაესი მშობლის შვილები არიანო, რომელთაც არასოდეს ექნებათ ერთმანეთთან უთანხმოება.

კახა და სერგი ერთმანეთისთვის სულის ძმები არიან, რომლებიც არასოდეს იკამათებენ მატერიალურისთვის და მაინც არიან განსხვავებული, სერგი ზედმეტად ემოციურია, როცა ვინმე საუბრობს ის თავჩალუნულია, ჩასაფრებულია მიმინოსავით, თითოეულ სიტყვაზე ხშირად მინახავს სახეზე ეკალაყრილი, ის ემოციებს უწვრილმანეს დეტალებშიც კი ავლენს, თითოეულ ადამიანში ამყარებს სულის კავშირს ფიქრით ანალიზებს და მას როცა აზრს ჰკითხავენ, იტყვის ღრმად, ფილოსოფიურადაც, და ადვილად გასაგები ენითაც ახსნის თავის შთაბეჭდილებას, დაგრჩება ასეთი აზრი: მან იცის ფილოსოფია, ფსიქოლოგია და ლოგიკა. მან იცის ლიტერატურის თითოეული ნიუანსი და პატარა დეტალიც კი, საკმაოდ ცნობილი ამირან ლომაძის შვილი სხვანაირი არც უნდა იყოს. ბატონ ამირანს თურმე ზედმეტი სახელი „ღმერთკაცი“ ერქვა და რამდენად გამეხარდა ეს რომ გავიგე, რადგან 2003 წელში მე გამოვუშვი პროზაული ნაწარმოები „ღმერთკაცი და თოლია“. წიგნის ყველა ქვეთავში სიკეთის თესვაა ჩადებული, ის სამი თავი ეკუთვნის იმას ვინც ჩუმად, ყოველგვარი აფიშირების გარეშე ეხმარება ირგვლივ მყოფებს, თითოეულმა ადამიანმა ან თავისი თავი უნდა იპოვოს, ან მიზნად უნდა დაისახოს მადლიანი სიტყვა თქვას, თუ სხვა რამე არ შეუძლია. ასეთი იყო სერგი ლომაძის მამა, ბატონი ამირანი. დედა ქალბატონი კლარა, უაღრესად განათლებული და თბილი ქალბატონია, მაგრამ როგორც თვითონ სერგი ამბობს, ის დეიდას გაუზრდია, ქალბატონ ნანას, რომელსაც ძალიან ხშირად იხსენებს და ამაცობს მისით. სულით ძლიერი და ამავე დროს ზრდილობით სავსე სერგი სწორი აღზრდის გარეშე ასეთ პიროვნებად არ ჩამოყალიბდებოდა და ამიტომ პასუხი ნათელია, აქ უკვე

სხვა ეპითეტი ან კომენტარი სრულიად ზედმეტია.

და მაინც მიკვირს წიგნი „გზა მწვერვალისკენ“ (ლიტერატურული პორტრეტი გულნაზ ხარაიშვილისა) რომელიც სერგი ლომაძემ დაწერა. ეს წიგნი ბატონმა რეზო მიშველაძემ ასე შეაფასა: რას გამათენებინეთ ლამეო, ოცდახუთი ტომეულის ავტორი გააკვირვა მისმა გაზრდილმა ყოფილმა სტუდენტმა სერგი ლომაძემ. ხოლო მეცნიერი ლიტერატურის დარგში ქალბატონი ლუარა სორდიამ ალაღად წარმოთქვა ეს სიტყვები, საშუალება რომ მქონდეს, სერგის ოქროს კალამს ვუყვიდიდო.

სერგი ლომაძემ შემოაღწია ჩემს სულში იქნებ დეიდა „ნანას“ სული დაეხმარა, რომელსაც ძალიან მამგვანებს, იქნებ მისი თვისებები ახსოვს და გაუიოლდა წიგნის დაწერა, მაგრამ ო, არა, მაპატიე შვილო. სერგი შენ სულ სხვანაირად ხედავ სამყაროს, შენ სულ სხვანაირად გიხარია და გტკივა, შენ, ჩემი აზრით, ყველაზე დიდი სულის ახალგაზრდა ხარ, ვინც ჩემს გვერდში აღზრდილა, იქნებ წარსულშიც არ იყვნენ შენნაირნი უფროსი თაობის დამფასებელი.

მე ჩემი ცხოვრებით დავამტკიცე, რომ სიკვდილი არ არსებობს, ადამიანის ცხოვრების ხაზი კი არის გზა- მისივე დაბადებიდან მისივე სიცოცხლის მწვერვალამდე.

მერე....

მერე ყველაფერი თავიდან იწყება.

ომი არ მაკლდა, ომი იყო ჩემი ცხოვრება, მაგრამ ჩემი გზა უკვდავებისკენ ბრძოლაა, ფრთხილად, მოზომილად, ერთგულებით, სიყვარულით, მიმტევებლობით, ლუკმის გაყოფით, მოზარდი თაობის აღზრდით და ამავე დროს შეუპოვრობით ბედთან ჭიდილში სიკვდილი არა, მხოლოდ გამარჯვება მინდა. გავიმეორებ ჩემი ძმის სიტყვებს ან გარდაცვლილ პოეტ ბეჟან ხარაიშვილის სიტყვებს: „რა დროს სიკვდილია, ჯერ უნდა მკლავი მომჭრანო.“

სერგი ლომაძე ადამიანობისა და ლიტერატურის სახე

სიმბოლოა.

მიუფრუნდები კახა ბაციკაძის პიროვნებას. ქრისტიანული ღვთისმეტყველების ფუძემდებელი გრიგოლ ღვთისმეტყველი ამბობს „ჩვენი ხელმძღვანელი გონებაო“, კახას მბრძანებელი მხოლოდ გონებაა, როდესაც კახას დააინტერესებს ესა თუ ის ღონისძიება ნებისმიერ საკითხზე იმსჯელებს, მშვიდად, აუჩქარებლად, სამართლიანად, მის გრანელისელ სულში პოეზიის ქარიშხალი წამიერად ჩაქრება და მოდის წყარო ცოდნის მდინარისა, ეს ერთი შეხედვით საშუალო ტანის ახალგაზრდა პოეტი ცას სწვდება, ვარსკვლავებს ეთამაშება, თითქოს ეურჩება კიდეც. ასეც არის. კახა ვარსკვლავია აქ მინიერ სამყაროში, მისივე შექმნილი ლექსებით, მერე საუბრით, ბოლოს სიმღერად აჟღერებული სიტყვები საოცრებაა. ერთ ადამიანში იყოს ამდენი ნიჭი იშვიათია. ომარ ხაიამი ამბობს: „სიცოცხლე ჩვენი ერთი მწყობრი ფოთოლცვენაა. „ ეს კარგად ესმის ნიჭიერ შემოქმედს და ამიტომ, რომ ის ჯერ თვითონ ქმნის სიყვარულის იმპერიას და მერე სხვისგანაც იღებს. კახა ბაციკაძე ერთი ბედნიერი პოეტია, იმ გენიოსთა განსხვავებით, რომლებიც სიყვარულით ატირებულები იყვნენ, მისი ანგელოზივით ფერია ირმა ორი თვალხატულა გოგონების დედაა.

როდესაც რაიმე საკითხი წყდება, ანუ მსჯელობის საგნად იქცევა, კახა ბაციკაძე ისე დამაჯერებლად ლაკონურად გაგცემს პასუხს გაგიკვირდება, თითქოს ფოლადია გრდემლში გამოკვერილი. დიახ! ასეთია კახა ბაციკაძის სიტყვა. ის არის ლიტერატორული წიგნი, რომელშიდაც ყველაფერი ნათქვამია. წიგნი მარადიული ჭეშმარიტებისა. კახა ბაციკაძე ზოგჯერ წერს ყველასათვის გასაგები ენით. ზოგჯერ მისი პოეზია ლაბირინთია. არის რეალურიც და არარეალურიც, ანდა პირიქით იდუმალება, ამოუცნობი. შეიცნო თავი ეს არ არის ადვილი. აქ სამი პირობაა გასათვალისწინებელი:

- 1) როგორ ხედავს ის თავის პიროვნებას;
- 2) როგორ ხედავენ მას სხვები;
- 3) როგორია ის სინამდვილეში.

სიტყვას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს, სიტყვას მარადიული სიკვდილ სიცოცხლესთან ღრმა კავშირი აქვს.

და მაინც ვინ არის სერგი ლომაძე და კახა ბაციკაძე? პასუხი ასეთია, არ ეგუებიან

უსამართლობას, განიცდიან ქვეყანაში გამეფებულ ღვთიური ნიჭით დაჯილდოვებულ პიროვნებების არდაფასებას, როცა პროფესიონალი პოეტებია და მათი ცოდნა ამალღებულია ლიტერატურის დარგში, ამ დროს დაუსაქმებელია სხვადასხვა მიზეზთა და კანონთა გამო.

ამ ორი პოეტისათვის ,ორი სიკეთის ჰაერით გაზრდილი ახალგაზრდისთვის, მზის დაისს ჩავყვები უსასრულობაში, მზესთან ერთად გავაგრძელებ სიცოცხლეს, მერე მოვყვები დილის ცისკარს, სიცოცხლის მზედ გადავიქცევი და გავათბობ მათ პესიმისტურ გულს.

საცალფესო ხიდი

2016 წლის 15 ნოემბერია, ანთოლოგიის მეხუთე ტომზე ვმუშაობ. რთულია კლასიკური და არაკლასიკური ნაწარმოებების ერთად შერწყმა, ყველა დარგის დაყოფა, თემებისა და თაობების მიხედვით, რაიონებისა და სკოლების მიხედვით. დიახ! ასეთი სტილისა და შინაარსისაა ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მეცნიერებათა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიასთან არსებული ანთოლოგია და ჟურნალი „ათინათი“. ამჟამად უფრო დიდი აღმართი მაქვს ასავლელი, ანთოლოგიის მეხუთე ტომი უნდა გამოუშვა და იუბილეც უნდა გადავიხადო. ეს იქნება, იმ სიცოცხლეში უკვდავი პიროვნების პატივისცემა, როგორც ჯუმბერ ლეჟავა იყო.

გოგა ქოქსაძე, კახა ბაციკაძე, გია გერგეშელიძე, სერგი ლომაძე და ტატო ებანოიძე

ძალიან ვცილობ ჩემს მკითხველს კარგი მასალებიც მივანოდო და ავტორების შენიშვნებიც გავითვალისწინო. ამას ისეთი სიფრთხილე უნდა ადიდებულ წყალზე საცალფეხო ხიდი, რომ არის გადებული და ეს ხიდი უნდა გაიარო, ხიდს სახელური არაქვს, თუ წყალში ჩავარდი მორჩა დამთავრდა შენი ცხოვრება, წყალი წაგიღებს. ათი სამუშაო დღე გამომცემლობა „უნივერსალში“ დავდივარ, ვატრიალებ წინადადებებს, ვაანალიზებ, ვფრთხილობ...

სალამოთი კახა ბაციკაძემ დამირეკა ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის მეხუთე კორპუსში, სალამოს ექვს საათზე ლონისძიება გვაქვს დაგეგმილი, ძალიან გაგვეხარდება თუ მოხვალ. დაფიქრების გარეშე ვუპასუხე აუცილებლად მოვალ. ერთი საათის პერიოდში სტამბიდან დამირეკეს, შენი ძმის წიგნები მზად არის და უნდა გაიტანო. შევფიქრიანიდი, დროში ვერ ჩავეტევი ალბათ. მერე ისევ ჩემს თავს შემოუძახე, უნდა მოვასწრო, კახაში და სერგიში ხომ შენი შვილის სიყვარულს კლავ. შვილისა, რომელიც ცის ბინადარია.

გამომცემლობიდან წიგნები აკადემიაში წავიღე, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის აკადემიაში, რომელსაც მე ვხელმძღვანელობ. ორი პოეტი მოვიდა მანანა ზაზიკაშვილი და ნაირა ნიჟარაძე, იმსჯელეს ახალ მასალებზე. დიდი ხანი არ გაჩერებულან, შემატყვევს, რომ მეჩქარებოდა, სამი ცალი წიგნი ხელჩანთაში ჩავდევი და წერეთლიდან ვაკეში გავბრუნდი, ნაირა ნიჟარაძეც გამომყვა. ავედით კიბეებზე და მესმის სერგის ხმა

გიორგი ზუხბაიას რალაცაზე ესაუბრება. კახა ბაციკაძე დაბლა ჩამორბის, ეტყობა ვილაცას უნდა დახვდეს, შემინშნა თბილად მომესალმა და სერგის ასძახა, გულნაზი ხარაიშვილი მოდისო, ეს ჩვეულებრივი შეძახილი არ იყო, ეს სიხარულის, აღტაცების შეძახილი იყო. ბიჭებს მეც დედაშვილური სითბო ვაგრძნობინე და დარბაზში შევედი. ქალბატონი ნაირა ნიჟარაძე და მე წინა რიგში დავსხედით.

ლონისძიების დაწყებას ნახევარი საათი აკლდა. დრო არ დავეკარგე და ხელჩანთიდან ისევ გასასწორებელი მასალები ამოვიღე და ისევ, ჩემს საქმეში ჩავიკარგე. უკანა რიგებში ნაცნობი ხმები გავიგონე, დავინახე კახა ბაციკაძის მეუღლე და ქალიშვილები. ირმას ამ ულამაზესი ფერია გოგოს თითქმის სიმაღლით უტოლდებოდა თავისი ქალიშვილი. დარბაზი ისე გაივსო სხვადასხვა ასაკის ახალგაზრდებითა და ასაკიანი პიროვნებებითაც ვერც გავიგე.

შესრულდა ექვსი საათი, სცენაზეა ბიჭები, სერგი ლომაძე ხსნის საღამოს ლონისძიებას. დაიწყო რალაც ამალღებუ-ლი, არაამქვეყნიური, ვგრძნობდი მინა მეცლებოდა, ჰაერში ვფრინავდი. სცენაზე დაფენილ წითელ ფერებში გახვეულნი

იყვნენ კახა და მისი მეგობრები, ჰგუფ „ზღვარელები“. ცეცხლის ალში იყო გახვეული დარბაზი, იყო შეძახილები: კახა, კახა, კახა, დარბაზი ემოციებს არ მალავდა. მე პირადად თვალებში ცრემლი არ გამწვანებია, ჯერ ჩემი შვილივით საყვარელი კახასი და სერგის წარმატებებით და მერე მოგონებები წარსულიდან გვერდით არ მშორდებოდნენ. გამახსენდა ჩემი ან გარდაცვლილი ძმა ბეჟან ხარაიშვილი 18-19 წლის სტუდენტის პოეზიის საღამო ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის იმავე დარბაზში,

იმავე სართულზე სადაც ჯგუფ „ზღვარის“ სალამო მზის ნაპერწკლებს აფრქვევდა, ხალხით გაჭედნილ დარბაზში არ წყდებოდაო ბუნებრივად მოწყვეტილი ტაშის ხმაო ხშირად წერს და საუბრობს ლევან ბაბუხარდია ბეჟანის თანაკურსელი.

ხელები დავამტვრიე ტაშის ცემით ასეთი გაუნონასწორებელი ჩემი თავი ალბათ არასოდეს მინახავს. გარედან თითქოსდა არაფერი მემჩნეოდა, შინაგანად ადამიანად აღარ ვარგოდი.

ჯგუფი „ზღვარი“ 2016 წლის 15 ნოემბერს არ ჩამოყალიბდა, მას უკვე დიდი ისტორია აქვს, ამ ახალგაზრდების არ დამნახველები ალბათ მართლაც ბრმები არიან, ესენი დიდი ხანია ლიდერებია, პოეზიაში და მუსიკაში, ამას ყოველთვის ვგრძნობდი რომ ისინი ჩვეულებრივი არ იყვნენ, ისინი ყოველთვის არაჩვეულებრივ შთაბეჭდილებებს სტოვებენ, ყველა შეხვედრაზე. მაგრამ იქვე იმ დღეს მეზადებოდა ერთი კითხვა, ხუთი წელიწადია აკადემიაში ჩემს გვერდით ტრიალებენ, კი შეუქმნიათ, წიგნები, უმღერიათ, სიტყვა უთქვიათ, უფროს-უმცროსის გარჩევაც არ ეშლებათ, მაგრამ ასეთები?.. მე ჯერ არ მინახავს. იმ დღეს მე არაამქვეყნიურ ახალგაზრდებთან მქონდა ხილვები.

ფიქრში ამოტივტივდა ბატონი რეზო მიშველასის სიტყვები, როდესაც სერგი ლომაძემ ჩემზე წიგნი დაწერა, „გზა მწვერვალისკენ“ იმხელა მაღალფარდოვანი ეპითეტები ჰქონდა ჩემი პიროვნების შესაფასებლად არ მესიამოვნა, შევშინდი და პირველად წიგნი ბატონ რეზოს გავუგზავნე, ვიფიქრე თუ ნაიკითხა, მწერალთა კავშირის თავმჯდომარისგან შენიშვნებს ავიტანდი. დამირეკა და მითხრა: რას გამათენებინეთ ლამეო, სერგის ათიანს ვუწერო. რათქმაუნდა გამეხარდა, მაგრამ მაინც ზედმეტად ვთვლიდი სერგის შეფასებას. გადავწყვიტე ლუარა სორდიასათვის გამეგზავნა წიგნი. ამ ქალბატონს გალაქტიონ ტაბიძეზე შვიდი წიგნი აქვს დაწერილი. ლუარას შეფასება ასეთი იყო: ფული, რომ მქონდეს სერგის ოქროს კალამს ვუყიდიდიო. მე უფრო მეტ რამეს ვხედავ შენში, მაგრამ ამას ჩემთვის ვინახავ, მე უნდა დავწერო შენზე წიგნიო.

ასეთი მაღალზნობრივი ახალგაზრდა დირიჟორობდა, იმ ცეცხლის საღამოს, სერგი ლომაძე. თითულ შემსრულებელს შენიშვნებს აძლევდა, ნუთუ სერგიმ ყველა ის ინსტრუმენტი იცის რაც იმ საღამოზე იყო გამოყენებული?... ოხ! სერგი მიუხედავად ჩემს გვერდით ტრიალებ, მაინც ამოუცნობი რჩები, ზღვის კაპიტანო.

კახა ბაციკაძე და მარიამ ლურსმანაშვილი

კახა ბაციკაძე, რომელიც ყველა ღონისძიებაზე გამოირჩევა თავშეკავებით, მუსიკალური ცოდნით, ტაქტით, პოეზიით თითქოსდა არაფერი უნდა გამკვირვებოდა, მაგრამ ნურას უკაცრავად, იმ დღეს კახა ბაციკაძე პოეზიის ალში მობრიალე დავინახე. იმ დღეს კახა მსახიობი იყო, ვხედავდი ხელებისა და მთელი ტანის მოძრაობით ასრულებდა სიმღერას. ერთხანს ვიფიქრე თუ გაჩუმდა, მაინც მივხვდები რასაც მღერის. ეს იყო პოეზიისა და მუსიკის აალებული ცეცხლი რომელიც მზის სხივებივით ბრწყინავდნენ.

გვერდით პოეტი ან ბენიშვილი იჯდა ხშირად მეკითხებოდა, გულნაზი თქვენ ტირით? მე ვერ გრძნობდი, ვტიროდი?... იქნებ სიხარულის ცრემლები მცვიოდა.

არასოდეს არ ვყოფილვარ არავის მიმართ ოპოზიციური, პოლიტიკა ჩემი საქმე არ არის, პოლიტიკა პოლიტიკოსების საქმეა, მაგრამ იმ დღეს როცა ეს საღამო მიმდინარეობდა

ჩემს თვალში ყველა პოლიტიკოსი გაქრნენ, ღრუბლებს შეერივნენ და სეტყვად მიმოიფანტნენ ჩემს სულში. იცით რატომ? ამერიკიდან და უცხო ქვეყნებიდან ჩამოსულებისთვის მილიონებს ხარჯავენ არადა აგერ ჰყავთ ვარსკვლავები.

ეს ბიჭები გაიყვანონ იქ სადაც ქვემეხებს ისვრიან, შეასრულებინონ „იესო,“ „პოეტი,“ „ობობა“ და სხვა რაც ვიხილე და რაც მოვისმინე დარწმუნებული ვარ ქართულ ენაზეც შესრულებულ სიმღერებსაც ისე აიტაცებენ უცხოელები, როგორც საკუთარ ჰიმნს. მტრები დაგვიმოყვრდება და ეკონომიურადაც მოვძლიერდებით. გამახსენდა ჩემი ლექსის ამონარიდი „ვჯავრობ, რომ ვცხოვრობ საშინელ დროში.“

თუმცა მე არავარ ოპოზიციონერი მე ბრმა პოეტი ვარ, რომელიც მხოლოდ სიკეთეს ხედავს, რომელსაც სიყვარული შეუძლია. დიას! ბრმა აქამდე ვიყავი, ახლა თვალები ამეხილა და მთელი ღამე „ანთოლოგიის“ გამოშვებით გადაღლილმა წერაში გავათენე, ნუთუ „ჩემი ბიჭების“ პატრონები არ უნდა გამოჩნდნენ?რა მოვიფიქრო თავი მისკდება.

გოგა ქოქსაძე და კახა ბაციკაძე

2016 წელი 15 ნოემბერი, ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის მერვე კორპუსი. ეს უნივერსიტეტი ყველა დროში იყო და ეხლაც არის პრესტიჟული უნივერსიტეტი.

და ბოლოს სერგი ლომაძისა და კახა ბაციკაძის მეგობრობა, ლიტერატურისმცოდნეობა, პოეზია, როკმუსიკა ყველა დროს გაუძლებს, თუნდაც არ დაინახინ, არ დააფასონ და ძალით თვალები დაიბრმავონ.

ვწუხვარ საქართველოვ! ვწუხვარ იმიტომ, რომ უნიჭოებს აფეტიშებენ და ნიჭიერებს ამუნჯებენ.

ჩვენს მეთვე

ჩვენო მეუფევე, დიდია სიყვარული რაც ხალხში დატოვე, ძალზე დიდი. შენ კვლავ ჩვენთან ხარ ჩვენში დარჩი, სამუდამოდ. ერთი დღე არ გასულა რომ არ გვახსოვდე.

სიცოცხლეშივე მზედ ბრწყინავდი შენი სიმშვიდით.

ახლა სიონში განისვენებ ოლიანდრებთან.

როს ჩემში წვიმდა, გულის დარდებს გადაგიშლიდი ვძლიერდებოდი... და ვომობდი, ბედის ავდრებთან.

არაფრის აღარ მეშინოდა, შენით სიკვდილზე გავიმარჯვე, დავამარცხე, მოვკალი, შენ მიქადაგებდი ყოველთვის ამაზე. ახლა დამიშორდი ფიზიკურად, სულიერად ჩემთან ხარ, ვგრძნობ რომ მარიგებ, ლექსებს მიყვები, მერე როლებს ვცვლით და მე ვკითხულობ შენს ლექსებს, როგორ მოკრძალებული იყავი ამიტომაც იყო, რომ თვით უფალი მოვიდა და თავისთან მიგიხმო, რა კარგი სახლი შეგახვედრა ბედად, სიონის ეკლესია, ოლიანდრებში ჩაკარგული სამუდამო სახლი. ყველა ახალი ნომერი შენთან მოგვაქვს და ღინისძიებას ვატარებთ აკადემიის წევრები, შენი თამრიკო (მეუღლე) შენი გო-

გონები, შვილები, შვილიშვიები, ჩვენთან ერთად იყვნენ და ეფერებოდნენ შენს საფლავს. ნავიკითხეთ შენი ლექსები. ბელა ალანია იასამნების თაიგული მოგიტანა. ლექსიც ნავიკითხა, მოგეფერა ლამაზირა შეყილაძე თავისი ქარაგმული სიტყვებით.

ყოველ დღე რუსთავიდან მიწევს თბილისში სიარული. ვიცი, რომ როდესაც სიონს მოუახლოვდები მხედავ, მიცავ ბოროტთა და მავანთა თვალისაგან, მეც მშვიდდები და ძალა მემატება.

შენს საუფლოში, წმინდანები სახლობენ მხოლოდ
და ლოცვით მოძღვრავთ დატოვილ მიწას
საქართველოსთვის ეს იყოს ბოლო,
არ აგვიტირდეს გაგრა და რინა.

ვიცი და მჯერა დიდუბის პანთეონში ხშირად დადიხარ, რადგან იქ პოეტები განისვენებენ, იქ ჯუმბერ ლეჟავაა, იქ რეზო ჩხეიძეა ჩვენი აკადემიის წარმომადგენლები, ისინი სხვადასხვა პროფესიის დიდი ადამიანები იყვნენ, ერთი რეჟისორი, მეორე ლეგენდარული მოგზაურ-ფილოსოფოსი. ხშირად მსჯელობთ ალბათ, მერე კი ლოცვას ადავლენთ პანთეონში, ამიტომაც რომ ვძლიერდები დიახ, ეს ასეა.

ნაირა ნიუარაძე, გულნაზ ხარაიშვილი, ელა ალანია

შენ სულ სხვანაირად ხედავ სამყაროს

გაივლის წლები, საუკუნეები. მეუფე თადეოზის (მირიან იორამაშვილის) სახელი მინიერ ქვეყანაშიც იარსებებს, როგორც სიკეთის მთესველი, თავმდაბალი, ლექსით მლოცველი და სამშობლოს ტკივილებით სულატკივებული მეუფე-პოეტისა, უფლისა და ერის წინაშე რომ იჩუქებს იგი ლექსით შესთხოვს იესო ქრისტეს,

„უფალო დიდება!

სული მშვიდდება,

გული ხალისით ცად აფრინდება“.

„მე ვარ ანი და მე ვარ ჰოე“ – ბრძანებს უფალი (წმინდა იოანეს გამოცხადებიდან). მეუფე თადეოზი პოეზიის ენით ევედრება უფალს:

„შენი ტკბილი წყალობა

არ მოგვაკლო, უფალო...

მართალ რწმენის სიმაღლით

სულ გვამყოფე უბრალო...“

სამოთხე – ეს სულის სიყვარულია ღვთისადმი და ღმერთის სულისადმი. სამოთხე – ეს სიყვარულის სხივებია, ყოველი წმინდანისაგან რომ გამოდის.

მეუფე თადეოზი ლექსით მოგვიწოდებს, რომ კეთილნი ვიყოთ, რომ მივუტეოთ ერთმანეთს გულისტკენა.

თუ კეთილი ვიქნებით, თუ განგებამ ინება, უფლის მადლი, წყალობა მზეებრ მოგვეფინება, ან კიდევ:

„უფლის კეთილმა თვალმა დაგვხედოს

და შეგვინყალოს მუდამ,

უკვდავებაზე უფრო ლამაზი

ნატვრა გულს რაღა უნდა.“

ცათა სასუფეველი იმ ბადეს ჰგავს, რომლითაც ზღვაში ყველანაირი თევზი დაიჭირეს. როცა ბადე გაივსო, ის ნაპირზე გამოათრიეს, დასხდნენ და კარგი თევზი ქურჭელში შეაგროვეს, ხოლო ცუდი – გადაყარეს.

ნეტარი თეოფილაქტე ამბობს:

„ეს იგავი გვიჩვენებს, რომ ჩვენ რწმენაც რომ გვქონ-

დეს, თუ კეთილი ცხოვრებით არ ვიცხოვრებთ, მაინც ცეცხლში ჩავცვივდებით. ბადემ ყველა რჯულის ხალხი შეაგროვა – ბარბაროსები, ელინები, იუდეველნი, მეძავნი, მებაჟენი და ავაზაკები. როცა სანუთრო დაასრულებს თავის არსებობას, თუ ცუდები აღმოვჩნდებით, შორს გადავცვივდებით, კეთილები საუკუნო საცხოვრებელში იცხოვრებენ.“ მეუფე თავდოზი ამბობს:

„ბედნიერი ხარ, თუ გადაურჩი
ამაოების დამლუპველ ჭიდილს,
თუ მოჩვენებითს, სამართლად ურჩი
წარმომავლობის აჩრდილად თვლიდი.“

ან კიდევ:

„ღმერთმა დაგლოცოს, კეთილო,
ღვთიური მადლის მთესავნო
ეგ მონყალეზა დაგიხსნის
დიდი განკითხვის დღესაო.“

გიორგი წერეთელი ამბობს: ქართულ სიტყვაში ყოველთვის გამოირჩევა ერთი მარცვალ არტიკულაციის სიძლიერით და ტონის სიმაღლით, განსაკუთრებული პათოსით, თუ ფსევდო პათოსით წარმოთქმულ რიტორიკულ მეტყველებაში. მეუფე თავდოზის ლექსებში გამოირჩევა უწმინდესისადმი მიძღვნილი ორსტროფიანი ლექსი:

„გიხაროდენ! გიხაროდენ! გიხაროდენ!
მწყემსო დიდო!
ცხოვრებისა მოსურნეთა საიმედო
გზავ და ხიდო!...
მცველო ჭემმარიტებისა და ქომაგო
ჭემმარიტო...
წუთისოფლის ღელვათაგან არ
იმღვრევი ღვთისგან მშვიდო.“

მეუფე, სასულიერო მოღვაწის მძიმე ტვირთთან ერთად ღირსეულად ატარებდა ქართველი პოეტის ტვირთს.

ჩვენო საყვარელო მეუფეო, შენ იყავი ის პიროვნება, რომელიც ახარებდა მრავალი ადამიანის გულს და ცდილობდი ყველას უფლის სიყვარული ჩანერგოდა.

შესჯერა ობმოცაცხრა ქლის შუმდეგ

2016 წლის ივლისის ბოლოს ჟურნალ „ათინათის“ მეორე ნომერი გამოვუშვი. აგვისტოს ცხელი პაპანაქება დღეები იყო დაწყებული. ჟურნალის პრეზენტაცია გავაკეთე და ლონისძიების ჩატარების ბოლოს პოეზიის ცეცხლით ანთებული თვალები შემეფეთენ. მანანა ზაზიკაშვილის საყვედურის ქარცეცხლში მოვხვდი. ეს ის პოეტია, დილიდან რომ დაანწყებინო ლექსების მოყოლა, სალამოდე არ გაჩერდება, თუ არ გამოეცელე, ღამესაც გაგათევენებს. ჩამიტარეთ პოეზიის სალამო მთხოვა. თქვენ? გაკვირვებით შევხედე, დიახ! მე. არა გენაცვალე, რადგან ამ სიცხეში არ გინდა დამასვენოთ, მაშინ ხუთ პოეტს ერთად ჩაგიტარებთ პოეზიის სალამოს. დამთანხმდა. პოეტებიდან ავირჩიე: ცისნამი უტარაშვილი, ახალი შემოსულია ჩვენს აკადემიაში გურამ გედევანაშვილი, ეს პიროვნება, დიდი მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსია, მითოსურ ზღაპრებში მუშაობს, სხვათაშორის ბატონ გურამის ვურჩიე, რომ სალამოზე მხოლოდ პატარა ლექსები წაეკითხა, მაგრამ თვითონ გადანყვიტა პოემიის სტილის ლექსების წაკითხვა. ნაირა ნიჟარაძე, ეს ქალბატონიც ახალი მიღებულია აკადემიაში, არაჩვეულებრივი ქუთაისელი ქალბატონია, მეტად ერუდირებული და განათლებული პიროვნებაა. ლამზირა შეყილაძე გამოირჩევა, თავშეკავებულებით, სინაზით და ქალური სათნო პოეზიით. თუმცა მის ლექსებში ზოგჯერ პოეტური ჟინის ცეცხლიც ანთია.

ლონისძიების დამთავრების შემდეგ, ერთ-ერთმა პოეტმა გაზეთში დაბეჭდილი ლექსები მომანოდა. იმ წუთში ლექსებისთვის არ მეცალა, სალამოთი სახლში მისვლის შემდეგ პირველ რიგში, უცნობის ლექსები წავიკითხე. ყველა ლექსი იყო პროფესიონალი პოეტის დაწერილი. ავტორით დავინტერესდი. მას სათაურთან ერთად ტელეფონიც ქონდა მითითებული, გერონტი მესხი (სამაჩაბლოს ბულბული) დაფურეკე, გამოვკითხე, რომელი რაიონიდან იყო, აღმოჩნდა ზნაურის რაიონის სოფელ ახალშენიდან, გამახსენდა, რომ ზნაურის რაიონში ჩემმა მამლისცოლმა დაამთავრა საშუალო სკოლა, იზოლდა

ტეფნაძემ. ცოტა ხნით ჩავფიქრდი, თვალწინ დამიდგა გრძელწინადავნი, თეთრი ბაბთით ჩემი მაზლისცოლი ის იყო ძალიან ლამაზი, როცა თავისი ბედი ჩემს მაზლს დაუკავშირა. სინანულით მახსენდება ის დღე როცა სალონში წავიყვანე, გრძელი თმები შევაჭრევი და დავახვევი, არ მოუხდა, რა-ღა მექნა თმებს ხომ ველარ მივაბამდი, ახლაც ვნანობ... ღმერთმა ხომ იცის კარგი მინდოდა მისთვის. გამახსენდა მასთან გატარებული ყოველი წუთი. ეს იყო სიყვარულისა და ერთგულების დღეები, თვეები და წლები. ამ დიდმა პატივისცემამ უკვლოდ არ ჩაიარა, ლამაზი ჩანახატი გავაკეთე ჩვენი თბილი უერთიერთობიდან გამომდინარე და ჟურნალ „ათინათში“ და ანთოლოგიაში შევიტანე, დღესაც და ოდითგანვე მაზლისცოლები უარყოფით პერსონაჟად მოიხსენებიან, ზღაპრებში თურელურ ცხოვრებაშიც. არადა ორი სხვადასხვა ოჯახიდან გათხოვილი შვილები ერთმანეთის სიყვარულში უნდა ატარებდნონ სიცოცხლის წლებს.

მარცხნიდან: დარიკო ხარაული, იზოლდა ტეფნაძე, მანანა მაისურაძე, გურამ ნადირაძე, იმერი ბეგიაშვილი, მზია, ლექსო დიღებაშვილის მეუღლე. მეორე რიგში: როლანდი დეკანოზიშვილი, ნუგზარ ქელეხსაშვილი, გერონტი მესხი და ლექსო დიღებაშვილი.

ანთოლოგიის მეოთხე ტომი გადმოვიღე და ის გვერდი გადავუშალე, ბატონ გერონტის, სადაც ჩემს მაზლისცოლზე ეწერა. სურათს დახედა, ჯერ სიხარული აღიბეჭდა მის სახეზე და მერე გაკვირვებაც თბილი სიტყვების წაკითხვის შემდეგ. კარგახანს ჩაფიქრებული ათვლიერებდა ექვსას გვერდიან ნიგნს ხელში. ეტყობოდა თავის ფიქრის სკივრიდან ამოიშალენ დღეები წარსულისა. მამაკაცური სიძლიერესთან ერთად ტკივილის ფერიც დათამაშებდა ომ გადახდილ პოეტს, რომელსაც მშობლები სეპარატისტებმა დაუხოცეს. სახლი კი დაუნვეს.

ნანი მაჭარაშვილი (გურამ ნადირაძის მეუღლე), გულნაზ ხარაიშვილი და მანანა მაისურაძე („ვის უნდა ოციათასში“ გამარჯვებული

ბატონი გერონტი მესხის ლექსები დავბეჭდე ჟურნალ ათინათში. რამოდენიმე დღის შემდეგ დამიკავშირდა და მითხრა: ერთ-ერთი ჩვენი კლასელია ჩამოსული ესპანეთიდან და კლასელები ვიკრიბებით, გააგებინე იზოლდას და შემოგვიერთდესო. რა თქმა უნდა, ეს ინფორმაცია მივანოდე იზოლდასაც. ეს დღეც დაიგეგმა, თბილისში რესტოანში „იმერული ეზო“. რა თბილი და მეგობრული იყო მათი შეხვედრა, სათითაოდ იხსენებდნენ თავიანთ თავგადასავალს აქ იყო ოსი ნუგზარ ქელეხსაევი და იყვნენ ქართველებიც თავიანთი მეუღლეებით, მათ არ ახსოვდათ ომში მომხდარი, ხოცვა-ჟლეტ-

ვა, სადაც ორი ერთმანეთის მორონშერეული ნათესავები სამ-
ტროდ განაწყო ბინძურმა პოლიტიკამ. აქ იყო კლასის მეგო-
ბარი ქალბატონი მანანა მაისურაძე, რომელსაც მთელი სა-
ქართველო იცნობს. მან პირვლემამ მოიგო ბატონ დუტა სხირ-
ტლაძესთან ოციათასი, ასეთი ნიჭიერი პედაგოგის აღზ-
რდლები იყვნენ ჩემი მაზლის ცოლის შვილი რამაზ სხირტლა-
ძე და ჩემი შვილი გელა სხირტლაძე, რომელიც იმ ლამაზ
დღეს, ცის სოფლიდან დაჰყურებდნენ ცრემლიან დედებს და
თავის საყვარელ პედაგოგს, ქალბატონ მანანა მაისურაძეს.

ეს დაუვიწყარი დღე გაგრძელდება 2017 წელს, სადაც
აღინიშნება სკოლის დამთავრების ორმოცდაათი წელი. მათ
მეც თავის მეგობრად გამითავისეს, რადგან მათი ტოლი ვიყა-
ვი, 1950 წელში დაბადებული, იყო ძალიან თბილი და ტკბილი
დღე, მეტ ყურადღებას იჩენდნენ ჩემი მაზლის ცოლის მი-
მართ, რადგან ის მათგან განსხვავებით ცრემლიანი, შვილგარ-
დაცვლილი დედა იყო.

გერონტი მესხი, ციცო გრიგალაშვილი, იზოლდა ტეფნაძე და
ლინერი ბეღიაშვილი

არ შემიძლია სითბოთი არ გამოვყო ოსი ეროვნების ნუგ-
ზარ ქელესხავეი თავისი ლამაზი, განათლებული, სიმპატიური
მეუღლით, დარიკო ხარაულით, ბატონი გურამ ნადირაძე, თა-

ვისი იმერელი მეუღლით, რომელიც ჩემი ნათესავი გამოდგა საჩხერიდან, ნანი მაჭარაშვილი.

და ბოლოს, ჟურნალმა „ათინათმა“, რომელიც წმინდა ნინოს ხატით სუნთქავს, ასეთ მეგობრობას კალთა გადააფაროს და ერთმანეთის სიყვარულით გულანთებულები, ოსი და ქართველი მეგობრები ერთად შეერწყმონ, მათ არაფერი არ აქვთ გასაყოფი. დაე, მათი შეხვედრის შემდეგ აღსდგეს ჩატეხილი ხიდი. მოიშალოს მავთულხლართები, რადგან ესეც ბიზნესად გადააქციეს. დაიჭერენ ისევ აქეთ, თავიანთ ეზოებში, საძოვრებზე თუ ბალებში და გარკვეული საფასურის სანაცვლოდ უშვებენ... აი, ლეკიანობა, აი, ბიზნესი ოცდამეერთე საუკუნისა და ჩემი ან გარდაცვლილი ბეჟან ხარაიშვილის დაკარგული რომანის სათაურით დავამთავრებ ამ ჩანახატს მაინც „სად მარხია ძაღლის თავი“?

ყვითელი ფოთლები

მივიხედ-მოვიხედე და მივინყებულ ფიქრთან შევჩერდი. იმედმა ჩაფიქრებული და-მინახა, გამესაუბრა – რა განუხებსო – მკითხა.

ყვითელი ფოთლები მანუხებს, ყვითელი ფერი ჩემში ცუდად ასოცირდება კრძალვით მივმართე იმედს.

ეჰეჰეი! შესძახა იმედმა ყინვისაგან დახრუკულ ფოთლებს, გაუზაფხულეთ, გაუფურჩქნეთ სულის არე პოეტს. „გადანეკერდით“ სანამ დროა მიეშველეთ. დროში ინვე-

ბა, რას დაფრინავთ ქარის მიმართულებით. ქარი არ დაგინდობთ. პოეტი ქალია, ყველას ეფერება, თქვენ კი აღმა-დაღმა დაეხეტებით, შეხედეთ ქარმა გაძარცვა ხეთა ტოტები, თქვენც ძირს ჩამოგყარათ, ხალხის ფეხის სათელად. დაიბრუნეთ პირვანდელი ბედნიერება, კვირტად იქეცით, აი, თოთო ნეკერს, რომ ეძახიან ისე. „გადანეკერდით“.

იმედო, ჩვენ ჩვენი დრო მოვჭამეთ, ძირს ჩამოგვყარა თოვლმა და ყინვამ. იძულებული გავხდით ბედს მივნდობოდით, ქარს გავყოლოდით რათა ცოტა ხნით მაინც შეგვენარჩუნებინა პირვანდელი სახე. დაბლა ხალიჩად როდესაც დავეფინეთ, ფეხით შეგვდგა გამლელი და გამომვლელი მერე წვიმით გვერდები დაგვისველდა. პოეტს რა უშავს ლექსებთან ჩურჩულებს. სალამოს ლექსის მკლავებთან მიწვება და მიიძინებს.

საუბარში ჩამეძინა. სიზმარში ბედი ვნახე, ბედმა ცინიკურად გამიღიმა და საყვედური პირში მომახალა. იმედს რას ეწუნუნებოდ, ჩემთვის გეთხოვა გაზაფხულება, ყველა განა-

ჩერნი ჩემთან ინერება არ გინახია? იანვარში, მზის სხივებით დედამინა ისე გამითბია, ხეებს კვირტები გამოუხსამს, მერე, გაფურჩქნულა და ნაყოფითაც დახუნძლულა.

გამახსენდა სკოლის პერიოდი, ერთხელ იანვარში ისეთი სითბო იყო, ირგვლივ ტყე და მინდვრები, ყველაფერი აყვავდა, ატამი, ვაშლი და მსხალი, მერე ხეხილმა დაიყვავილა, ნაყოფი გამოისხა, სკოლიდან დაბრუნებისას, ბავშვებმა მეზობლის ვაშლები მოიპარეს. ისიც გამახსენდა, რომ მე არასოდეს არაფერი არ მომიპარია.

გამეღვიძა, სიზმრის შინაარსი გავაანალიზე და ისევ ლექსებს მივუტრიალდი რომელიც არასოდეს მღალატობს, ხან ზაფხულში მამყოფებს და ხან ციგით დამასრიალებს ზამთრის სუსხიან ამინდში. ბედისწერის უფრო ვინამე ვიდრე იმედის. მაგრამ იქვე სხვა ახსნაც მოვუძებნე ფიქრის კორიანტელს. ბედისწერას წინასწარ ვერავინ გაშიფრავს, ვერავინ გაანალიზებს იმედი კი არასოდეს არ უნდა დაკარგოს ადამიანმა, მერე დავადგინე. ბედისწერა და იმედი უსათუოდ დაძმანი არიან. ლექსი? სულის სიმშვიდეა, ჯანმრთელობაა, სიყვარულია, ახალგაზრდობაა, ისტორიაა, მეცნიერებაა, ხელოვნების ყველა დარგია.

ეჭეჭეი! შევძახე მთებს და კმაყოფილი ლექსის ზღვაში გავუჩინარდი.

სისაბურღის ზღიმი

2017 წლის თექვსმეტი თებერვალი რუსთავის მეჩვიდმეტე საშუალო სკოლა. ნინა დლით დამირეკეს მეორე „ა“ კლასის პედაგოგი ქალ. მაია გეგეჭკორი და მეექვსე „ა“ კლასის პედაგოგი ირმა იოსელიანი სკოლაში მისვლას მთხოვნდნენ. თექვსმეტი თებერვალს მსოფლიოს მაშტაბით წიგნის კითხვის დღეს აღნიშნავენ და ჩვენი წვლილი გვინდა შევიტანოთ ამ მეტად მნიშვნელოვან დღესთან დაკავშირებით.

თხუთმეტში ჩემი მეგობრის ლამზირა შეყილაძის პოეზიის სალამო მონაწევრს რუსთავის ბიბლიოთეკაში. ძალიან თბილი და ლამაზი სალამო ჩატარდა თბილისიდან ჩამოსულები

იყვნენ ჯუმბერ ლეჟავას აკადემიის წევრები, ყველამ დიდი სითბო გამოიჩინა პოეტის მიმართ.

თექვსმეტში აუცილებლად სოფელში უნდა წავსულიყავი, რისთვის? ამას არ დავწერ მტკივნეულია ამის თქმა ჩემს გარდაცვლილ შვილს ეხება და თავს შევიკავებ. პედაგოგს თანხმობა უთხარი მოვალ ყოველ მიზეზის გარეშე.

მარტო წავედი არავინ შემინუხებია, კარებში თბილად შემხვდენ პედაგოგები. დირექტორი ვიკითხე ქალბატონი ნელი ლიქოკელი მითხრეს თავის ოთახშიაო და გზა გავაგრძელე.

ქალბატონი ნელი ნაზი ქალური სიღარბაისლით შემეგება და ცოტახნით საუბარი გავაგრძელეთ. მოვიკითხე ყოფილი დირექტორი ქალბატონი გურანდა სირბილაძე, ახლა იგი სასწავლონაწილია, აღსანიშნავია მათი ურთიერთობა, ტკბილი-მეგობრული, მათთვის სკამი არაფერს ნიშნავს მთავარი ბავშვების აღზრდა და ერთმანეთის პატივისცემაა, ქალბატონ გურანდას გაკვეთილი ქონდა, ამიტომ მისი ნახვა არ შედგა.

გადავინაცვლეთ აუდიტორიაში სადაც ტარდებოდა ლონისძიება.

მეექვსე კლასი და და მეორე კლასი იყო გაერთიანებული, მეორე კლასელები სკამებზე ისხდნენ, დიდები ფეხზე, მაგრამ ერთ მთლიან ჰარმონიას ქმნიდნენ.

მეორე კლასის ყველა მოსწავლეს ჩემი სურათი ხელში ეკავათ და სურათის მეორე მხარეს ამოწერილი ჰქონდათ ჩემი ლექსები. ლექსები იყო ყველა პატრიოტული, ასეთი სიხარული არცერთ ლონისძიებაზე არ მიგრძენია, ესენი იყვნენ პატარა ანგელოზები, რომლებიც ჩემს სულში იყვნენ, მამშვიდებდნენ და თითქოსდა მეუბნებოდნენ, ჩუ, ნუ სტირობ ქალბატონო, შეხედე როგორი ბიჭი ეზრდება შენ გელასო. ვიჯექი და ეს სიტყვები ყურში ჩამესმოდა, პედაგოგი მათი გეგმეკორი ფიქრის ლოცვებში გავახვიე. ხოლო მეექვსე „ა“ კლასის პედაგოგი ირმა იოსელიანი, ქების მწვერვალზე ამაყად დასეირნობდა, რადგან ოცდამეერთე საუკუნე კომპიუტერის ხანაა, თითქმის ოთხმოცი პროცენტი მოსწავლეებისა კომპიუტერებით სარგებლობენ, უფრო მეტიც კომპიუტერში სწავლობენ, ან ამზადებენ თემებს. „კომპიუტერი კარგიცაა და ცუდიც.

ცუდი იმიტომ, რომ ის უარყოფითად მოქმედებს თვალეზზე და თითქმის მთელ ორგანიზმზე, ამიტომ სასურველია, გამოიყენონ მხოლოდ საჭიროების შემთხვევაში. ამ ღონისძიებაზე პედაგოგის მთავარი ლაიტმოტივი დათმობილი იყო წიგნის კითხვას, მეექვსე „ა“ კლასის მოსწავლეებმა წაიკითხეს სხვადასხვა მწერლის ნაწარმოებები. იყო საშუალო და ძლიერი წამკითხველები, რომლებსაც დაულოცავ გზას წინ, მწვერვალებისაკენ.

ხოლო მეჩვიდმეტე სკოლის დირექტორის თვალებიდან მზის ათინათები იფრქვეოდა ირგვლივ, თბილი ხელმძღვანელები ამ დროში იშვიათობაა, ქალბატონი ნელი ლიქოკელი ერთ-ერთი გამორჩეული ქალბატონია, მის სულში მზეა და

სითბოს ყველა ბავშვს უნაწილებს ამ დღეს ყველაზე მეტი სითბო ჩემი გელას ბიჭს, ვახტანგი სხირტლაძეს შეხვდა. რამაც იმედი ჩამისახა, რომ ჩემს პატარა შვილიშვილს ნაბოლარა ვახოს, რომელსაც თავისი მამიკო აღარც კი ახსოვს სკოლაში სითბოსა და ყურადღებას არ აკლებენ, რადგან იგი სამი წლისაც არ იყო როდესაც მამამისი წავიდა ცის სასუფეველში. მეკი თავს იმითი ვინუგეშებ, რომ თავისი სიკეთიდან გამომდინარე გელას შეხვდებოდა სიმშვიდის სახლი. მე ისიც მჯერა, რომ ის თავისი ერისა და თავისი ცოლშვილის დამცველი იქნება ცის საუფლოდან.

რაც შეეხება სკოლის ყოფილ დირექტორს ქალბატონ გურანდა სირბილაძეს, იმ დღეს არ შემხვედრია, მაგრამ მინდა დიდი მადლობა გადაუხადო იმისთვის, რომ მას თანამდებობის იოლად დათმობა შეუძლია. იმ დღეს გავიგე, მეჩვიდმეტე სკოლის მოსწავლეები წაუყვანია ექსკურსიაზე, არვიცი სად იყვნენ, მაგრამ ჯუმბერის საფლავზე რომ მივიდნენ ეს კი მითხრეს. ეს დიდი ღვთიური დამთხვევა უფლის დიდი მადლი იყო. მამა ამირან ამირანაშვილმა წირვა აღავლინა, ამაღლების ეკლესიაში, ჯუმბერ ლეჟავას სულის მოსახსენებლად ბოლოს აკადემიის წარმომადგენლებმა ღონისძიება ჩავატარეთ გარეთ ეკლესიის მიმდებარე ტერიტორიის ერთ-ერთ ლამაზ დარბაზში „სატრაპეზოში“ სადაც წაკითხული იყო მამა ამირან ამირანაშვილის ლექსები და ბოლოს, აკადემიის ერთ-ერთმა ლიდერმა „ჯგუფზღვარის“ წარმომადგენელმა პოეზიის დიდოსტატმა და ლიტერატორმა სერგი ლომაძემ მამა ამირანს დიპლომი გადასცა. ხოლო კახა ბაციკაძე იგივე ტიტულის მფლობელმა და კულტურის დარგში ყველაზე სულით ამაღლებულმა ახალგაზრდამ სიმღერებით გაახშიანა ეს მნიშვნელოვანი დღე. მამა ამირანს ვინ გააკვირვებს, ხელოვნებით, ის ხომ დამსახურებული მსახიობი, მოცეკვავე, მომღერალი იყო. იყო საერო ცხოვრებაში, მაგამ მჯერა ის დღე ერთი ლამაზი ისტორიაა იქნება მის ცხოვრებაში. მან შეგვისრულა თავის მეუღლესთან ერთად „ღვინო კახურო“, ბატონმა ანზორ ჯაფარიძემ წაიკითხა მისდამი მიძღვნილი ლექსი, მოძღვარი. თემიდან გადაუხვიე და მგონი იმ დღის ღონისძიებაში

შევცურდი. ამიტომ აქ წერტილს დავსვამ. უბრალოდ ვიტყვი, რომ ეს ლამაზი დღე დაემთხვა რუსთავის მეჩვიდმეტე სკოლის, ქალბატონი გურანდა სირბილაძის ღონისძიებას. ეს ღვთიური დამთხვევა იყო რისთვისაც ბატონი ჯუმბერის სული, ცაში იზეიმებდა.

დაუბრუნდები მეჩვიდმეტე სკოლას, მეორე კლასელებს შევპირდი, 2017 წლის ხუთ მაისს ჩემი ახალი წიგნის პრეზენტაციას მამა ამირანის კურთხევის შემდეგ ეს პატარები წარდგებიან იმ პროგრამით, რომელი პროგრამითაც თექვსმეტ თებერვალს გამახარეს. წიგნს ალბათ „ფიქრის ხეივანს“ დავარქმევ, არცერთი ძველი ლექსი არ შევა, და იქნება, სიცოცხლის გაგრძელება, ხოლო ოცდაათ მოსწავლეს გადაეცემა სიგელები აკადემიისაგან.

ღვდის დღეზე მობრუნებული ბჟინთვისაი საჩუქარი

2017 წლის ორი მარტი, ჟურნალ ათინათის დაკაბადონება დავინყე. თბილისში ჭავჭავაძის ცხრამეტშია ეს გამომცემლობა „უნივერსალი“, დირექტორი გოჩა ხარებავა, მენეჯერი იზა ხარებავა, თანამშრომლები: ეკა თანდილაშვილი, ნანა ყანდაშვილი, ირაკლი უშვერიძე. გამომცემლობა „უნივერსალის“ თანამშრომლებს იმდენად შევეჩვიე, ჟურნალის გამოცემიდან გამოცემამდე მენატრებიან. ექვსი წელიწადია მათთან ვთანამშრომ-

ლობ, ასე მგონია ჩემი სისხლი და ხორცი არიან. შვილებივით მიყვარან, ნანასთან მიწვევს უფრო მეტად ურთიერთობა, რადგან ჟურნალს ის აკაბადონებს. ამას იმიტომ ვწერ, რომ საყვარელ ადამიანებთან ურთიერთობა არ უნდა მლლიდეს, მაგრამ, ამდენი დარდის მატარებელს, კიდევ რითი მიდგია სული. თუ ვინმე მკითხავს – როგორ ხარ? ჩემი პასუხია: კარგად. თქვენ როგორ ბრძანდებით?.. პირველად ვატყობდი, ყველას უკვირდა, გაკვირვებულები შემომხედავდნენ. ახლა კი შეეჩვივნენ. თვითონ ჩემი მომკითხველები, რომ მოხსნიან თავიანთ გასაჭირის ფიქრის სკივრს სარქველს, ქვის გული უნდა გქონდეს არ გეტკინოს, არადა ჩემნაირი ტკივილი მტერსაც ააცილოს ღმერთმა. ჰოდა, გზაში შემხვედრი ნაცნობების ტკივილებით დატვირთული შევედი სახლში. არ გასულა დიდი დრო კარები ჩემმა უფროსმა შვილიშვილმა – შემომიღო ბაბო, გილოცავ დედის დღეს! ხელჩანთიდან ჩაის ჭიქა ამოიღო, ჭიქაზე ჩემი სურათი ჩაუხატია ყვავილებით. ისეთი სიფაქიზით ჩამეკონა იმ სიყვარულმა, ჩემი შვილი გელა გამახსენა. არ შევიმჩნიე, ცრემლები ჩუმად მოვიწმინდე, მადლობა გადაუხადე, გულში ძალიან დიდხანს მყავდა ჩაკრული, თვალწინ დამიდგა ჩემი თბილი ბიჭი. ყველა ძალიან უყვარდა, ხელგამონვდილებს რომ თავისი ხურდებით ანებივრებდა, ამავე დროს ძლიერიც იყო. თამუნამ უმაღლესში რომ ჩააბარა, უხაროდა და ახლაც ასე მწამს, ისევ მამის სული ამხნევებს, ლოცავს ცათა სასუფეველიდან. ათ თებერვალს არც თავისი ბიძა დავიწყებია. ბიძამისს დოქი უყიდა და ვახოსთან ერთად (გელას ბიჭი, რომელიც სამი წლისაც არ იყო, გელა რომ გარდაიცვალა) გამოვიდა და მიულოცა დაბადების დღე.

ჭიქა, რომელიც მე მაჩუქა იმდენად ძვირფასია ჩემთვის, არ გავცვლი ძვირფას განძში.

თვალი შევავლე თაროზე წიგნებს, სევდიანად გამოიყრებოდნენ. დუმდნენ, ფიქრით ჩემი შვილის სულს შევეხმიანე...

დუმდნენ თაროზე წიგნებიც და...

მტვერს ისრუტავდნენ,

რადგან წიგნებიც გამერიდნენ, როს მიმატოვე...

ახლა „თაკოთი“ მზის სხივებით,

დღეებს მირთავენ...
უიმედობა არასოდეს
დამიმარტოვებს.

ჩემი თბილი თამუნა, თავის სიტყვას ლამაზად იტყვის ცხოვრებაში, რადგან ის დინჯად ნაბიჯ-ნაბიჯ მიუყვება ცხოვრების წლებს. ზოგჯერ ბედმაც გამოსცადა, მაგრამ არ დაიჩოქა, არ გაბოროტდა, პირიქით მის ფაქიზ სულში სიკეთემ იმძლავრა.

ის ჩემი გულის ფეთქვა და...

არის სიცოცხლის წყარო...

მისთვის იმედებს ვკენკავ და...

ღმერთო, გთხოვ გაახარო.

თამუნას ცხოვრება წინაა, ნათელი მომავლისაკენ. ის ბებოს პირველი სიხარული და გულში ჩაკვირული სიყვარულია.

ჭკვიანი თვალეზი

მონმენდილ ცაზე მოულოდნელად ატყდა ჭექა-ქუხილი. ელვამ მეზი შიგ გულში მომახვედრა, აზრი დავკარგე, აღარ მახსოვს, გონს როდის მოვეგე. ტანზე დავიხედე, კაბაზე სისხლის კვალი ნითლად მემჩნეოდა. მისი მიზეზი დაკეტილი კარი იყო და კარს მიღმა მოსაუბრე წყვილი, რომლებიც ჩემს პიროვნებას უსაფუძვლო ბოღმას ანთხევდნენ.

კარებთან ვიდექი და შიგნით შესვლის უფლება არ მქონდა. ჩემს სამუშაო ოთახში არხეინად ზეიმობდნენ, ოთახიდან სიცილ-კისკისის ხმა გამოდიოდა, უზნეოთა ტკარცალი... ჭრილობა მანუხებდა, სისხლიც არ ჩერდებოდა, კიბეებზე ლასლასით ჩავიარე, წყვილის ვნებებში ჩაკლულ ჩემს სიალალესთან უიმედობა კენჭაობდა...

ეშმაკი იმარჯვებდა. ჩემს თავზე ვბრაზდებოდი. რატომ განვიცადე ასე? სისუსტე ვიგრძენი, კედელს მივეყრდენ, ელმავალმა შემომაკივლა. თვალი გავახილე. მთვრალი კაცივით ფეხარეული ვაგონში შევედი. სკამზე ჩამოვჯექი. ფიქრებში ჩავიძირე...

– უფალს მიენდე, თითქოს ვილაცამ დამიძახა და გამომაფხიზლა... რატომ მოხდა ასე? ნუთუ ყველაფერი ეს სინამდვილეა? ვის დავურეკო? ვინ გაიგებს. სული დამიჩეხეს. რისთვის? სიკეთისათვის? ვისაც ვუშველე, იმან მომკლა.

როგორ ვერ იცან, გავუწყერი იდუმალ ფიქრებს,
თუ ეშმა იდგა ჩემს წინაშე ნიშნის მოგებით,
ვერიდებოდი გზის აღმართზე სუსხიან ჭინჭარს,
გული აღმუვლდა, აბობოქრდა, ვითარცა თერგი.

უცებ ზეციური ძალით რაღაც ტვირთი მომეხსნა. ხმა მეჩურჩულებოდა: – შენი დანაშაული, შენი სიკეთეა, სხვა არაფერი, რა გადარდებს, ჭკვიანი თვალეზი გითვალთვალებს, ის გაიგებს.

- რომ ვერ გამიგოს?
- არ არსებობს.
- მართლა?
- თავს განირავს სიმართლისათვის.

- ნუ ჩქარობ, ყველაფერი გაირკვევა.
- მოვითმინო?
- დიას!

- ნუ დარდობ, ჭკვიანი თვალებიდან სილამაზეს შეიგრძნობ. სუსხიან ამინდში გათბები, სიცხეში კი გრილი ნიავივით აგელამუნება ნატკენ გულზე.

ცრემლში გავლებული სტრიქონები ჩემს დაუკითხავად იკავებდნენ ადგილს თეთრ ფურცელზე:

- ნაღვლიან დღეებს ქარიშხალი ეფერფაშება,
- ჩამოიღვენთნენ უღიმღამოდ, როგორც სანთლები.
- ხოშკაკალები სულში შეძვრნენ დარდის რაშებად
- და დამიგროვდა სევდიანად ისევ სათქმელი.

სადღა დარჩა სათქმელი?! ნერტილს დავუსვამ ყველაფერს, რატომ დავკარგე წონასწორობა? ესეც, ალბათ, გამოცდა იყო უფლის წინაშე. ემოციებმა მაჯობა. მეზიზღება ჩემი თავი. გაშლილ სუფრაზე ყველა ნაყრდება, წინააღმდეგობა შემხვა? ბოდიში. მერედა, ვინ ვარ, ერთი უბრალო მომაკვდავი და სხვა არაფერი. პოეტობით ვამაყოფ? ეს ხომ უფლის საგანძურია, ჩემი რა არის? არაფერი, - ჩამესმის ხმა. შენი მხოლოდ მიმტევებლობაა.

- ნუ დამეძებ, მე სხივი არ ვარ.
- აბა, მოჩვენება ხარ?
- არა, ჭკვიანი თვალები ვარ.
- რა გინდა ჩემგან? ხომ ხედავ, რა დღეში ვარ.
- შენ გაპატრონობ.

სიბნელეში ორი თვალი მომჩერებოდა ხან მკიცხავდა, ხან მანუგეშებდა, ხან მითანაგრძნობდა, მამართლებდა. ცრემლები მცვიოდა. ნუთუ დავიღალე, არა, ძალა უნდა მოვიკრიბო. მაპატიე, უფალო! შეურაცყოფა მომაყენეს? მტვრის ნამცეციც არ ვარ, ერთი უბრალო მოკვდავი ვარ, მეტი არაფერი. შენ ჯვარზე გაგაკრეს. როგორ მეზიზღება ჩემი თავი. ოთახში გამომწყვდეულმა ორმა უსუსურმა ადამიანმა გამომიყვანა მოთმინებიდან. რა პატარა ადამიანი ვყოფილვარ. რით ვიმართლო თავი, ალბათ, ბედის ბრალია ყველაფერი.

წმინდაო მარიამ! შენ დამადევნე გზაში კეთილი ანგელოზი, გმადლობ ამისთვის. კვლავ შენი მაღლით იწერება სიტყვები, უფალო ჩემო!

დაღლილ სულს ვუყურებ, ნატანჯს და დაფლეთილს,
ნეტავი ეს ბედი კიდევ რას მპირდება,
სიცოცხლე არ მოდის არასდროს დაკვეთით,
არადა, სუყველას ო, როგორ გვჭირდება.

თითოეულ ადამიანში უნდა დაინახო მოციმციმე ღვთის ხატი, უნდა შეძლო, რომ გიყვარდეს შენი მტერი, სულიწმინდის საჩუქარი ღირსეულ ადამიანებს ეძლევათ...

სიყვარულისკენ კი სამ მცნებას მივყავართ: შერიგებას, მოწყალებას, თავდაჭერას. ჭკვიანი თვალები მარიგებდნენ, სიკეთით მმუხტავდნენ.

კანტმა თქვა: „ზოგიერთი ადამიანი ზეცაში ეძებს შვებას იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ დედამინაზე გზა აებნა.“ – არა! მე გზა არ ამბნევია. ადამიანი, რომელიც სასიკვდილოდ იყო განწირული, ფეხზე დავაყენე, სული მოვათქმევინე და დიდი სიკეთის მაგიერ ხორცი ამათალა, სასიკვდილოდ ამცრა.

უერთგულესს და სიკეთის მორჩილს,
ქარმა ზმუილით გამიღო კარი.

ზღვასავით მშფოთვარე გაგხდი. აბობოქრებული ტალღებივით სევდის კლდეს ვეხეთქები. არადა, ნახევრად გადამხმარ ბალახზე გადაპკურებული ნამი, იმედი და სიყვარული ვიყავი.

თმა თეთრდება, გული კვნესის, სევდის შემდეგ.
მარტოდ... შთენილს ისევ ლექსი არ მაბერებს...
ძილშიც ფიქრის გაყინული რწმენა შემდეგს,
რას გაუძლებს ჩემი გული ამდენ ძერებს.

– ხმამ დაიქუხა: სულის სინმინდის საჩუქარი გაიხსენე, მიუტევე, წინააღმდეგობას თუ გაუწევ, დაღუპული ხარ...

ფეხიდან მიწა მეცლებოდა, თავი დავხარე, დავიჩოქე, დიდხანს ვფიქრობდი. ხელები მკერდზე გადავაჯვარედინე, ზეცაში ავიხედე და ღმერთს შევფიცე, რომ მტერსაც მივუტევებდი.

გულის სიტბო

ბურუსით ტყეს სევდის სამოსი წამოუსხამს. ჩიტები აღარ ჭიკჭიკენებ. ფოთლები წვიმის წვეთებით სანთლებივით ჩამოღვენთილან. მთის ძირში მდგარ სახლს სახურავი დაძველებია და წყალი დაუპატიჟებელი სტუმარივით იატაკზე მოკალათებულა.

სახლის პატრონი ელვა-ქუხილმა გამოაღვიძა. გარეთ გავიდა იცოდა, რომ სახურავიდან წყალი ჩამოვიდოდა, მაგრამ წვიმა ისეთი სიხშირით მოდიოდა, გეგონებოდათ კოკით ასხამენ წყალს ზეციდანო. ამირანი იძულებული გახდა შინ შეტრიალებულიყო და ბედს მინებებოდა, პირჯვარი გადაინერა, მიმქრალი ბუხარი რკინის საკეცით გამოქექა. ნაცარში ერთი მილეული ნაკვერჩხალი იპოვა, სული შეუბერა, ნაკვერჩხალმა ლაპარაკი დაიწყო. კიდევ კარგი რომ მომისწარი, უკვე ისე მიიღია ჩემი სიცოცხლე მეც ნაცრად ვიქცეოდი და კერია რით უნდა გაგეთბო?

– ამირანმა უკან დაიხია, ეგონა ალბათ წვიმის თქაფათქუფში რაღაცა მომეჩვენაო.

– ნუ გეშინია, მე ერთი ჩვეულებრივი ქალი ვარ სიკეთის თესვით მილეული.

– მერედა ჩემს ბუხარში რა გინდა?

– ჰმ! ვიცი გაგიკვირდება, მაგრამ გეტყვი ჩემი ბედის ისტორიას. მე სახელად სიკეთე მქვია, ღმერთმა ამ მისიის შესასრულებლად მომავლინა დედამინაზე.

– ჩემთან რა უნდა გააკეთო?

– ასეთი ტონით ნუ მელაპარაკები, ნურც გამომწვევად მიყურებ, მე ის ქალი არ ვარ ვინც შენ გაგინამემბია და მოუშუშებელი ჭრილობებით გიტარებია. შენ საერთოდ ქალის ფასი იცი?

– ამ ნუთში კი, მაგრამ უკვე ყველაფერი გვიანია.

– გვიანი არაფერია, თქვი რა გიჭირს და მე დაგეხმარები.

– ვერ დამეხმარები.

– რატომ, უკვე გარდაიცვალა?

– არა, ცოცხალია, მაგრამ მე თვითონ მთვლის არარაობად.

– უღალატე?

– კი.

– უყვარდი?

– ძალიან.

– მერედა არ გაგიგონია? თუ ქალს უყვარხარ ღმერთის წყალობა რომ გაქვსო?

– ვიცი, მაგრამ, მეც ღმერთმა ასეთი მომავლინა, რომ მაცდური ქალების ბადეში ვილოლიალო.

– მე დაგეხმარები.

– არა, უკვე ჩემი დღეები დათვლილია, აგერ სახლიც თავზე მენგრევა.

– გამოგიტყდები და გეტყვი: მეც დავკარგე ადამიანების ნდობა, უფალმა შენთვის მომადლიერა, კიდევ მოგცა ერთი შანსი, თუ ეს არ გამოიყენე, შენი კვალის ნამცვრევი აღარ დარჩება დედამინაზე.

ნაკვეთჩხალი გაქრა. ამირანმა „მამაო ჩვენო“ თქვა და ზეზე წამოიჭრა. არა, უსათუოდ მომეჩვენა, გარეთ გამოვიდა, წვიმას გადაელო. ეზოსთან სატვირთო მანქანები გაჩერდნენ, წითელი სახურავით და სახლის თავხეებით დატვირთული. ღმერთო ჩემო, ეს რა ხდება ჩემს თავსო და ჩაიკეცა. ძია კაცო! - ჩამოსძახეს მანქანიდან – წყალობაა, წყალობა უფლისგან, მიიღე ღმერთკაცისგან საჩუქრები. ერთ კვირაში მოვალთ, სახლს კიდევ შეგიკეთებთ და სახურავსაც გადაგიხურავთ.

ამირანმა წამოიწია, სახლში ლასლასით შევიდა, თავის თავს სრულ მოაზროვნე ადამიანად აღარ თვლიდა, ბადე გამოიტანა, თევზის ჭერას გულს გადავაყოლებო და მდინარე ძირულასკენ გეზი აიღო. შიშისა და სიცივისაგან კბილი-კბილს აცემინებდა.

მდინარის პირზე ცეცხლი შენიშნა, იფიქრა, იქნებ ცოტათი მაინც გავთბეო და იქით გაუხვია. ნედლი ტოტები ალზე ტკაცუნობდნენ და ნაპერწკლებს ყრიდნენ, ხის კუნძი მოძებნა, ცეცხლთან ჩამოჯდომა მოისურვა.

არ მიხვიდე, ჩამოსძახა ხმამ, მაგნაირმა მაცდურმა სითბომ დაგლუპა, შენ სახლში მეუღლე გყავს, ის გაგიღვივებს ერთგულების ცეცხლს. სახლში წადი! შენგან გამწარებული მეუღლის გული როგორმე უნდა შემოიბრუნო, მან შემოგწირა სიცოცხლე, გაჩუქა შვილები, დათმო სიმდიდრე და შენ ღარიბ ქოხში არჩია ყოფნა. მიდი მასთან, ჩემი ამაგიც არ დავინწყო, თორემ ისე ჩაიძირები, მატლივით გაგსრესენ.

სახლის მხრიდან ხმები მოდიოდა, მომანოდე, აბა, ჰე, სალამომდე მოვრჩეთ. ეჰე, ჰე, თქვენ ვინ ხართ მანდ, კეთილო ანგელოზებო? ჩვენ ღმერთკაცის დავალებას ვასრულებთ. თქვენ ერთი კვირის შემდეგ დამპირიდი მოსვლას. კი, ასე იყო ნამდვილად, მაგრამ ღმერთკაცს გაუგია შენი მეუღლის ტკივილი და მისი გულის გასახარად დავგაჩქარებინა სახლის დახურვა.

– ვაჟკაცებო, სახელი მაინც მითხარით, იმ ღმერთკაცის.

– სახელს არ ამბობს, ისე აკეთებს სიკეთეებს. შენი ამბავი ერთმა მწერალმა ქალმა უამბო მას და აი, ახლა ხომ ხედავთ, როგორ ვშრომობთ. ასე დაგვაბარა: შენც შენი სიკეთის აგური დადე სხვებისთვისო.

ამირანს თითქოსდა მაშინ გაახსენდა ცოლის არსებობა, ოთახში შეიჭრა... – მე დავბრუნდი – თქვა და თავდახრილი იდგა მეუღლის წინ.

იდამ გაუღიმა, მოდი ამირან, შვილებს სჭირდები, თორემ ჩემი სიცოცხლის დღეები შენ დიდიხანია მოკალი. ხედავ იდა, ჭერი იხურება, ეგებ ჩვენს სახლში გულის სითბოც დატრიალდეს. არა მგონია ამირან, შენ გულის სითბოს ფასი ისწავლო. იდამ ამოიოხრა და ლექსით უთხრა სათქმელი:

ტკივილების სანუთრომ, მხოლოდ ჩემთან იარა,
დამაბერტყა სევდა და თვალი დამიბრიალა.

ცრემლი ბევრი მომგვარა, სიყვარული კი არა,
გამაშორა შენთან და ახლა მოგატრიალა.

გარეთ ქარმა დაიზუზუნა, ბუხარში ჯერ კვამლი დადგა... მერე კი ერთბაშად ავარდა ალი, ეს ცეცხლი ოჯახის სიყვარულის ცეცხლი იყო, სახლში გულის სითბო დატრიალდა.

სამზარეულო „აპეტიტო“

სამედიცინოს ინსტიტუტის მეტროს ამოსასვლელთან მეგობარი შემხვა, ქალბატონი ლუარა სორდია, გზა ფეხით გავაგრძელეთ. ერთ-ერთ კაფეს ჩავუარეთ, საიდანაც სასიამოვნო და თავბრუდამხვევი სუნი გამოდიოდა, სურვილი გაგვიჩნდა კაფეში შევსულიყავით... ჩანაფიქრი სისრულეში მოვიყვანეთ. კარებს ასეთი წარწერა ამშვენებდა:

„საოჯახო სამზარეულო „აპეტიტო“ გეპატიჟებათ ჩვენთან, სადაც შეგიძლიათ მიირთვათ როგორც ცხელი კერძები, ასევე სალათები, შეკვეთის შემთხვევაში ყავა უფასოა. ვიღებთ შეკვეთებს სადღესასწაულო სუფრისთვის ადგილზე მიტანით. მისამართი: ვაჟა-ფშაველას 27, რესპუბლიკური საავადმყოფოს შესახვევი. ტელ: 30-90-73, მობილური: 895-63-64-30.“

კაფეში შესვლისთანავე ჩვენი ყურადღება მიიქცია ლამაზად და კოპნიად მოწყობილმა ოთახმა, სალაროსთან მივედით, რათა ხაჭაპურის დაკვეთა მიგვეცა და ფული გადაგვეხადა. ფული მერე გადაიხადეთ, დაბრძანდით მაგიდასთან და ხაჭაპურს და წვენს მოგართმევთ. თეთრად გაქათქათებული სკამი ნაზად გამოვნიეთ და დაველოდეთ მომტანს. უცებ ნუთიერი დუმული ჩამოვარდა, შევხედე მეგობარს და შევნიშნე რომ სადღაც შორს იყო მისი ფიქრი გაფანტული.

სახეზე ნალველი ეტყობოდა, მოურჩენელი ნალველი. გამახსენდა რომ იგი ლამაზი სოხუმის მკვიდრი იყო, რომელიც ამჟამად არაფრისმომტან პოლიტიკას შეწირვოდა. მე კი ასეთი ფიქრი ამეკვიცა: აღარ არის ლალი, თვითონაც დათრგუნულია და სხვასაც ამძიმებს. ვიგრძენი რომ, კაფეს მეპატრონეს სულში ლამაზი იდეებით დატვირთული გემი აქ გაეჩერებინა... კაფეში შემომსვლელებიც თითქოსდა საგანგებოდ გაფაქიზებულ-მონესრიგებულნი იყვნენ.

მიმტანმა არ დააგვიანა, მაგიდაზე იმერული ყველით დამზადებული ხაჭაპური დაგვილაგა და უკან გატრიალდა.

სასიამოვნო აღნაგობის ქალბატონი მაგიდას მოუახლოვდა და დაჟინებით დამაკვირდა, მე მგონი არ უნდა ვცდებოდე, მომმართა ღიმილით. თქვენ, პოეტი გულნაზი ხარაიშვილი ხართ, თქვენ კი ქალბატონი მეცნიერი, ლუარა სორდია.

– მერედა თქვენ საიდან გვიცნობთ?

– აკადემია „ქალდეაში“ ღონისძიება ტარდებოდა. იქ ვიყავი მონვეული და იქიდან გიცნობთ.

– ასე გავიცანი „შემოქმედი მარინა“, ქალბატონს იმ წუთში გულის კარები გამოუღე და გაიმართა დიალოგი ჩემსა და მარინას შორის:

– მარინა, რამ გადაგანყვეტინა ქართული სამზარეულოს გახსნა?

– სპეციალობით მუსიკოსი ვარ. ბავშვობიდან მიყვარდა სამზარეულოში ტრიალი, ჩემი ოცნება იყო კვების ობიექტი გამეკეთებინა.

– რომელი კუთხის საჭმელს ანიჭებთ უპირატესობას?

– იცინის... იმერელი ვარ და იმერულს ვანიჭებ უპირატესობას.

– ქალბატონო მარინა, მეც საჩხერიდან ვარ, ჰოდა, რადგან ერთი კუთხის ადამიანები გამოვდექით, თქვენთან ერთად, ღონისძიებაზე მონვეული სტუმრები რომ მოვიყვანო არ შემარცხვენთ?

– რა თქმა უნდა არა! ყველაფერს გავაკეთებ იმერული გულკეთილობით და სითბოთი.

– ქალბატონო მარინა, დაოჯახებული ხართ?

– ხმამალა გადაიკისკისა, ისეთი მეუღლე მყავს, ყველა ქალბატონმა ინატროს ისეთი, როგორიც ჩემი მეუღლე გახლავთ. ორი შვილი გყავს. ორივეს უმადლესი განათლება აქვთ მიღებული.

– გასათხოვარივით გამოიყურებით.

– ჩემი ქმრის დამსახურებით.

– სასმელები თქვენთან აკრძალულია?

– დიახ! აქ სასმელები მხოლოდ წვენებით შემოიფარგლება, ალკოჰოლური სასმელები აკრძალულია.

– როდის გახსენით კაფე? ბარბარობის დღესასწაულზე ქალბატონო მარინე, გფარავდეთ წმინდა ბარბარე. ფეხბედ-ნიერი ყოფილიყოს თქვენთან ჩემი სტუმრობა.

ხაჭაპური მართლაც არაჩვეულებრივი იყო, დესერტიც ზედმინდებით იყო შეზავებული, ნამოვედით ლამაზი შთაბეჭდილებებით. ნამზადში დიდი გემოვნება იყო ჩადებული, მუსიკალური ხელოვნება და ვირნმუნე, რომ ადამიანთა შესაძლებლობებს წინ ვერაფერი აღუდგება.

წვიმს რუსთავის ქუჩებში

ცამ პირი გახსნა და ზეციდან ქუჩებში თითქოს კოკით ასხამენო წყალს, წვიმა ისე ეხეთქებოდა ტკივილებით დამძიმებულ დედამინას...

ძილბურანში ჩამესმა მომძლავრებული ქარის გაანჩხლება... თვალეზი გავახილე და ფიქრს მივეცი თავი. როდემდე უნდა იყოს ცრემლიანი დღეები... ტირის ბუნება. ფიქრის უღელს აპეური კარგად მოვარგე და წერა დავინყე.

უნდა ვეცადო, ეს ღრუბლები დავნიწკნ-დავშალო,

მერე მივწვდე და... მზის სხივები ჩამოვინიო...

რას შემეჩვიე შავი ფერის ცრემლის თავშალო,

ჩემგან შორს წადი და საერთოდ აღარ მენვიო...

დილის განთიადზე ქარიშხალი ჩადგა... მაგრამ მსხვილი კოკისპირული წვიმის თქემი თავგამოდებით ფანჯრის რაფაზე კაკუნს განაგრძობდა. გალუმპული ხეების ტოტები, დაყეყილ-დაკოჭრილი ხალებით იყვნენ მორთულ-მოკაზმულნი – წვიმდა რუსთავის ქუჩებში...

დიდხანს შევცქეროდი ფანჯრის დაორთქლილ მინას... რომელსაც გარედან ეცემოდა წვიმის მსხვილი წვეთები. თითოეული ადამიანი ინდივიდუალურია, ზოგს წვიმა უყვარს, ზოგს აბობოქრებული ზღვა, რადგან მისი სული მას გავს. ბორგავს, შფოთავს, განიცდის, ადგილს ვერ პოულობს. მე მათ ყოველთვის ვუგებ... მაგრამ მათთან არ ვჩერდები.

ბავშვობიდან, როცა აღქმის უნარი გამიჩნდა, გაზაფხული შემიყვარდა და მიყვარს დღემდე. გაზაფხული... მშვიდი

და ლამაზი. როცა თოვლი აიკრეფს თავის კალთებს, რიროჭრელის დროს, ია-იები რომ წამოყოფენ დაუპატიჟებელ სტუმრებივით თავებს. ვუყურებ მათ და ვტკბები. ისინი წმინდანებივით გამოიყურებიან.

მათ ჩემს სულს ვამგვანებ, ჩემი სული მათსავით ნაზია. მიყვარს თეთრად გადაპენტილი ტყემლები, იასამნის ფერი, ვარდების ასურნელება, მარადმწვანე ბორბალას აყვავილება. წელიწადის ეს დრო საჩხერის რაიონის სოფელ ხვანში, ზღაპარეთია... იქ ამ დროს ბუნება საქორწილოდ მორთულ პატარძალს გავს.

ამ ლამაზ გაზაფხულს შევადარე მოჩუქურთმებულ ოთხ ფიცარში ჩასვენებული ოცი წლის ნინო ფხიკიძე, რომელიც ავარიის მსხვერპლი გახდა. წამით ჩემი ტკივილი დავასვენე... კი არ დამავიწყდა, დავასვენე და ხმამაღლა წარმოვთქვი ეს სიტყვები. შვილო ნინო, უფალმა თავის სარძლოდ ხომ არ წაგიყვანა-თქო. გვერდით ჩემი რძალი, ეკატერინე ფხიკიძე მომყვებოდა და შვილიშვილი თეონა სხირტლაძე. სადედოფლოდ გამზადებული ნინო, ჩემი რძლის ბიძაშვილის შვილი გახლდათ, ოცი წლის ნინო ფხიკიძე. მძლოლს ნინოს გარდა სხვების ცოდვაც ტანჯავს ციხის კედლებში. ჩემი მწუხარება მოთმინების ზღვარს ცილდებოდა, ნასვამ მდგომარეობით დაღუპული ახალგაზრდის სიცოცხლე, მიწიერ ცხოვრებას ტოვებდა.

ჩემი გული კალაპოტიდან გადმოვარდნილ მდინარეს ჰგავდა, ლამაზი გაზაფხული მაინც მიყვარდა, მაგრამ ტკივილი და სილამაზე აინონა-დაინონას თამაშობდნენ ჩემს ფიქრებთან. რითი უნდა მენუგეშებინა ჩემი რძალი, რომელმაც ოთხი თვის წინ, თვრამეტ თებერვალს მეუღლე დაკარგა, ბედით თუ ექიმის შეცდომით. „ეს ღმერთმა განსაჯოს“. ან კიდევ ოცი წლის ანგელოზის მშობლები და დედამამიშვილები, თუ არა რწმენით. იქ, მაშინ ამის თქმა საჭიროდ აღარ ჩავთვალე და ქალაქის ფურცლებით მინდა გავესაუბრო ქირისუფლებს. „მწუხარე დედავ“, ჩვენც იქ წავალთ, „ვილოცოთ“, რომ მიცვალებულები ცათა სასუფეველში მოხვდნენ... ნინოს კი ლექსის სტრიქონებით მივეფერები:

ცრემლის კაბა შეგიკერეს საპატარძლოდ,
ახლობლებმა გულის მკერდზე ამოგტვიფრეს.
წაგიყვანა, მჯერა ღმერთმა თავის სარძლოდ,
იქნებ მართლაც „გაზაფხულად“ გამოგკვირტოს.
მაყრად ვიცი ჩემი შვილიც იქ დაგხვდება,
იქ მისვლამდე ვიცი სითბო უკვე იგრძენ.
შეგვიცოდეთ ჩვენც დედები, რა მოხდება,
რადგან გული განშორებით გადაჯიჯგნეთ.
მწამს სიკეთით მადლს სიუხვით დაარიგებთ,
ცის სულებთან სიალალით დაიმკვიდრებთ,
დაგიჩოქებთ... გეხვეწებით ეს გამიგეთ
უხმო ცრემლში თუ დავიხრჩო არ გაკვირდეთ.

„წვიმს რუსთავის ქუჩებში“

ახლა უკვე ცრემლით შეკერილ შავ შარვალ-ხალათში ირაკლი ჭოლოკავა უტოვებდა სამ ობოლს ფერიასავით თეთრ, ქათქათა მეუღლეს გასაზრდელად. ორი თვის პატარა თითქოს ხვდებოდა მამის განშორებას და აღუ-აღუთი გამო-ხატავდა სიმწუხრეს. ვუყურებდი მწუხარე ჭირისუფლებს და გაოგნებული ვიდექი ახოვან, ლამაზ ირაკლის ცხედართან, ტელეფონის ზარმა გამომაფხიზლა... გენაცვალე როგორ ხარ?... მაია ტყემალაძე მირეკავდა. ერთი წუთით გარეთ გამოვედი. გენაცვალე, მეორდებოდა ტელეფონში ხმა აბა, როგორ ხარ? უნდა გაუძლო დიდ ტკივილს, ჭკვიანი შუბლი და ლამაზი თვალები უნდა დაგიკოცნო, როგორ მინდა ახლოს ვიყო, მოგეფერო და განუგეშო. მაიკო, შენმა სიტყვებმა სიცოცხლეზე დამაფიქრა და იცი?... სიკვდილი აღარ მინდა. ოთახში შევეტრიალდი და უკვე ვიცოდი ჭირისუფალი რითი უნდა მენუგეშებინა. ცნობილ პოეტს მურად ჭოლოკავას ხელში ეჭირა ირაკლის სურათი და ფიცს დებდა შვილის წინაშე, რომ მის ბიჭს გაზრდიდა და მერე ისურვებდა ირაკლის-თან წასვლას. არ გამკვირვებია ეს ფიცი, რადგან რუსთავის ახალგაზრდა ხეს ხომ ჩემი შვილის ტოტიც ჩამოატყდა და

მეც იგივეს ვფიქრობ, რომ არ უნდა დავამძიმო შვილის სული და მივეხმარო რძალს ობლების გაზრდაში.

ირაკლი ჭოლოკავა ისეთი ჭკვიანი იყო, მიკვირს, მინამ როგორ მიიღო. ბოდბეში ექსკურსიაზე მისი სამარშუტო მიკრო ავტობუსით გვყავდა კოლეჯის ბავშვები წაყვანილი, მწვადი შეწვა და თავის ხელით მომართვა, ნახეთ რა გემრიელიაო მითხრა. ეამაყებოდა, რომ პოეტის შვილი იყო და კითხულობდა მურად ჭოლოკავას ლექსებს. ათასნაირი ხილითა და ნამცხვრით სავსე სუფრაზე მასპინძელივით დაგვტრიალებდა. მეტ ყურადღებას მე მაქცევდა, ალბათ გული უგრძნობდა, რომ ჩემი შვილის დაღუპვიდან სულ რამოდენიმე თვეში ისიც გამოეთხოვებოდა საყვარელ რუსთავს.

ძმა რომ დამელუპა, ლევან ხარაიშვილი ოქტომბერში თოვლი მოვიდა, ალბათ ჩემი მშობლების ცრემლები თოვლის ფიფქებად გადაიქცნენ და ხვანის ტყეებს დაათოვეს. ირაკლიმ მაშინაც უშიშრად ჩამოიყვანა ჩემი თანამშრომლები საჩხერის რაიონში.

„წვიმს რუსთვის ქუჩებში“

სევდამ წალეკა იმედის გაზაფხული, მერცხლები აღარ ჭიკჭიკებენ ძველებური ჰარმონიით... ჩიტებიც ნალვლობენ... დედები ტირიან... შვილები მამებს ელოდებიან... ოცი წლის ნინო ფხიკიძე მჯერა უფლის სარძლო გახდებოდა.

მწუხარებამ უკვე ზენიტს მიაღწია

გადადულდა ჩემი ცრემლი სევდის ქვაბში.

ნოემ ზღვაში კიდობანი დაარნია

და ვიხილე მე სამივე ყველა მათში...

„წვიმს რუსთვის ქუჩებში“

ეს კი ჩემი შვილის მონატრების ცრემლია... და მაინც მიყვარს გაზაფხული, რადგან ნოეს კიდობანში დავინახე სიკეთის მთესველნი. ფიქრით გზას ვიკვლევ, ცას ვცდები, მიღმითში ვიკარგები, იქ დავბორიალობ და ვეძებ მონატრებულ შვილს...

გრძნობის მდინარე

თბილისი... მონყენილი ამინდები, სევდიანი დღეები, სულის წვიმები, დაკორტნილი გული, ატირებული თვალები, სევდიანი თავგადასავლები... ყველაზე ძნელი უიმედობაა მაინც, და ზოგჯერ ხდება ცხოვრებაში ისეთი სიახლე, რომელიც კვლავ ფეხზე წამოგაყენებს, იძულებულს გაგხდის, სხვათა მაგალითის მიმცემად კვლავ იარსებო, დაუსვა ნერტილი სულის გამყინვარებას, იფიქრო სხვებისთვის, იზრუნო მათი ბედნიერებისათვის, გაბრწყინებული თვალებით შეხედო, ვითომდა, შენს თავს, თითქოს მხოლოდ მზის სხივები დაფოფინობს, წვიმას ერთხელაც არ დაუსველებია მხრები, გული არ აგტირებია, სიმწრით ტუჩები არ მოგიკვნეტია, გამწარებულს მიწა არ მოგიპოტნია. თავგადასავლები? ჰმ!... რა მოსაგონებელია, არც ღირს გახსენება, დაისევდებით... და მე არა ვარ ის პიროვნება, რომ ვინმეს ცრემლი მოვგვარო თვალებზე, გაიხარეთ ყველამ, არც იფიქროთ, რომ თქვენი სიხარული არ მიხაროდეს, ძალიან შეცდებით იმაში, თუ ასე მიცნობთ. ჩემი მისამართით უარყოფითად მოაზროვნებასაც ღმერთმა შეგინდოთ. ამინ!

მე კი ახლა ლამაზ წყვილზე მინდა გესაუბროთ: ჯულისა და რობეზე. მიწვეულები ვართ ქალბატონ ჯულიეტა ალავიძესთან საერთაშორისო – კემბრიჯის კავკასიის მოსამზადებელ ცენტრში: დიდი მოგზაური ჯუმბერ ლეჟავა, ჟურნალ „მოგზაურის“ რედაქტორი დალი აბესაძე, პოეტი ლამზირა შეყილაძე, აკადემიის სწავლული მდივანი, პროფესორი გიორგი ბეჟიტაშვილი და სხვები.

საერთაშორისო – კემბრიჯის კავკასიის მოსამზადებელი ცენტრის ხელმარცხნივ პატარა სამლოცველო ისე ფაქიზადაა მონყობილი, მნახველის ყურადღებას მიახლოებისთანავე მიიპყრობს. თლილი ქვებისაგან გაკეთებული კიბეები, ნაირნაირი ვარდები, ეზოში პატარა აუზი. თითქოსდა, სიყვარულის თვალებით შემოგვციცინებენ უსულო საგნებიც კი...

ვინ არის ჯულიეტა ალავიძე? ეს ის ქალია, რომელიც ყველა სიკეთითა დაჯილდოვებული, გარეგნულადაც შემკუ-

ლი-ფერია მისი მოცემიციმე თვალები ისე ანათებს, როგორც ღამეში ანთებული ნათურა, გარეგნულად მეტად ფაქიზი, საშუალო აღნაგობის, ვერცხლისწყალივით მოძრავი ქალბატონი, გული მეუღლისადმი დიდი სიყვარულით აქვს გათანგული სხვათა მამებელი, ლუკმის გამზიარებელი, სიკეთის უხვად გამცემი, ენის, მამულის, სარწმუნოების დამცველის...

ცათა სასუფეველი იმ საგანძურსა ჰგავს რომელიც კაცმა იპოვა მინდორში და იქვე დამარხა. შემდეგ ნავიდა გახარებული, ყველაფერი გაყიდა, რაც ჰქონდა და ის მინდორი მთლიანად იყიდა.

რობემ საგანძურივით იპოვა ჯულიეტას გული, შემდეგ გახარებულმა ყველა და ყველაფერი ჯულის სიყვარულს შემოაფრქვია ძვირფას მარგალიტად. ჟულიც ასეთ მარგალიტს მთელი ცხოვრება ეძებდა და, როდესაც თავის საკუთრებად დაინახა მას ისე უფრთხილდება, როგორც საკუთარ სიცოცხლეს.

რობესთან გასაუბრება მომინია, ჩემთვის დაუჯერებელ ამბავს ყვებოდა, რალაც შეყოყმანება შემატყო, მან სიმართლის დასაბუთებლად ფიცი მოიშველია. ჯულისა და ჩემს გრძნობას გეფიცებით მითხრა:

მე ჩემს სიცოცხლეს ვანაცვალე ჯულის,

ჩემშია იგი იად დარგული...

მისთვის მოვივლი მთელ სამყაროს და...

ჯული გულში მყავს ამოქარგული.

სალამო წარიმართა შემდეგნაირად: მოსამზადებელი ცენტრის ახალგაზრდებმა, ჩოხებსა და ქართულ სამოსებში ჩაცმულმა გოგო-ბიჭებმა ეზოშივე შადრევნებთან და ვარდების ხეივნის იგვლივ ჩაატარეს კულტურული ღონისძიება.

ღონისძიების მეორე განყოფილება სუფრის გამასპინძლებით გაგრძელდა. იქაც გაიმართა სიმღერები, დალი აბესაძისა და ახალგაზრდების შესრულებით.

დალი აბესაძისათვის უფალს ყველაფერი მიუცია: გარეგნული მშვენიერება, გონებრივად გამორჩეული დიდი ხელოვნების ნიჭი, ღრმა ინტელექტი და ქალური სინაზე. ბედს კი ელოდება, იგი ღირსია ისეთი ღირსეული მეუღლის, რო-

გორიც რობეა, დაველოდოთ მოვლენებს. სიყვარული არ უნდა შეფასდეს არანაირი ფასეულობებით, მთავარია, გიყვარდეს ისე, როგორც რობესა და ჯულის უყვართ ერთმანეთი და ისე, როგორც ბატონ ჯუმბერ ლეჟავას თავისი მეუღლე ქალბატონი ლიანა ალიბეგაშვილი.

სუფრას ხელმძღვანელობდა ჯემალ მელქაძე, საქართველოს რადიოს პირველი ხმის დირექტორი. ბატონმა ჯემალმა წაიკითხა პოეტ ლამზირა შეყილაძის ლექსები, მეც ჩემი შევაშველე და მოგზაურმა, ბატონმა ჯუმბერ ლეჟავამ შემაჯამებელი სიტყვა წარმოთქვა. მის თვალს არ გამოჰარვია ჯულისა და რობეს ერთმანეთისადმი ურთიერთპატივისცემა და მათი დიდი სიყვარული. მან ეს ერთგულება ჩვეულებრივად აღიქვა, რადგანაც თავისი გარდაცვლილი მეუღლე, ქალბატონი ლიანა ალიბეგაშვილი თვითონაც ასე უყვარდა...

ურთიერთობები გაგრძელდა, ამ დიდ ფორუმს უკვალოდ არ ჩაუვლია. აკადემიის

სწავლული მდივნის ბატონ გიორგი ბეჟიტაშვილის წინადადებით, მოსამზადებელი საერთაშორისო კემბრიჯი – კავკასიის ცენტრის ხელმძღვანელი ქალბატონი ჯულიეტა ალავიძე არჩეულია ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის აკადემიკოსად, თავისი დამსახურებებიდან გამომდინარე, ქალბატონ ჯულიეტას ურთიერთობები დამყარებული აქვს დიდ ბრიტანეთთან, ავსტრალიასთან, აშშსა და ევროპის მასშტაბით, მოსამზადებელ ცენტრში ისწავლება შემდეგი ენები: რუსული, ქართული, თურქული, იტალიური, ესპანური, გერმანული, ფრანგული და არაბული ენების სასერტიფიკაციო პროგრამები. მსურველები სწავლას აგრძელებენ: ინგლისში, ლონდონის, ოქსფორდისა და კემბრიჯის უნივერსიტეტებში განვლილი პროგრამის შესაბამისად. ჩენტრს აქვს ერთობლივი პროგრამები: ინგლისური ენის ყველა დონის მსურველს შეუძლია გაემგზავროს ინგლისში, გამგზავრევისთვის ცენტრს აქვს შეღავათები.

ბოლონიის პროცესის მოთხოვნების შესაბამისად, ცენტრი მდებარეობს ეკოლოგიურად სუფთა და დაცულ ტერი-

ტორიაზე, თბილისის ულამაზეს ნაწილში. იქ მაცხოვრებლებმა უბანს სიყვარულის უბანი დაარქვეს.

ქალბატონი ჯულიეტას ქალური სათნოება მწვერვალების გზის საგზურია, იგი ერთგულია ყველა თავისი ნათქვამი სიტყვის. ქალბატონი ჯულიეტა თვითონ არის სიყვარულის გრძნობის მდინარე, რობეს დამფასებელი, ერთგული, მას უძღვნის ყველას და ყველაფერს.

ჩემთან?.. ჩემთან წარსულის დარღია ჩაბუდებული, იმაზე მეტი, ვიდრე თქვენ ხედავთ ეს ღამით ხდება, როცა ყველას სძინავს. ძილის წამალივით დარდი არტახებად გადამეკვრება ხოლმე მთელ სხეულზე, მის მარწუხებში ვარ გასალტული, მთელი ღამე დარდის მდინარეებში ვცურავ.

დილით?.. ისევ გრძელდება სხვათა სიხარულის ცქერა, ეს იმდენად მახარებს, რომ სიცოცხლისაკენ მაქეზებს. მინდა დავტკბე თქვენი ბედნიერებით, თუ ვინმე ბედნიერად გრძნობს თავს. აი, რობე და ჯული რომ არის ისე გიყვარდეთ ერთმანეთი. დედაბუნებას ისინი ერთმანეთისათვის შეუქმნია.

წმინდა სიყვარულს ვუყურებ, ვხედავ,

ერთმანეთისთვის დაბადებულან...

უთქმელი სიტყვაც ცის ლაჟვარდს სწვდება,

გრძნობის მდინარეც ადიდებულა.

დაე, ასეთ გრძნობის მდინარეები იყოს საქართველოს ოჯახების საგზური. ამინ! ...

უცხო ფრინველი

თბილისის ერთ-ერთ ბაღში, რომელიც დედაენის ძეგლის გვერდზეა განთავსებული, ღამაში, ფერად-ფერადი ყვავილები ერთმანეთს ერწურჩულებიან, ჩვენთან რომ მოდის ხოლმე ყოველ საღამოს, ის გოგონა არა ჩანს, ნეტავ სად არის? ალბათ, მალე მოვა, უპასუხეს ყვავილებს ნაძვის ხეებმა.

მტკვრის ხიდი გადმოჭრა ჭრელ სარაფანში გამოწყობილმა ლამაზმა გოგონამ, მისი თვალები ცეცხლივით ეღვარებდნენ. გოგონამ ფეხი აუჩქარა, ვინ იცის, მელოდებიან ჩემი ბალის ყვავილები, ვინ იცის, კიდეც დარდობენ, ხომ არ გაუჭირდა რამეო, ფიქრობენ... ბალის კიბეები სასწრაფოდ ჩაირბინა სიფრიფანა ტანის გოგონამ და ერთ-ერთ სკამზე ჩამოჯდა.

ყვავილების სურნელი მთელი მტკვრის სანაპიროს ეფრქევოდა, ჩიტები ლალად დაფრინავდნენ ტოტიდან ტოტზე, ხოლო ერთ-ერთი უცხო ფრინველი, რომელიც იმ ბალის ბინადარს არ ჰგავდა, იქვე გოგონას ახლოს ჩამოსკუპდა.

– რაო გენაცვალე, ჩემთან ერთად ისვენებ?

შეეკითხა გოგონა.

– კი – უპასუხა ჩიტმა.

– შენ საუბარი იცი? – გოგონა გაოცებული შესცქეროდა ჩიტს.

– დიახ! ვიცი, და თანაც, რამდენიმე ენაზე შემოძლია ვისაუბრო.

– ალბათ, უცხო ფრინველი ხარ! აქ არასდროს შემინიშნებხარ.

– კი! უცხოეთიდან მოვფრინავ და ძლივს ჩამოვალნიე საქართველომდე.

– ძალიან გამახარე.

– დიახ! შენ, შესანიშნავი გოგონა ხარ, ჭკვიანი და ლამაზი.

– რა ვიცი, ჩემო ლამაზო ჩიტუნია, რა გითხრა, დავდივარ ასე აქ ქვეყანაზე, სანდო მოსაწონი მე არავინ შემხვდა. ჩიტმა უცებ ფრთები გაშალა და გაფრინდა.

გოგონა დაფიქრდა, ნეტავ სიზმარი იყო თუ ცხადი? ჩიტი როგორ საუბრობდა. ამ დროს ფეხის ხმა მოესმა. გვერდზე გაიხედა და ხედავს, მის წინ ლამაზი აღნაგობის ორმოცი წლის მამაკაცი დგას. ტანში ჟრუანტელმა დაუარა, ნუთუ ეს არის, როგორ პიროვნებასაც ვეძებდი მთელი სიცოცხლე?.. ახალგაზრდა მამაკაცი ინგლისურად გაესაუბრა გოგონას.

ციდან თვითმფრინავის ხმა მოისმა, მერე სულ ახლოს აგუგუნდა და გოგონას წინ დაეშვა. ხალგაზრდა მამაკაცმა

გოგონას სიყვარული და თვითმფრინავით უცხოეთში გამგზავრება შესთავაზა. გოგონა დაუფიქრებლად დაემორჩილა თავის ბედს.

დედაენის ძეგლი ელოდა ლამაზ გოგონას, ის კი არ ჩანდა, ნაძვის ხეებმა ნალვლიანად ჩამოსძახეს: საქართველოში ეს პირველად არ მომხდარა, შეეგუე ასეთ ამბავს. დედაენის ძეგლმა ამოიკვნესა და... პასუხი კარგახნის მერე დაუბრუნა ნაძვებს, არა, არ შევეგუები საქართველოს გადაგვარებას.

ეს იმხელა დიდი განცდით იყო ნათქვამი, ლამაზ გოგონას მისწვდა, გოგონა დაღონდა, უცხოელმა დაღონების მიზეზი გამოიკითხა, როცა გაიგო რაშიც იყო საქმე, მფრინავს უბრძანა, საქართველოში დაბრუნებულიყო. დედაენის ძეგლთან თვითმფრინავი დაფრინდა, წვილი ქალ-ვაჟი ვნებიანად ჩაეკრა ერთმანეთს და იმ დღიდან ლამაზი შეყვარებულები ყოველ დღე დადიან ბაღში. ნამდვილ სიყვარულს დიდი ძალა აქვს, საუბრობენ ბალის ვარდები, მაგრამ ქართველი ქალის სამშობლოს სიყვარულს არაფერი შეეძრება.

სიყვარულით გამთბარი გული

კოკისპირულად წვიმდა ჩემს დაბადების დღეს, ალბათ. ხუთ მაისს მოვლენილვარ ამავე სოფელში. მაისი ვარდობის თვეა, ხომ შეიძლება ამ დღეს დიდი ქარიშხალი ყოფილიყო, ალბათ იყო... რადგან ჩემი დაბადებიდან დღემდე ჩემს გულში ხშირი წვიმებია. წვიმას ვინ დაეძებს, ზოგჯერ ისეთი ქარიშხალი ამოვარდება, ასეც მიფიქრია, უკვე დამთავრდა ჩემი ცხოვრება.

დრო მკურნალიაო, უთქვამთ, მე ამ აზრს არ ვეთანხმები. თუ ისე გეტკინა, რომ გულის ძაფი გაგინწყვიტა, იმას დრო არ კურნავს. ავალდებულებ თავს, იცოცხლო, რადგან მარტო იმისთვის არ მოსულხარ ქვეყანაზე, ვინც გული მოგიკლა.

ასეთი გადანყვებილება მივიღე, როდესაც ჩემი უსაყვარლესი შვილი გელა სხირტლაძე უეცრად გამომეცალა ხელიდან, ამ სოფლიდან იმავ სოფელში გადასახლდა, ეს ტრა-

გედია ჩემს ხელში მოხდა და ამას დრო უშველის?.. განიკურნება გული?... თავი არავინ მოვიტყუოთ, უბრალოდ კიდევ ვილაცას სჭირდება და აი, ამიტომ მეტად საჭიროა სიცოცხლე, ვიდრე გინდოდა ტკივილამდე.

2012 წელი... ნაღვლიანად შეალო გელა სხირტლაძის უფროსმა ქალიშვილმა თამარ სხირტლაძემ სუბივილების სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კარები და თვალცრემლიანმა სწავლა მეორე კურსზე გააგრძელა. თეონა მე-12 კლასში იყო ამ გაუგონარი ამბის დროს.

- ბებო, - კრძალვით ამბობს ჩემი ლამაზი ქალიშვილი, - მომზადების გარეშე ვერ შევძლებ უმაღლესში მონყობას, - თქვა და გაჩუმდა.

- ნუ იდარდებ გენაცვალე, იმედი მივეცი და ფიქრში ჩავიძირე.

ცრემლები მომერია, ვცდილობდი, არ დაენახა და ვიშმუშნებოდი, ვწრიალებდი, - თვალი ზეცისკენ გავაპარე და ფიქრით გელას გავესაუბრე.

- დედი, ნუ თუ მხედავ ახლა მე, როგორ მიჭირს უშენოდ, რა გადანწყვეტილება მივილო?...

- ნუ გეშინია დედა, მე შენი ჯანმრთელობისთვის ვილოცებ, უნდა მიმიხედო ჩემ ცოლ-შვილს.

- მერე და რითი შვილო?

- დედა, ხომ გაგიგონია მადლი ჰქენი ქვაზე დადე გაიარე ნინ დაგხვდებაო,

- ეჰ! შვილო შენი მდგომარეობის შემდეგ რაღა ვიფიქრო.

- დედი, მე არ მიჯავრო, აქ მყავს ჩემი კეთილი მამა, ვახტანგ სხირტლაძე, ჩემი ბიძები, ლევანი, პოეტი ბეჟან ხარაიშვილი, გიორგი, ბიძაშვილები და უამრავი ნათესავობა, აქ საქართველოს მთელი სასულეთია, ხდება გასამართლება და ყველას თავისი ადგილი აქვს, თავისი მისიები აკისრიათ ამავე სოფელსა შინა.

- ჰოდა, დედა გენაცვალოს, შენ რომ კეთილი, სამართლიანი და ჯანმრთელი შვილი მყავდი, 39 წლის ნახვედი ცათა სასუფეველში, რატომ?

– ეს იმიტომ მოხდა, რომ მე ბედისწერით მეტი დრო არ მქონდა მიწიერ სამყაროში.

– შვილო, სხვისი გულისთვის ცრემლები დამიღვრია, სხვისი ტკივილით მიცხოვრია, სხვა შემცოდებია, ბედმა შენი თავი რატომ წამართვა.

– პოეტების სტუმარია დარდი და ამიტომ, შენ ბათუ და მერავი გახადე უკვდავი შენი დანერგული პოემებით და ალბათ დადგება ჩემი ჯერი, შეიქმნება აუცილებლად შედეგური ჩემი უკვდავებისა.

– ჰოდა დავიხრჩობი ცრემლებში, შენმა თეონამ რა დააშავა, შენმა პატარა ვაჟუცმა ვახტანგმა, თამარმა და შენმა მეუღლემ ეკატერინე ფხიკიძემ. თეონას ხომ ახლა ეკონომიურადაც სჭირდება.

– მოხდება შენს ცხოვრებაში ისეთი რამ, თეონას რომ ხელს შეუწყობს. ფიქრის დიალოგი შევწყვიტე.

2012 წლის სექტემბერი... მივინდე ბედს და ისე, სხვათა შორის, შევიარე რუსთავის ერთ-ერთ მოსამზადებელ ცენტრში, რომელსაც ჩემი ყოფილი თანამშრომლები ხელმძღვანელობდნენ: ალექსანდრე ბერიძე და ნათია მოსიძე. მოვიკითხეთ ერთმანეთი, გავიხსენეთ ის დრო, როდესაც ერთად ვმუშაობდით. ალექსანდრემ გაიხსენა ის ლექსი, რომელიც მას მივუძღვენი.

ალეკო და ნათია, ორივე ისე მიყვარდა, მათთან ერთად სალომე მენაფიჩიძე. სამივე ერთად გულში რომ გამეთავისებინა, ლექსს დავარქვი „გულის ტიხარი“ (ალექსანდრე ბერიძეს, ნათია მოსიძეს და სალომე მენაფიჩიძეს):

ჩ – უმად მალი-მალ თვალს შეგავლებთ და...

ე – ნდეთ ჩემს სიტყვებს გიგზავნით სიტბოს.

მ – ე ჩემს სიყვარულს კი არ გავალებთ,

ი – მედის ლუკმას მხოლოდ თქვენ გითმობთ.

გ – აივლის წლები ფიქრის ჯირითით,

უ – თქმელი სიტყვა იწვება ცეცხლში,

ლ – ექსებს მოგიძღვნი, ანდა პირიქით,

ი – რმის ნაჯეგ კვალს შევხედავ ეშხით.

ს – ეტყვამ არ გავნოთ, რწმენით იარეთ,
ტ – ოტსაც უფრთხილდით, იქნებ მყიფეა.

ი – ცით სიცოცხლეს გაგიზიარებთ,

ხ – ის ნაყოფივით გული მწიფეა.

„ა – სინეთივით“ შვილები ზარდეთ,

რ – იჟრაჟზე საგზლად დაფქვით ხორბალი,

ი – არეთ წინ და ღმერთს თავი ანდეთ,

ას წელს დაიხვევს წლების ბორბალი.

საუბარი გავაგრძელებთ. ისე, სხვათაშორის შეევეკითხე ქალბატონ ნათიას თუ რა ღირდა მათთან თითოეულ საგანში მომზადება. რა თქმა უნდა ფასი მითხრა.

– რატომ გაინტერესებს? შემეკითხა, ქალბატონი ნათია.

– ჩემი გელას ქალიშვილი მინდა უნარებში მოვამზადო.

– სხვა საგნებში ვისთან ემზადება?

– არავისთან.

– ოთხივე საგანში ჩვენ მოვამზადებთ.

– არა! არ შემიძლია გადავიხადო, უნარებშიც გამიჭირდება და ცრემლები მომერიან.

– როგორ გეკადრება, ჩვენო საყვარელო დედიკო (ასე მეძახოდნენ სამსახურში), შენგან არაფერს ავიღებთ, ახლავე დაურეკე შენს შვილიშვილს დღესვე დაინყოს მომზადება, ისედაც დაგვიანებულია, მაგრამ თუ თვითონაც მოინდომა აუცილებლად მიიღებს დამაკმაყოფილებელ შედეგს... და მე ვიგრძენი, კიდევ არიან ადამიანები, რომლებსაც ვუყვარვარ, სევდიანი, დარდნამოსხმული. ასეთი ბევრი მყავს გვერდით: ფშავ-ხევსურეთის მიტროპოლიტი მეუფე იორამ იორამაშვილი, პროფესორი ლაურა სორდია, ლამარა გერგეადავა, ვანო შუშტაკაშვილი და მრავალი სხვა... მაგრამ ამ შემოთავაზებამ დამაბნია, რადგან თვითონაც ახალი გახსნილი ჰქონდათ მოსამზადებელი ცენტრი და ვგრძნობდი რომ ფინანსებში სახარბიელო მდგომარეობა არ უნდა ჰქონოდათ, მაგრამ მე არ შემამჩნევინეს, უფრო მეტიც, თავის კუთვნილ ფართში ერთი საკმაოდ დიდი ოთახი დამითმეს, სადაც შემეძლო, თბილის-

თან ერთად პარალელურად ჩემი საქმეები მეკეთებინა, კერძოდ, ჟურნალ „ათინათის“ რედაქცია მქონოდა.

რაც შეეხება თეონას, არც ერთი პედაგოგისაგან არ უგრძნია უყურადღებობა, პირიქით, ეფერებოდნენ, ანებივრებდნენ და ასწავლიდნენ.

მადლობა უნდა გადავუხადო თითოეულ პედაგოგს.

ქართულ ენასა და ლიტერატურაში – ნათია მოსიძეს.

უნარებში – მათა ყუშიტაშვილს,

უცხო ენაში (ინგლისურში) – ეკა კეკელიძეს,

ისტორიაში – მანანა ბასილაძეს.

მათი დამსახურებაა დღეს თეონა სხირტლაძე სტუდენტი რომ არის.

ნათია მოსიძეს მოსამზადებელმა ცენტრმა იმ დონეზე მომიმზადა შვილიშვილი რომ თეონა დაენია ცოდნით მათ, რომლებიც 3-4 წელიწადი ემზადებოდნენ ამა თუ იმ საგნებში.

უფალო ღმერთო ჩვენო, მოწყალეებითა შენითა მიანიჭე მათ სიკეთის დათესვის უნარი და ყოველი განსაცდელისაგან დაიფარე, ამინ!... რადგან მე მათგან სიყვარულით გამთბარი გულით დავიარე რუსთავსა და თბილისს შორის.

თეონამ წარმატებით ჩააბარა ეროვნული გამოცდები და დღეს იგი ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტია, ფსიქოლოგიის განხრით. ღმერთო სიკეთის გზაზე ატარე ჩემი ობლები, ამინ!...

ჩემს თავს „ზიზილას“ დავარქმევდი

რატომ მტკივა ასე ძალიან შინაურებისა თუ უცხოთა ტკივილი. მე ჩემს თავს „ზიზილას“ დავარქმევდი. ზიზილა ხომ თავმდაბლობისა და უბრალოების სიმბოლოა.

დიდებულ მზეს ისე არავინ და არაფერი უყვარს, როგორც ყვავილები. ყვავილებმა ეს კარგად იციან და კეთილმფარველს სხვადასხვა სურვილით მიმართავენ.

ერთადერთია ვისაც თავმდაბლობის გამო არასოდეს მიუმართავს მზისთვის, პატარა ზიზილა არის,

– ჩემო პატარავ, რატომ არაფერს არ მთხოვ: ნუთუ არაფერი არ გსურს და არაფერი გენატრება? – ჰკითხა ერთხელ გაკვირვებულმა მზემ და მოეფერა ზიზილას.

– ზიზილამ ნაზად დახარა თავი დიდებული მზის წინაშე და მორიდებულად მოახსენა:

– თქვენო ბრწყინვალეზე, მე პატარა ვარ, უბრალო, ღარიბი, მაგრამ გულს შური არ მეკარება. ჩემი უბრალოება უყვარს ხალხს, ამიტომ ამით ვკმაყოფილდები.

ჰოდა აი, ასე, მე ჩემს თავს ზიზილას დავარქმევდი, ჩემს უბრალოებით და სხვისი ტკივილების გაზიარებით.

საქართველოს ყველა კუთხე ლამაზია თავისი გეოგრაფიული მდებარეობით.

საჩხერის რაიონი – სოფელი ლიჩი მარადმწვანე ნაძვებში და ნაბლის ხეებში ჩაფლული სოფელია. აქ გაიზარდა ბატონი ჯუმბერ ხარაიშვილი, რომელმაც ქალვანის საშუალო სკოლა ოქროს მედალზე დაამთავრა, შემდეგ უმაღლესი და ასე კაცური კაცობის სახელით ცხოვრობს დღეს თბილისში თუ იმერეთის მხარეში. მისი სახელი სიამაყეა მისი ახლობლებისა თუ მისი ნაცნობ-მეგობრებისათვის. ჯუმბერის შვილია „კოკა“ რომელსაც ახლა ცის ბინადარნი ეფერებიან. სულთან კავშირი ჩემი ენით საუბარი ეს ღვთის კარნახია, ვერ დავწერ და არც დავწერ მწუხარების ამსახველ ლექსს თუ მინი პოემას, თან აკროსტიქით და აი, ამიტომ:

მე ისევ უფლის რწმენამ მიშველა,

და ყველა დარდი სევდის ჩავრაზე...

იქნებ, ჩემს ბედზე აღარც გავბრაზდე?

რადგან მე ჩემს თავს ზიზილა დავარქვი. ისევ ძველ თქმულებას დავუბრუნდები.

მზე ჩაეძია ზიზილას – მაინც რას ინატრებდი?

– ზიზილამ უპასუხა: ვინატრებდი ვიყო ისევ უბრალო, მაგრამ მქონდეს უნარი ვახარებდე ჩემებრ უბრალო ადამიანებს.

მე თუ კითხვას დამისვავთ მკითხველო, რას ინატრებდიო, გიპასუხებთ: ვინატრებდი რომ მშობლები შვილის სიმწარეს არ უნდა მოესწრონ, მე რაც გამოვცადე, სხვას აცილ-

დეს და თუ ბედი ვინმეს აატირებს მიუხედავად ჩემი ტკივილისა, ისე მეტკინება, ისე დაისერება გული ამის ახსნა შეუძლებელია, მოურჩენელია ჩემთვის სხვისი ტკივილი. ამიტომ მიწვევს ბუზლუნი ტკივილთან.

საქმემან შენმა გამოგაჩინოს...

უშანგი მოსიაშვილი

ბატონო უშანგ, ალბათ თქვენ პირველს გაგეხარდებათ თქვენნაირი პატრიოტები თუ ვინმე იქნება საქართველოში, მაგრამ იქნება კი?... მჯერა სული ნეტარებით აგვესებათ, ღამის კომმარული სიზმრებიც აღარ შეგანუხებთ. დამშვიდდებით, იქნებ აღარც კი მიუტრიალდეთ იმ ისტორიული თემატიკის შექმნას, რასაც თქვენ აკეთებთ, ხარჯავთ დროს და ფინანსებს. ამ უქონელ დროში დაიქირავო მხატვარი, გადაუხადო თანხა და შექმნა ტილოები წარსულისა, დღევანდლობისა, შექმნა უამრავი და უთვალავი, წარმოუდგენელია.

სიზმარია?... არა, რეალობაა. დიდება შენდა ღმერთო, დიდება შენდა... თქვენ ალბათ ცდილობთ, საკუთარი იდეების განვითარებით შექმნათ მატერიალური სიმდიდრე სულიერებასთან ერთად. თქვენ ძალიან ახლოს ხართ ღმერთთან, აკი ამბობთ თქვენივე ლექსში „მოდით კაცებად დავრჩეთ,” ეს ბრძნული ნამდვილი ქართველური სიტყვები ბევრს არ ესმის, ნაჭუჭში ყოფნა ურჩევნიათ ჭუჭყიან ნაჭუჭში. ბოლოს ეს ნაჭუჭიც ჩაილენება და დარჩებიან არარაობები. „ბოროტება გა-

ნათლებული ადამიანიდან მოდისო” თქვა წმინდა კოზმა ეთო-ლიკიელმა. ღმერთმა ადამიანს ნება მისცა, ყველაფერი თავისი გონებით გაეკეთებინა და როცა უღმერთო საქმეებს სჩადის თვითონ ღუპავს საკუთარ თავს, ანადგურებს იმას რასაც თვითონვე ქმნის.

თქვენ კი პირიქით, სულის ტაძარი ააშენეთ, სადაც ყველა ღვთის მოყვარულ ადამიანს შეუძლია შევიდეს და ილოცოს ოჯახისთვის, ილოცოს სამშობლოსთვის. აი, თქვენთვის ბატონო უშანგი, პირველი ღმერთია, მერე კი თქვენს მიერ შექმნილი საქმე; ამიტომაც იყო, რომ როდესაც ზაფხულში ერთწმინდის ეკლესიაში ღონისძიება ჩავატარე დიდი მოურავის გიორგი სააკაძისა და პაატასადმი მიძღვნილი, თქვენ ამ ისტორიული დღის დასრულების შემდეგ იმ საზოგადოებას, ვინც კი იყო იქ, პოეტებს, მხატვრებს, სულიერ მამებსა და დებს აჩვენეთ თქვენს მიერ აშენებული ღვთის ტაძარი, მერე კი მოკრძალებულად შეგვახედეთ სულის სამრეკლოში, მე არ ვიცი რა გინოდოთ, პოეტი?.. მხატვარი? თუ უბრალოდ დიდი ადამიანი. იმ დღეს თქვენ ხელშეხვეული-თაბაშირ დადებული იყავით, თქვენი შვილი კი მეორე, თუ მესამე სართულიდან ჩამოვარდნილა, იწვა თავის საძინებელ ოთახში, თავს დასტრიალებდა ლამაზი ცქრი-ალა მეუღლე, მასაც თაბაშირი ჰქონდა ფეხზე, წელის არე კი სერიოზულად დაჟეჟილ-დაზიანებული. ბრგე ვაჟკაცი გაუსაძლის ტკივილებს ითმენდა, თქვენი ოჯახი ისე შეგვხვდა, ვითომდა არაფერი იყო მომხდარი. მათ ვერ შეატყობდით სახეზე შემოფოთებას, მჯერა, თითვეულ ოჯახის წევრში უფალია და ამიტომ ბრძანდებით ასეთები.

დიდი ადამიანები ყოველთვის თავმდაბლები არიან. ღმერთმა ანგელოზები შექმნა მათი ნაწილი ამპარტავნებისაგან დაეცა და ეშმაკად გადაიქცა. ღმერთმა ამ ანგელოზების შემდეგ შექმნა სრულყოფილი ადამიანი და ეს ადამიანი თქვენ ბრძანდებით ბატონო უშანგი. შეიძლება შედეგრი არაა ის ლექსები, მაგრამ თქვენი ისტორიული იმპერიის ნახვის შემდეგ პოეტებმა მოგიძღვნეს ლექსები რომელიც დაიბეჭდა ჟურნალ „ათინათში“ და ამით მწირი ყურადღება გამოხატეს დიდი ადამიანის მიმართ.

დაჩი ივანიშვილის თავგადასავალი

პატარა დაჩი ივანიშვილი, მშობლებთან ერთად ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის აკადემიას ესტუმრა. წლის და რამოდენიმე თვის პატარამ, სამუშაო ოთახს თვალი მოავლო. ფაჯრის რაფაზე წითლად აღლანებული ყვავილი შენიშნა, დედას მიუბრუნდა და დამაჯერებლად შეეკითხა: დედიკო, ეს ხომ ციციანათელაა?

კი, გენაცვალე, ნამდვილად მაგ ყვავილს, „ციციანათელა“ ჰქვია, „ციციანათელა“. ქალბატონი სოფიკო ძაძუა მომიბრუნდა და დიალოგი გაიმართა ჩვენ შორის: ქალბატონო, ამბობს დაჩის დედა, უცნაური ბავშვია, ასეთ ასაკში ბავშვებს ყველაფერი უნდა აინტერესებდეს, მაგრამ დაჩი, იაკობ გოგებაშვილის დედა ენის ყველა ასოს სცნობს. სანამ მე და ქალბატონი სოფიკო ძაძუა ვსაუბრობდით, დაჩიმ იფიქრა

ესენი მე ყურადღებას აღარ მაქცევენო და ახლა მამიკოს მიუბრუნდა. პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის ცნობილ ფრენბურთელს გიორგი ივანიშვილს.

– მამიკო, ყველაფერი მომწონს, აქ რაც არის, უჰ! რამდენი ნახატებია, მაგრამ წიგნები უფრო მაინტერესებს.

– აბა, რომელი წიგნი გინდა შვილო, აქ ბევრი წიგნია.

– ყველა! წამოიძახა დაჩიმ და ანთოლოგიის მესამე ტომს მიეცა-

ნა.

უჰ! რა მძიმეა მოტრიალდა ჩემსკენ და დაინყო ტიკტიკი: ბევრი წიგნი მინდა, ბევრი! შეხედე ამდენი და მაჩვენებს გაშლილ ხელის თითებს. დაჩი ეგ რამდენია შევეკითხე.

– ათი! წამოიძახა. მაჩუქებ წიგნს?

- კი! ჩემო პატარავ, აუცილებლად გაჩუქებ.
- ამ ნითელ წიგნს მაჩუქებ? დაჩი ანთოლოგიით დაინტერესდა.
- აუცილებლად საყვარელო, კიდევ რომელი წიგნი გინდა?
- კიდევ ეს წიგნი და მიმანიშნა ჩემს ახალ გამოსულ წიგნზე.
- შენ რომ ჯერ კითხვა არ იცი?
- ვიცი!
- აბა წაიკითხე...

- დარდის პირამიდები, ამოიკითხა წიგნის სათაური. და მე დავრწმუნდი, რომ ჩემი სტუმარი იყო პატარა ვუნდერკინდი. დაჩი ივანიშვილი.

დაფაჩუნობდა დაჩი ბიჭი რედაქციაში,
 წიგნთა თაროსთან, სულ უშიშრად
 თვით მიდიოდა...
 მით ბრწყინდებოდა, დარდის ნისლი
 გულის წყვდიადში,
 წამით მიშრობდა მდულარე ცრემლს
 მე რომ მდიოდა.

გელა სხირტლაძე

ალბათ

ალბათ აღარ დაბრუნდება ძველი,
ღრო და... ვიცი ვიმარტოვებ მუდამ.
სულის ტკივილს ცოტა ამით ვშველი,
ღმერთს თავისთან ხომ კარგები უნდა.
კვლავ გრძნობებში დათარეშობს ქარი,
ჩემი გულიც ძველებურად ჩვილობს...
თითქოს ღროში დაიშალა წამი,
სად გეძებო ჩემო ტკბილო შვილო.
დღეს უშენოდ იუბილეს ვხვდები
და უშენოდ რა მაქვს მოსალოცი,
თუ სიკვდილმა დააჩოქა სხვები,
მე ვიცოცხლებ, ლექსითა და ლოცვით.

* * *

ეს იყო ღვთის დღე, მადლი უფალის,
უნეტარესს და უწმინდესს შევხვდი...
ამ დღეს არ ვიყავ ჭირისუფალი,
ცრემლიან თიქრებს იმედით ვშხეფდი.

გვანცა ხარაიშვილს

შენში სხვა ქვეყნის გაზატყუღია,
ბეწვი არასდროს ჩამოგვარდება.
სული კალამით დახატულია
პროზად და ლექსად დაიბარდნება.

დედის ჟანგბადი

დედის სუნთქვა ხარ, დედის სიცოცხლე,
შენა ხარ დედი, ჩემი ჟანგბადი.

ჩემი სიცოცხლეც გქონდეს იცოცხლე,
შენთვის ვშრომობ და ან რას დაგმადლი.
მოგასწროს ღმერთმა შეილიშვილებს და
შვილთაშვილები გყავდეს მრავალი...

მეც თქვენ სიყვარულს ნუ მაშიშმძღვლებთ,
თქვენა ხართ ჩემი გულის წამალი.

ნიკო სურჯულაძის

ისტორიის მატთანედ შემორჩები,
საქართველოს ტკივილი, რომ გტკივა...
წინ მიდიხარ...

ღროს არასდროს ჩამორჩები
თუმცა ერში თოვს და ისევ ცივა...

სინარული

გულმა იგრძნო სინარული – გაზაფხულდა...
ხელში უნდა ვაბურთაო შეილთაშვილი,
შევეხე და ფათუნებით აფათურდა,
გმადლობ, ღმერთო, შენითა ვარ ფრთაგაშლილი

ბუნების სუნთქვაც კი პოეტის ლექსია

წინაპრის ნაკვალევს მივეყვები სიფრთხილით...
ყვირილის ტალღები, ფიქრს შემოასკდება...
სიკვდილო, მომშორდი და ცოტა მიფრთხილდი...
პოეტი იცოდე არასდროს მოკვდება,
გაზაფხულია და ტყეს ტანისამოსად,
სულ თოთო ფოთლები ტოტს შემოესია...
პოეტი კვდებაო ეს ვილას წამოცდა,
ბუნების სუნთქვაც კი პოეტის ლექსია.

**სიცყვით ზრტ ზთქვი და
აბტ კალამით თაფს აბ გიცლოღბთ...**

- ს** – ევდის პერანგს დავატარებ, მძიმე უღლად,
ი – წერება მხოლოდ ცრემლის სტრიქონები.
ტ – კივილები დაძღვეს ყველგან ბედის იღბლად,
ყ – ინვებია... სავალ გზებზე ნათქორები.
ვ – ინ რა იცის რას განვიცდი, რატომ ვკენესი,
ი – მედს არა, დარდს შეგყურებ ათასწლეულს.
თ – ითებს ვიკენეტ... სანუგეშო ხმა არ მესმის,

ვ – აზი ტირის, ღრუბელს ხედავს, თავ აწეულს.
ე – ს ლაქაა, თუ ცის კანის შავი ფერი...
რ – ა დღეშია, მზის მკლავებში კოტრიალებს,

ვ – ახ! მზის სხივი გადათარა ნისლმა თქორით,
თ – ავი მომჭრან, თუ მე მათთან ვიტრიალო.
ქ – არიშხალიც სულს მიმწარებს თავის ქცევით,
ვ – იბრძვი კალმით, კაშხალი არ გადმოტეხოს...
ი – მიტომ ვარ, განდეგილი, ზურგ შექცევით,

დ – არდიან ქალს თავს ლაფი არ დამატეხოს.
ა – რც იფიქროს ჩემთან სულის გატოლება,

ა – ბა, ერთი გაბედოს და ხელი მახლოს,
რ – ამდენჯერმე ამოვხსენი განტოლება,
ც – ოტა არა, ბევრი წყენა მისგან მახსოვს.

კ - იბე-კიბე სულიწმინდით ცაში ავალ,
ა - თასნაირ ფერების ნიბლს არ ავეყვები.
ლ - ამაზ ზაფხულს ვეახლები სულის წამლად,
ა - ხლა არა გაზაფხულზე ავეყვავდები.
მ - ოვალ იად, შროშანად და კოკორ ვარდად,
ი - ქვე გავშლი ჩემს ჩრდილის ქვეშ ლამაზ სუფრას...
თ - ავთავიდან თუ მარცვლები ჩამომცვივდა,

თ - ითო-თითოდ წამოვეკრიფავ ნამცეცს სუფთად.
ა - რწივის ფრთა, თუ საფრენად დამჭირდება,
ვ - ილოცავ და შევექმნი ლექსებს მუზის ღმერთით...
ს - ასწაულებს თუ იღბალი დამპირდება,

ა - ი, მაშინ მოვიფრთხვებ, მთვარის ფეხით.
რ - ანი ვართ და რა ვიქნებით ცას რომ წავალთ,

გ - ულზე გრძნობით გადავიკრავ სხივის არტახს.
ი - ქნებ ლექსო, მახლისო წუთ და წამად...
ტ - ილოებზე შენთან ერთად შევექმნი ნახატს.
ო, - ახლა კი დიდ ტკივილებს ჩუმად ვფუთავ,
ლ - ექსით ვსუნთქავ, ნიჭი მეგრეო, ღვთით ნაკურთხი,
ე - კლებში ვარ, მომაწურე სიტკბო, თუთავ,
ბ - ედისწერის ცეცხლითა ვარ განათუთქი.
თ -

სარჩევი

პოეტი – ევერესტისეული სიმაღლის სულით	3
მამა გაბრიელი.....	6
* * * მაჯისცემა ხარ ჩვენი ერის და.....	7
შენი ლოცვით.....	8
მამა ამირან ამირანაშვილი საქართველოს სიმდიდრე და სიამაყეა	9
მამა ანდრია აბაშიძეს	11
აკადემიის წევრების ფიცი	12
დავალ ფიქრთა ლამაზ ხეივანში	13
სიმშვიდის ბალი	14
ვეძებ	15
წავალ	16
მოვინადინე.....	17
ქარო	17
კალმით შევექმნი	18
გული	18
ნდობათა ჯაჭვები	19
ქარო, შეჩერდი	19
ფოთოლცვენა.....	20
შენ კეთილი ხარ.....	20
ქვაზე მადლს დებ	21
ლიალია ბალანჩივაძეს	21
დარდის ჭიდილში.....	22
მწვანე ვერხვები	22
ჩიტბატონა	23
პოეზია	23
ჩემო კალამო.....	24
მზის სამოსი	25
ვედრება.....	25
ზრდილობით სავსეე	26
წვიმა	27
ქარო	27
ნუთუ	28

გირჩევ	28
ჭინჭარი	29
ლექსებო	29
ალარაფერს არ ვჩივი	30
სიბრძნის მდინარე	31
შენ	31
ცაში	31
ცის აივანი	32
გული	32
შეჩვეულ ვარდთან	32
ქარო	33
ფიქრის გუდა	33
თაკარება	34
უსასრულობაში	34
* * *გარდაცვალებას, მეუფისას ვერ შევეჩვევი...	35
ვედრება.....	35
მთაო	35
აბობოქრდება	36
გული	36
შენს ნაზ სულეთში	37
ვარ ისე უმნიკლო	37
ყოჩივარდები	37
ლექსით მაცოცხლეთ ჩემო ბიჭებო.....	38
გულის ფანჯარა	39
შემომღიმილეს	39
მე არ გავცურავ	40
თამაში, სცენები	41
არ მძინავს	41
ფრთები მაქვს.....	42
არ დაგიგებენ.....	42
მე	43
უნდა გავტეხო	43
მეუფევ, შენი ვინამე	44
შენი სამყაროს სიკეთიდან გამომდინარე	45
***სიცოცხლეში ვარსკვლავებთან დასეირნობ...	46

და ისევ მაინც...	46
არ ენდო	47
გამოზაფხულზე	47
არ გპატიობენ	48
უსინდისობის ბალიში	40
ზღვას შემოგბედე	49
ხუთი მაისი	49
ბულბული ხარ	50
ყავისფერ ტანზე.....	50
სინდისით მოვკვდე	51
მხოლოდ	51
მშვიდობის კრავი	82
ჩემი სოფლის მთები.....	53
სიცოცხლის განმეორება.....	54
თუ შემოიხედავ ჩემს სულში, ზეციური ძალით	
დაიმუხტები ჩემო მკითხველო.....	60
„ათინათი“ სიყვარულის ფრთებით შეგმოსავთ.....	62
ცრემლს ღვრის პოეტი.....	64
როდის მოგიჩრება გული სამშობლო?!	65
დავით ტიგინაშვილს	66
და მაინც... ..	67
ელგუჯა ნოზაძეს სიკეთე ჰქვია	68
ქარს გაუძელი.....	69
ახლა აქ ცხოვრობ	69
გულის მდინარე.....	69
* * * მთელი ერისთვის გულის მალამოვ... ..	70
ჩემი ნაშრომი	70
ფრთამოტეხილი ჩიტი	71
მე ვარ სიმშვიდის ნერგი.....	71
ხვანი	72
ეს საუკუნე	72
წელში გავწყვიტავ	73
სულით მდიდარო	73
*** ბრონეულის იმ ნაზ ყვავილს გული ვანდე... ..	73
ო, რა ძალიან მდიდარი ვარ.....	74

ყინულის ენა.....	74
ვედრება	75
იქნებ ამიხსნა.....	75
ჩემო მოძღვარო.....	76
მენატრებოდი	76
* * * სამშობლოს ცაზე... ..	77
გმადლობთ	77
ყველა აქებს ლამაზია რაჭა.....	78
ხილი ხომ გქონდა	80
ჩემი ვარსკვლავი.....	80
არ დამიჯერე	81
ქარიშხლების დროს	81
იმედების კარი	82
ძალას ვიკრებ.....	82
ია ექიმო.....	83
ჩემი ცხოვრება	83
მთვარევ.....	84
ჩემს კვალს მოჰყევი.....	85
ფუნჯით და კალმით	86
ღმერთო.....	87
ვერ გაუძელი.....	87
არავის ჰგავდით	88
წმინდა შარფი	88
გულის ხმაური.....	88
გაგაუკვდავებ.....	89
ქარი	89
მთელი ცხოვრება	90
დარდის ბილიკი	90
მზედ მხედავდი.....	91
ტყის ყვავილი.....	92
* * * გაზაფხულის თვეში დავიბადე, ხუთ მაისს... ..	92
გაგებუტე	93
ვდარდობ	93
ჩემო სიცოცხლე	94
მე	95

ადამის მოდგმა	95
აბდაუბდა	96
ხან ნისლია და.....	96
ნამუსის დღიური.....	96
იამაყებს შენით საქართველო.....	97
რად იწუნებენ	97
სჯობია	98
პანანინა დედოფალი გქვია	98
დარდის ღელე.....	99
მითხარი.....	99
ცბიერი.....	99
გელა	100
ფერნასულია.....	101
დედის გული	101
შვილო	102
დაგეძებ შვილო	102
პატარა იოანე ლობჯანიძეს	103
დღეს	103
ღვთის წილნაყარო	103
თეთრად აფეთქება გაზაფხულის	104
ვახუნია.....	105
თამუნია.....	106
* * * ჩემთვის პატარები დარჩებით... ..	107
ზღვა პატრონს ელის.....	108
ვიცი	108
არ ვარ ნაჩვევი.....	108
ფიქრი	109
კონკიას სამოსი	109
გრიგალი.....	110
ქარი	110
დავლოცავ.....	111
ცრემლის ქალი ვარ.....	111
თუკი ოდეს	111
* * * „ათინათში“ ყამირები გამოიხნა... ..	111

მწერი ფართი	112
.....	
ისევ ქარი.....	112
ვიცი	113
შენ	113
მე	114
უსასრულობა	115
კრაზანები	116
სიყვარულის განტოლების ამოხსნა.....	116
არ გაიოცო	117
არასოდეს	117
არავის ვერჩი	117
არ შევიცვლები.....	118
შორს შენგან.....	118
ფიქრი ისევ სოხუმს მისწვდა	119
სახუმარო ლექსი ჩემს დაიკოს	121
მიზანსწრაფვა	123
სხვამ იკითხოს	123
სულის სარკე.....	123
ჰე ვარძია	124
ბუნებაში.....	124
გარდასულ წლების მოგონებებით	125
იანვარში.....	126
დაგცილდი	126
შენს ნოტებზე	126
მისტიკრი.....	127
სულის მანტიით.....	127
“ათინათში”	128
არ გელოდი	128
დაჭრილი ფრინველი.....	128
ვიცი	129
არ შემიძლია როლის თამაში.....	129
შენ?..	130
და ეს რწმენა	130
სინაგოგა	131

სათნოების გული.....	131
თბილისი ამაღლების ეკლესია.....	132
მამა ამირან ამირანაშვილის მეუღლეს თამარ	
გველესიანს	133
მთას შენი სხეული.....	133
რამდენჯერ	134
ერს ვხედავ სიახლით... ..	135
გხედავ	137
დამჭირდა	137
დარდის პირამიდები	138
სანამ შევძლებ	139
მოვედი.....	139
აღბათ გაზაფხული მიტომ ფეთქავს	140
გამოძერწე.....	141
გულს ვესაუბრე.....	142
მსურს	142
* * * მანანობენ, თიქთიკობენ, ტემბრი ხმათა... ..	143
ლუარა სორდიას	144
იარონ	144
იყო ასეთი, ეს იმას ნიშნავს... ..	145
უმცროს ძამიკოს.....	148
აღსდექე გიორგი	149
ვერ დავიჯერებ	150
მეუღლეს	151
დედავ ძვირფასო.....	151
დედის მონატრება.....	152
შენ დადიოდი მადლით და სიბრძნით	153
წახვედი.....	154
ჩემო რამაზი.....	154
ცის გუნდში მღერი.....	155
იყო ის დროც.....	156
მხატვრის გალერეაში	157
ბახვა სამხარაძეს	158
წმინდა ნინო	159
შეხვედრა მამა აკაკისთან	160

ორმოცი წლის აჩიკო ზღვაში დახრჩობას გადავარჩინე ...	170
ძმის ნაკვალეები.....	173
მადლობა დავით!.....	178
ბატონი ნუგზარი როგორც ორგანიზატორი და პიროვნება	185
უსამართლოა ბედისწერა.....	189
მიყვარს გარდაცვლილებთან საუბარი.....	193
ვინ არის სერგი ლომაძე და კახა ბაციკაძე.....	196
საცალფეხო ხიდი	200
ჩვენო მეუფევე	207
შენ სულ სხვანაირად ხედავ სამყაროს	209
შეხვედრა ორმოცდაცხრა წლის შემდეგ	211
ყვითელი ფოთლები	216
სიხარულის ზეიმი	218
დედის დღეზე მორთმეული ძვირფასი საჩუქარი.....	222
ჭკვიანი თვალეები	225
გულის სიტბო	228
სამზარეულო „აპეტიტო“	231
წვიმს რუსთავის ქუჩებში	233
„წვიმს რუსთავის ქუჩებში“	235
გრძნობის მდინარე	237
უცხო ფრინველი	240
სიყვარულით გამთბარი გული	242
ჩემს თავს „ზიზილას“ დავარქმევდი.....	246
საქმემან შენმა გამოგაჩინოს... ..	248
დაჩი ივანიშვილის თავგადასავალი	250
ალბათ	252
*** ეს იყო ღვთის დღე... ..	253
გვანცა ხარაიშვილს	253
დედის ჟანგბადი.....	254
ნიკო ხერკელაძეს.....	254
სიხარული	255
ბუნების სუნთქვაც კი პოეტის ლექსია.....	255
სიტყვით ვერ ვთქვი და არც კალამით თავს არ გიტოლებთ... ..	256

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის ბაზ. 19, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge; universal505@ymail.com